

212459

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 11-వ తేది మంగళ వారము } సంచిక ౨౬౩
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 11th FEBRUARY 1930. } No. 263
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర మాఖమాస శుద్ధ త్రయోదశి

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బావును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారినే
వేలకువేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
జెహనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బా 1-3 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు కెట్టిప్పి, మద్రాసు

109, ప్రేరికోడ్డు, భోట్టు, బొంబాయి.

ఫె ద ర్ - లై ట్

“తేలికగ
వ్రాయునది”

పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ కలమును “తేలికగ వ్రాయునది” యందు మెత్తగన, త్వరితముగ వ్రాయుటకు పనితనము హెచ్చింపబడిన సంగతి ఉపయోగించుచున్నవారికి తెలియగలదు.

దీనియొక్క చివరభాగము కాగితమును తాకునపుడు నీరాపారుడల ప్రారంభమును, గంటలకొని వ్రాయునపుడు దీని తేలికయైన నీరాగొట్టుము నడుపుచుండగలదు. పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ కలముతో వ్రాయునపుడు చేతిశ్రమను గమనింపదగియుండదు, వ్రాయునపుడు గలుగు శ్రమ,

నీనియర్	రూ. 25-0-0
జూనియర్	రూ. 18-0-0
లేడి	రూ. 18-0-0

Distributors:—
Dodge & Seymour Ltd.,
Bombay, Calcutta, Madras, Delhi, Karachi, Lahore.

Parker Duofold

కలములు, పెన్సిల్లు, బల్ బి నుంచు సామానులు.

కావలెను

1వ మాక్సిముంకి నెలకు బీతం రు 50 అల్ల వెన్న రు 20లమీద ఒక ఇక్కె స్పెక్టోగ్రాము, రు 30 లమీద ఒక గునుస్తా యుమ్మ కావలెను. కోఆపరేటివ్ ప్రైవేటును అనుభవము నున్న అవుసరం. ఫిబ్రవరి 25 తేది లోపుగ దరఖాస్తు చేయవలెను.

సి.వి. కృష్ణశాస్త్రి,
అనిరతి నెక్రటరీ, విజయవాడ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, విజయవాడ.

పండ్ల డాక్టరు DENTIST

హెచ్. యం. రావుగారి దంతవైద్యాలయము

గుంటూరు (త్రాంచి) శింకూలు
శింకూలు (పూర్వపాడు) శింకూలు
రామచంద్ర రావుగారి మేడలో పెద్దబెల్లం

భోజనపదార్థములను చానుగా నవలుంటు అనుకూలముగా నుండు ఆర్థోఫోస్ చిరతములు కట్టబడును.
వెంటనే పండ్లదొప్పి బాధ తగ్గిపోవును; ముందు నెల 1-1-0

వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

మేధునందేతము వ్యాఖ్యతో	రు. 2-3-0
అమృతమూర్తి వ్యాఖ్యతో	,, 3-0-0
శృంగారవైఖ్యము ,, ,,	,, 4-0-0
ప్రతాపరుద్రీయనాటకము	,, 1-4-0
రాగానంద నాటకము	,, 1-0-0
కావ్యాలంకార చూడమణి 9 ఉల్లాసములు	,, 1-0-0
కథానాటకము 3 నాటకములు	,, 6-0-0
కేట్టానవలయువాడు: వేంకటరాయశాస్త్రి 3 ముద్రితేళ్ళు	

రవీంద్ర: సి.టి. మద్రాసు, అన్ని ప్రాయశః.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 11-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యములస్తాలు

మకును తెనాలిది ,, ౪ 45/౪౦౦	౧౨ ౮ ౦	13 4 ౦
నెల్లూరిది ,, డిల్ 42	13 ౮ ౦	14 ౦ ౦
ధిల్లి ,, డిల్ 46	16 ౦ ౦	17 ౦ ౦
రాగులు రా. 184 బస్తా 1-5	7 12 ౦	8 ౮ ౦
మవ్వలు ,,	19 ౦ ౦	20 ౦ ౦

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-5 ర 205	16 ౦ ౦	1౦ 7 ౦
మనగలు ,, డిల్	16 ౦ ౦	18 ౦ ౦
చెనలు ,, డిల్	14 ౦ ౦	16 ౦ ౦
మినుములు ,, డిల్	17 ౮ ౦	18 ౦ ౦
ఉలము ,, 195	8 4 ౦	8 ౮ ౦

3. నూనెపప్పులు

శుభ్రముగా కా 1-5	110 ౦ ౦	118 ౦ ౦
నెయ్యము 1-5	14 ౦ ౦	19 ౦ ౦
శేరునెనగపప్పు కా 1-5	40 ౦ ౦	41-0-0
శేరునెనగనూనె గానుగ కా 1-5 ర 95	మి.కా.నూనె 92	
అనుదము కా 1-5	99 ౦ ౦	102 ౦ ౦

4. చిల్లరపప్పులు

కాయకనుపు కా 1-5	100 ౦ ౦	108 ౦ ౦
కూరకనుపు ,,	60 ౦ ౦	65 ౦ ౦
మిరకకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-5	98 ౦ ౦	112 ౦ ౦
ధనియాలు ,, కా 1-5	28 ౦ ౦	42 ౦ ౦
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు ములుగు 1-5 ర 40	45	
జెల్లము కా 1-5	౪ 28 ౦ ౦	49 ౦ ౦
అప్పా-చక్కెర బస్తా 1-5	28 9 ౦	28 12 ౦
చింతపండు కా 1-5	28 ౦ ౦	౮8 ౦ ౦

5. ఇనుము

కట్టారకం కా 1-5	80 ౦ ౦	81 ౦ ౦
చురం ,,	24 ౦ ౦	80 ౦ ౦
కత్తుడు ,,	24 ౦ ౦	80 ౦ ౦

6. నూలు

నెం 20 తెన్ని సింహంబూడె	౪ 7 12 ౦	
నెం 6 ,, కటారి	4 9 ౦	
నెం 24 ,, లాకి	5 10 ౦	
నెం 40 బాబ్బరు 10 పా	10 ౦ ౦	
నెం 30 1/2 రెట్టలేడి	6 10 ౦	
నెం 40 రాడి	8 9 ౦	
నెం 4 తెన్ని మసీదు	4 8 ౦	
44 నాండ్	5 1 ౦	

7. లోహములు

కెండ్లి 100 కులం 1-5	౪ 48 12 ౦	౪ 58 2 ౦
జులగాడు కులం 1-5	21 18 ౦	22 ౦ ౦
చవరస 1-5		18 6 8
ఇల్లడి కా 1-5	244 ౦ ౦	247-0-0
రాగి కా 1-5	825-0-0	828-0-0

8. రంగులు

అరిమేలు కిట్టరులూండు అరిమరయిక్ సింహంబూడె	మిసా 1-5/గ్రేలు 200 5	౪ 47 ౦ ౦
,, నీలిరంగ 1 రం		10 ౦
,, 14 రకులు		1 10 6
,, 28 రకులు		1 9 ౦
,, 56 రకులు		1 8 6
,, 1 అందరు		1 8 ౦
కప్పిటుపొట్టుపొట్టు-కెడె అవగా (టర్ని-రెడ్డు)		8 4 ౦
కాంగో 3 ౮		1 ౦ ౦
కల 4		1 30

గోదావరి రిసెటిల్మెంటు

శాసనసభ్యులకు శ్రీయుత ప్రకాశంగారి విజ్ఞప్తి
శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారులుగారు యీక్రింది ప్రకటన పత్రికలను పంపిరి:-

గోదావరి, కృష్ణామండలములలోని రిసెటిల్మెంటు సమస్య పూర్వపరిశ్రమ యిటు తెలుపుట అనవశ్యము. వెనుక మంత్రిగానుండిన ఆర్. యస్. ఆరోగ్యస్వామి మొదలి యార్ గారి అధ్యక్షతన విచారణ సలిపిన ఆర్థికవిచారణ సంఘము తమనివేదికను ప్రచురించిరి. ఈసంఘసభ్యులుగా నుండిన కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు నివేదిక పూర్తి అయినపిదప వానిపై సంక్షేమముచేసి రాజీనామాలు నొసగిరి. ఈజిల్లాల ప్రతినిధులగు శ్రీయుతులు, చండు నారాయణరాజు, కే. వి. ఆర్. స్వామి, బి. వెంకటరత్నగార్లు, ఈవిచారణను చాలాశ్రమపడి పూర్తిగావించిరి. పిర్దు యీవిషయమున ఒకసంవత్సరముగ కృషిచేసిరి. ఈనివేదికపై శాసనసభయం దొక సమయమున చర్చ వచ్చునపుడు నివేదికను బలపరచుటకు విచారణ సభ్యులుగా నుండిన కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు యిప్పుడు శాసనసభయందు లేరు. పిరలు ప్రస్తుతము శాసనసభయందుండక పోవుట చింతింపదగిన విషయమే యెయ్యండినను, సరిశీలియండు శ్రీమహాత్మునియొక్క కలుగదని నేనుతలచుచున్నాను. విచారణసంఘసభ్యులు ఆరోగ్యస్వామి మొదలియార్ గారును సంఘపు యితరసభ్యులును, శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిన ప్రాత సభ్యులును నూతనముగా ఎన్నుకొనబడు సభ్యులును అధికార సభ్యులును యితర నామినేటెడు సభ్యులును నివేదికను బలపరచుట యే తమ విధిగా నెంచవలెను. పక్షపాతి బుద్ధి లేక శాసనసభవారు రిసెటిల్మెంటు సమస్యను విచారించుటకుగాను ఒకకమిటీని నియమించిన విధముననే శాసనసభవారు కమిటీవారి మావల అంగీకరించి భూమి విస్తీర్ణము హెచ్చుగావించుట మామూలైనదని నేను నమ్ముచున్నాను. విచారణ జరిపిన సభ్యులెల్లరు మండలముల పరిషతులు బాగుగ నెగినవారు వారి సారాంశములన్నియు కేవలము ఊహకల్పితములైన విషయములపై కాక ప్రత్యక్ష ప్రమాణముల పై ను లేక్క-విషయముల బట్టియు నిర్ణయింపబడిన ఈ విచారణ విషయమున ప్రభుత్వముచే రచించబడిన సమాధాన పద్ధతిలన మండల ప్రజల ఆగ్రహము చాలావరకు తగ్గుటకు కారణ మాయెను. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డువారి సన్మానప్రమునకు మద్రాసు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు భూమివిస్తీర్ణము యమన స్వామియు జరుగునట్లు తన ప్రభుత్వమువారు మాచేదరని తెలిపిరి. గవర్నరుగారు డెల్టామండలములలో పర్యటనముగా వించినపుడు వారు స్వయముగా పరిశీలన తెలిసికొనుటకు అవకాశము కలుగునని నేను తలచితిని. కాని పర్యటనము మిగుల త్వరితముగా జరుగుటచే గవర్నరుగారికి యీ అవకాశము కలుగలేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారును, శాసనసభవారును శాసనసభ ప్రస్తుత సమావేశమునందే విషయము ఆలోచించి నివేదిక నూచలను అంగీకరించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. పిర లీకార్యమును కావించిన చాలాకష్టములు నివారణయగును. శాసనసభయొక్క ప్రస్తుతపు సమావేశమునందే నివేదికగూర్చి చర్చ జరుగునట్లును, ప్రభుత్వమువారు నివేదికను అంగీకరించునట్లును, జేయువలెనని ఆర్థిక విచారణ సంఘసభ్యులు ఆరోగ్యస్వామి మొదలియార్ గారినిన్ని, యితర సభ్యులును నేను కోరుచున్నాను. పి రీకార్యమును నెరవేర్చినయెడల మండల రైతులకు మహాపకార మొనర్చినవారగుదురు.

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది!

“వైకృష్ణియర్” (బి.కె.ఎం.)
“విషాద విజయ సేన”
సవరసభ్యులకు 5 అంకముల సవినసాటిక రాజము
గ్రంథకర్త: కీ॥ శే॥ వీరుభిల్లా నదాశివరావుగారు
ఈ నాటికము ఆంగ్లభాషలో వైకృష్ణియర్ మహాకవి రచించిన (బి.కె.ఎం.) అను నాటికమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, సవరసభ రితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచియింపబడెను. ఇందు చక్కని పద్యములును, కృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్యత ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలుగు నవి గలవు. కేయేల సవరసభ్యులముగ యీ నాటికమును ప్రలినాదము జదివియే తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆలస్యమాకాశంగమే? త్వరపడుడు. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే! పోస్టు ఖర్చులు కొనువారివే.
వలయువారు - వీరుభిల్లా భాస్కరరావుగారు.
జగన్నాథపురము-కాకినాడ, అని వ్రాయవలె!

శ్రీరామవిలాససభవారు(తెనాలి)

‘కృష్ణ తులాభారము’ ను చెన్నపురిలో
జయప్రదముగా ప్రదర్శించుట

చెన్నపురి, ఫిబ్రవరి 10:- తెనాలి శ్రీరామ విలాస సభవారు మొన్నటి సాయంకాలము ఎర్రంబూరునందలి మూల్యశి యమ్ థియేటరులో ముత్తరాజు సుబ్బారావుసంఘముగారి ‘శ్రీకృష్ణ తులాభార’ నాటికమును చెన్నపురి ప్రభుత్వ కా ర్య నిర్వాహకసంఘమునందలి న్యాయకాభాసభ్యులగు డి. బి. నర్ ఎం. కృష్ణన్ నాయకుగారి యాదరణక్రింద జయప్రదముగా ప్రదర్శించిరి. ఈ నాటిక ప్రసక్తవలన లభించెడివిత్తమును తెనాలియందలి ఎస్. జె. కే. పాఠశాలకు సభవారు సంగనరని ప్రకటింపబడెను. నాటికకాల యంతయు విద్యార్థులతోను తదితరులతోను నిండిపోయెను.

శ్రీకృష్ణ-బాలకవి వేం. రామానుజాచారిగారు నాటికము మిక్కిలి రక్షింపబడి. శ్రీకృష్ణుని పాత్రను ధరించిన శ్రీ బాలకవి పం. చాం. గం. కేం. క. టి. రామానుజాచారిగారు తమపాత్రను కడు చక్కగా పోషించిరి. సత్యభామా, రుక్మిణి లీరువురును శ్రీ కృష్ణుని తమతమ యంతః పురములకు నాహ్వానించు సందర్భ సమయమునను, నారదుడు శ్రీ కృష్ణుని గొనిపోవునపుడు సత్యభామ విలపించు సమయము నను పిరు బహుచక్కగా నటించి, ప్రేక్షకులవలెనని గాంచిరి. కవిగారి కలకత్తరును ప్రావ్యమయినది. సవరసభాగములే వినుట కింపులొలుపుమండెను. ఇక ప్రద్యుమనగూర్చి వేరుగ నుడువ నవసరములేదు.

సత్యభామ-స్థానం వరసింహారావుగారు

ఆంధ్రదేశమున దంతలును తమ ‘రోష వారా’ పాత్రపోషణమునకు ఖ్యాతిని గాంచుచున్న శ్రీ స్థానం వరసింహారావు గారు సత్యభామ పాత్రనుధరించిరి. భావప్రకటనయందలి తమ యసాధారణశక్తిని నిన్నటిరోజున పిరు యద్భుతముగా నిరూపించిరి. సత్యభామ ప్రణయముయొక్క యధార్థతత్వమును పిరు ప్రేక్షకులకు తమ నటనాకాళ్యము చేయవగతంబానరించిరి. హాయి, హాయి యనిపించెడిరీతి నుండెను. పిరిగానమాధురి. సవరసభాగములలో నెట్టి భావప్రకటనను పిరు గావించెదరో నట్టి భావప్రకటననే పిరు తదితరస్థలములందును ప్రావగలిగియున్నాడు. ఆంధ్రనట శేఖరులలో నొకరగు పిరి నటనా కాలము నెన్ని సార్లు గాంచినను తనివి తీరదు.

నారద-డాక్టరు ఎల్. విజయగోపాలరావుగారు

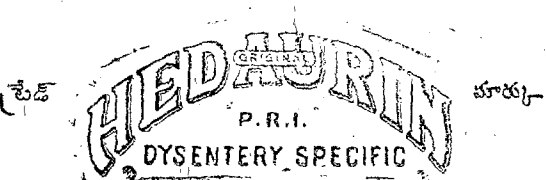
చెన్నపురియందలి ఇండియన్ మ్యూజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ లో పిరు చదువుచుండినపు డీ పట్టణమున పెన్ను నాటికము లలో పాల్గొనియుండిరి. నే సభవారిలో చెన్నపురిపాదులను పునః దర్శించినందులకు మా యభినందనములు. తమ గానమాధుర్యముచేతను, శ్రీకృష్ణునియందలి నారదుని పూజ్యభావమును ప్రకటించుపట్ల చక్కగా నటించియు, పిరు ప్రేక్షకులను సమల రంజింప జేసిరి. గవర్న మెంటు మ్యూజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్ విద్యార్థులు పిరికి రజతపాత్ర నొందు నొసంగి, పిరియందలి తమ ప్రేమను ప్రకటింపదలచియున్నారు.

ఇతర పాత్రలు

ఇతర పాత్రలును చక్కగా పోషింపబడినవి. ససంతకుని పాత్రను ధరించిన శ్రీయుత లింగయ్యగారికి యుభయముగా పేర్కొననగును.

నాటిక మధ్యమున శ్రీయుత వి. ఎల్. కాత్రిగారు ప్రేక్షకులకును, లామెంబరుగారికిని తమ కృతజ్ఞతను డెల్పి, రామవిలాస సభవారికి విద్యార్థులును, తదితరులును సర్వవిధముల సహాయము గావించి, వారిని ప్రోత్సహింపవలయు నని ప్రార్థించిరి.

బక ఔషధ వినోదము

కలరా నివారిణి
హాజ్యోటిస్ అరికులేయనుండి
తయారు చేయబడినది
ప్రస్తుతకాలమునకు గుప్ప నాటిలో అపూర్వమైన పీసెఫి. కలరాను, అతిసారమును ప్రవ్రధము మూత్రాదే గుణవిభిన్న చున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 2-4-0.
ఫార్మికొలాజికల్ లిమిటెడ్ ఇన్స్టిట్యూట్
పోస్టుబాక్సు నెం. 804, మద్రాసు. పి. టి.

జి. వి. పి. రైల్వే సమస్య

సమస్యదారులకు వర్తకుల సహాయము

ప్రీటు పి కేటింగు చేయుచున్నారు

పండిత జహంగీర్లాలుగారి హెచ్చరిక

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 11:—సమస్యదారుల స్థానే క్రొత్త పనివాండ్లు అధికారులచే నియమింపబడుచున్నారు. కానీ, సమస్యదారులు మరొకరినైనా చాలాటియలను నియమించి విక్టోరియా టర్నినను స్టేషనులపై పి కేటింగు చేయుచున్నారు. రైల్వే పనివాండ్లు కావద్దేవారు కూడ అనేకమంది నాలంటిర్లుగా చేరుచున్నారు.

రయిల్వే ఏజంటు ప్రకటన

బొంబాయి పరిసర ప్రాంత రయిల్వే బండ్లు రాకపోకలు సరకుల బండ్లు రాకపోకలు సరిగా నున్నవి.

శ్రీనివారం మధ్యాహ్నమునా సమస్యదారులు పనిలో తేలియడల బర్తరపు చేయబడుదురని రయిల్వే ఏజంటుగారు చేసిన ప్రకటనపై ఎంతమంది పనిలో చేరినా తేలియరు.

నిన్నటిదినము మాదు సరకులబండ్లు బొంబాయి నుండి చెల్లినవి. చూడు విచ్చినవి. భుసావిలు లోని పనివాండ్లందరూ తిరిగిపనిలో చేరినా తేలియచున్నది.

ఏజంటు ప్రకటన అబద్ధము

భుసావిలలోని పనివాండ్లు ఆంద్రు సమస్యచాలించి, పనిలో చేరినా రైల్వే ఏజంటుగారు ప్రకటించిన వార్త అసత్యము. నిన్నుమిగిలి మరొకరినంది సమస్యలో చేరినట్లుగా వార్తలు తేలియవచ్చుచున్న పని ప్రకటించుచు పనివాండ్ల సంఘకార్యదర్శిగారు ప్రకటన ప్రకటనలు పంచిపెట్టిరి.

బొంబాయి పరిసర ప్రాంతములకు తిరుగు రైలుబండ్లకు మధ్యస్థేషనులలోని టిక్కెటుల లెక్కలు ఎగైరా యంత్రాగి యుటసమస్యలో చేరినా సమస్యలో చేరినవారిస్థానే క్రొత్తమనుష్యులు నియమింపబడుచుండుటపై బండ్ల రాకపోకలు యధావిధిగా నున్నది.

మొదలుబండ్లుచుత్తము చాల ఆలస్యముగ వచ్చుచున్నది. లాహోరు ఎక్స్ ప్రెస్, ఢిల్లీ ఎక్స్ ప్రెస్ బండి 5 గంటలు ఆలస్యముగా చేరుచున్నవి. ఢిల్లీ ప్యాసెంజరు, నాగపూరు ఎక్స్ ప్రెస్ 4 గంటలు ఆలస్యముగా రాగలవు. కలకత్తా మొయిలు 5 గంటలు ఆలస్యముగను.

సత్యాగ్రహ మారాభింసబడునా

పనివాండ్లసంఘమువారు క్రొత్తగా 250 మంది వాలంటీర్లను చేర్చి పి కేటింగు జరుపుచున్నారు. అన్ని స్టేషనులలోను పి కేటింగు జరుగుచున్నది.

ఇందుపై సమస్య సభాకృతముకానియెడల సత్యాగ్రహ మారాభింసలకు కూడ ఆలోచించు చున్నారు. అనగా పనివాండ్లు పనిలోనికి చెల్లి పనిచేయుక స్థలించి యుండుట.

ప్రస్తుతస్థితి

బొంబాయి పరిసర ప్రాంతముల కేసు బండ్లు సరిగానే నడచుచున్నవి. మొయిలు బండ్లు ఆలస్యముగా నడచుచున్నది. వాడీబందరు స్టేషను విక్టోరియా టర్నినను స్టేషనులలోని పనివాండ్లు కొందరు పనిచేయుచున్నట్లుగా నున్నది. స్టేషనులలోని కల్లమును పెంట్ పోగులు చేతచెదారము తీసివేయబడుటలేదు.

కావాస్తేషను వరకు క్రింది తరగతి నాకర్లందరు సమస్యలోనే యున్నారు.

గవర్న మెంటు ప్రకటన అబద్ధము

ఏజంటు ప్రకటనయును గవర్న మెంటు వారి ప్రకటనయును సర్వాబద్ధములని వివరించుచు రూయికరుగారు జివ్వాలాగారు పనివాండ్లకు ప్రజలకు హెచ్చరించి బోధించుచున్నారు. పనివాండ్లకోర్కెలనుగూర్చి గవర్న మెంటువారు శ్రద్ధతో గమనించుచున్నారని గవర్న మెంటువారు చేసిన ప్రకటన అబద్ధము. పనివాండ్లు మానవి చేసికొన్న కోర్కెలన్నియు గవర్న మెంటువారు తిరస్కరించి ఢిక్కరించియుండిరి. కాబట్టి సమస్యదారులు సమస్యచేయక విధి లేకపోయినది. అందువల్ల యీ సమస్య నింతటితో చాలించినయెడల రైల్వే నాకర్లు అధికారిపాలా గావనియున్నది. కనక పనివాండ్లచేయ నిశ్చయించిరి? అనిరూయికరుగారు బహిరంగపభుతో అడిగిరి. సమస్యచాలించు అని పనివాండ్లందరు ఒక్కపెట్టిన అరచిరి.

సంఘ కార్యదర్శి ప్రకటన

రైల్వే పనివాండ్ల కార్యదర్శిగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—వాన్సీ, ముత్రా, భోపాల్, ఆగ్రా స్టేషనులలో నూటికి 99 మంది సమస్యలో చేరియున్నారు. నాసిక్ లో యు ద్యోగియును పనివాండ్లు సమస్యలోనున్నారు. భుసావిలలో సమస్య చాలించబడెనను విషయము రైల్వే ఏజంటుగారు ప్రకటించిగాని యిది అబద్ధము. అక్కడ సమస్య తీవ్రముగనున్నది. అక్కడనుండి ప్రత్యేకముగా నొక సందేశ హతుడు వార్తను

తెచ్చెను. గతరాత్రివరకు 70 వేలమంది సమస్యలో నున్నారు. ఇంకను కొందరు సమస్యలో చేరుచున్నారు. సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులగు కుల్కర్ణి జీ గారు భుసావిలకు పంపబడిరి.

అబద్ధపు ప్రకటనపై సమస్యదారులలో భేదబుద్ధిని కలిగించుట కిట్టి ప్రకటనలు అధికార్లు చేయుచున్నారు.

వాడీబందరులో 19 మంది పార్సెలు గుమాస్తాలు సమస్యలో చేరిరి. విక్టోరియా టర్నినను స్టేషనులోని గుమాస్తాలు సమస్యలో జేర నారంభించిరి.

పనివాండ్లు తిరిగి శ్రీనివారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలలోగ పనిలో జేరనియెడల బర్తరపు జేయబడుదురని ఏజంటుగారు జేసిన ప్రకటనపై సమస్యదారులు చలించలేదు.

ప్రజల తోడ్పాటు సహాయము

ప్రజలుకూడ సమస్యదారులకు సహాయము చేయుచున్నారు. వీనా గ్రామమువారు సమస్యదారులకు చాలా సహాయము చేయుచున్నారు. అనేకమంది వర్తకులు ధాన్యపుబస్తాలు సమస్యదారులకు ఇచ్చుచున్నారు. రైల్వే పనివాండ్లు కావట్టి ప్రీటు కూడ పి కేటింగు చేయుచున్నారు.

హోలూరులో టెలిగ్రాఫు గుమాస్తాలు సమస్యలో చేర నున్నారు:—పూనాలోని సమస్యదారులు దృఢసంకల్పముతో సమస్యసాగింపనున్నారు. అధికారులకూడ సమస్య ఎంతకాలము సాగినను వ్యవహారములను జరుపుకొన నిశ్చయించిరి. పెద్ద అధికారలే క్రిందితరగతి నాకర్లు పని చేయుచున్నారు.

సమస్య ప్రారంభమై 4 దినములైనది

పనివాండ్ల సంఘకార్యదర్శిగారిట్లు ప్రకటనచేసిరి:—మనదేశములోని రైల్వే లన్నియు మనవశముండునవలె ననియు ప్రయత్నముకొనెనని వశముండునరాదనియు మనము కోరుచున్నాము. మనదేశపు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి వశమునండున్న యీ రైల్వేస్థితిని మార్చినయెడల మన ప్రభుత్వమువారి వశమైనంతమాత్రమున రైల్వేలు ప్రజాప్రభుత్వము వశమైనట్లు ఎంచుటకు వీలులేదని తెలియుచున్నది.

సమస్య ప్రారంభమై 4 దినములయినది. మన మొదలను ఇంకను గవర్న మెంటువారు చేనివిడుటలేదు. మనలన్ని మాయో పాయములచే లొంగదీయ దననో అన్ని మాయోపాయములను అవలంబించు చున్నారు. ఈ సమస్యపై జన సామాన్యమునకు ఇబ్బందులు కలుగవచ్చును. కానీ యీ సమస్యకు యీ వర్తకవ్యాపార వస్తువులకును గవర్న మెంటువారు కూడ కొంత వరకు బాధ్యతే.

పండిత జహంగీర్లాలు నెహ్రూగారి ప్రకటన

భారతపాతీయ మహాసభాధ్యక్షులగు పండిత జహంగీర్లాలుగారిట్లు ప్రకటించిరి:—సమస్యదారులకు నోటిమాటలతో అభిమానము వెల్లడించిన చాలదు. వారికి ప్రత్యక్షసహాయము ప్రజలచేయవలెను. వారికి ధనము నొసంగవలెను. వారికొరకై బహిరంగ సభలు తదితర బాహ్యోపాధి ప్రదర్శనములు జరుపవలెను. ఈ సమస్యపై వర్తకులే ఎక్కువవత్తము వాటిల్ల గలరు. కాబట్టి వర్తకశ్రేష్ఠు లందరు యీ పనివాండ్ల కోర్కెలను గవర్న మెంటువారు వెంటనే తీర్చగలందులకై గవర్న మెంటువారిని ఒత్తిడిచేయవలెను.

ఇతర రైల్వేకంపెనీ పనివాండ్లు యీ సమస్యదారుల విషయమై తమ యభిమానము వెల్లడించుచుండిరి.

నాగపూరు

నాగపూరులో పనివాండ్లు తిరిగి పనిలో చేరలేదు. 10 లేక 15 మంది తిరిగి పనిలోచేరిరి. క్రొత్తపనివాండ్లను తెచ్చి ప్రవేశపెట్టుటకై రైల్వే అధికార్లు క్రొత్తపనివాండ్లకై ఆశ్వసింపుచున్నారు.

భుసావిలలో సమస్య ముగిసినదని తెలియుచున్నది.

(ఆ. వె.)

ప్రయాణీకుల స్థితి

టిక్కెట్లు లేకుండా అనేకమంది ప్రయాణీకులు ప్రయాణము చేయుచున్నారు. రైలుగేట్లపై పోలీసు భటులే టిక్కెట్లు తనిఖీ చేయుచున్నారు:—బొంబాయి పరిసర ప్రాంత స్టేషనులలో టిక్కెట్లు కల్కర్లు తదితరులు ఎవ్వరును లేని కారణమున మూయబడెను.

సుక్నాలో నింకను స్వామిభక్తి పరాయణులై సమస్యలో చేర నట్లు పంటి వారు కూడ రోష పూరితులై యిట్లు ప్రకటించిరి:—తిరిగి పనిలోజేరిన వారికి జీతములు రెట్టించబడు పని దురాశలను పురికొల్పుట మాకు అవమానకరము. పనివాండ్ల కోర్కెలకు 24 గంటలలో జబాబు యివ్వబడనియెడల మేము కూడ సమస్యలో జేరెదము.

సమాధానపు సూచనలు లేవు
సమాధాన పరిష్కార పంచాయితీ నెలకొల్పు విషయమై ప్రభుత్వసభ్యుని అంగీకార ముచిన లేవియు లేవు.

గిరిగారికి తంతివార్త

జి. వి. పి. రైల్వేపనివాండ్ల సంఘ కార్యదర్శిగారి ఆఖిల భారత రైల్వే పనివాండ్ల సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి యగు గిరిగారికి బరంపురమునకి యీ క్రింది తంతివార్త నంపిరి:—75 వేలమంది జి. వి. పి. రైల్వే పనివాండ్లు సమస్యచేసియున్నారు. పరిస్థితి తీవ్రముగ నున్నది. ఆఖిలభారత రైల్వే కార్యకమహాసభయొక్క అవసరమొకటి ప్రత్యేకముగా సమావేశపరచవలయును. మిగిలిన రైల్వే యందు గూడ ఒక్కొక్కడిగా సమస్య సాగించవలెను.

సమాధానము:—కుగాను గవర్న మెంటుతో సంప్రదింపవలెను. వెంటనే జబాబు కావలెను. (ఫీ వెన్.)

మద్రాసు పం దెములు

1929-30

సమ్మర్

మీటింగు

రేపు బుధవారము

12-2-1930.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తన, శుక్లనష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి యంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

పాలగుంగి లేహ్యము—రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది సహామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, క్షీణనోష్ణలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు జేరు. పి. సి. ఏ. ఆంధ్రుకోఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపే-నెల్లూరుజిల్లా

వ్యాధి పీడితులకు వరప్రసాదముగు కిమందులు

జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

స్టాక్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు
జ్వరములకు నోష్ణుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టాక్ కుక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

వడి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

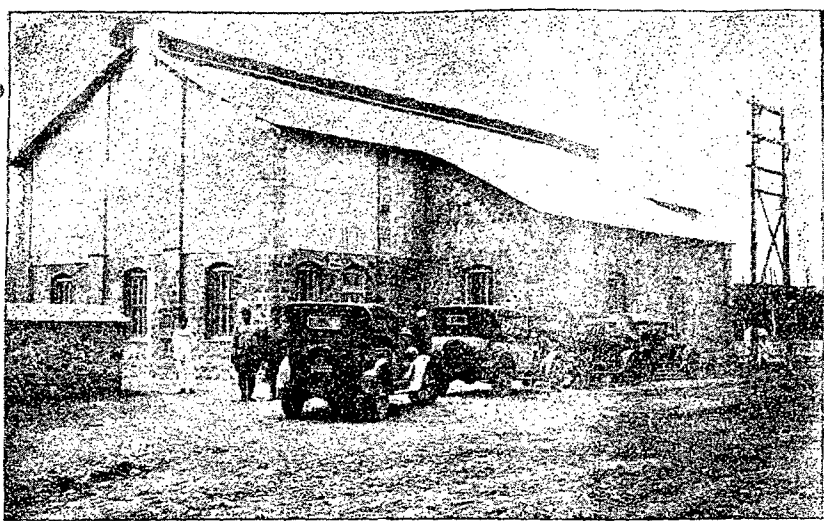
ప గుల్ల కు తైలము

డబ్బీ 1.కి వెల 0-6-0. వి. పి. 0-11-0

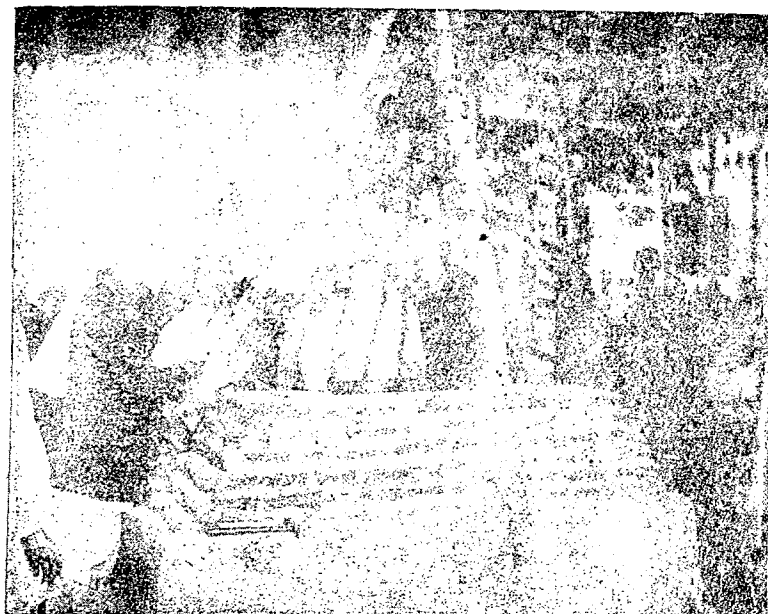
రికాల్లు, అలచేతులు, చర్మము కారకము వల రికాల్లివలన పగిలి నీరుకారుటయు, జిలపుట్టు టయు సంభవించును. ఈతైలమునురాచిన, పగుల్లు మాని జిల పోయిమంచి చర్మము రాగలదు. పగుల్ల నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

గవర్నరుగారి ఆంధ్రదేశసంచారము

గవర్నరుగారు బెజవాడలో ఎలక్ట్రిక్ పవరహాలు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. ఈ భవన నిర్మాణమునకు రూ ౩.10 లక్షలు ప్రభుత్వమునా రొసం గిరి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

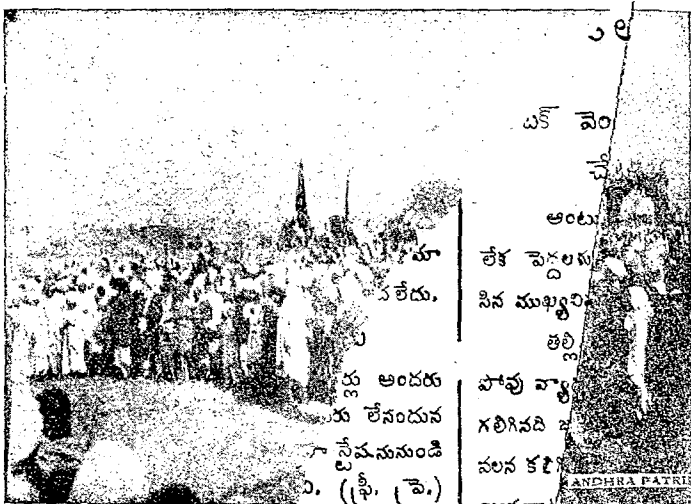
గవర్నరుగారి సతి భారతమహిళా మండలి భవనమునకు శంఖ స్థాపన జేయుట (ప్రె. ఫో. బీ.)

గవర్నరుగారికి కాకినాడలో మనిసిపలు అధ్యక్షులు డి. కృష్ణమూర్తిగారు, డి. సూర్య వారాయణగారు మన్ననువారు సన్మాన మొసంగుట. (ప్రె. ఫో. బీ.)

బెజవాడ కళాపరిషత్తుజాలయ ప్రారంభోత్సవమును గవర్నరుగారి సతి జరిపెను. ఆమెయ కలసరితుణ సంఘ సభ్యుర్రాండ్రు ఈపెనుసతి వెంకటేశ్వరరావుసతి, పూర్ణయ్యగారి సతి న న్నగువారు గలరు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

అలహాబాదులో కుంభమేళ జేయవలెనని డుకోరుట. ప్రస్తుత కార్యదర్శి ఎముయిక్కు సభివారు క్షతను జరిగి ఇండియా చర్యుత (ప్రె. ఫో. బీ.)

రాజప్రతినిధిబండివైద్యులై నీగారు జి. వి. పి. వైద్యశాలలో సలకొల్పవలెనని

నేరస్థులబాడ చెప్పవారికి *
బహుమానకొకసమై
ఫిల్మ్, ఫిల్మ్ కి:-రాజప్రతినిధుల బాడను తెలిపినవారికి 15 మిన్యుటులని ఫిల్మ్ పోలిను నూపరిం సెదరట చున్నారు. - రాయలు ఇండియను మెడిసిన్ పనివాండు ఇటీవల

మదరాసు యువజనసమితి:- వైద్యమితివారి యాజమాన్యమున వర్తయత్తు కళాశాలలో జరిగిన సభయందు డాన్. డి. రాజాగారు (బొంబాయి) ఆసన్యసించిరి. ప్రధేసకు ముఖ్య గ్రాన్యాయకుగారు అధ్యక్షుతి వహించిరి. వారు మధ్యమ ఎడమవైపున రాజాగారును కూర్చొని యున్నారు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

అలహాబాదులో కలరా

అలహాబాదు, ఫిబ్రవరి 8:-కుంభమేళ కార్యంపు నందు కలరా వ్యాపించుచున్నది. పలువురు మరణించుచున్నారు. పూర్ణిమనాడు జనము అధికముగ రానున్నారు. కలరా అప్పటికి తగ్గుతున్న సందర్భ మేర్పడగలదు. ఆరోగ్యసంఘమువారు కలరాను అణచుటకై గట్టిప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. నేవాసమితి నాయకులలో నొక రగు అమరసాధ త్రిపాతిగారు కలరావల్ల మరణించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బర్మాశాసనసభ నిష్క్రమణ

రంగూను, ఫిబ్రవరి 8:-బర్మా శాసన సభ సమావేశము చేసిన యన్. ఎ. యన్. తయార్చిగారు శాసన సభ్యులనునకు రాజీనామా ఇచ్చుటచే నిర్వహింపబడిన కత్తిచేయమున నేటిదినున విన్నికలు జరిగినవి. ఈ సానమునకు నలుగురు పోటీచేయుచున్నారు. టి. వారాయణరావు, మహమ్మదు అజము, యం. వి. ఖాను, డి. టి. డేనియులుగారు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మద్రాసు జిల్లా సహకార మహాసభ

తీర్మానములు

మద్రాసు జిల్లా సహకార మహాసభ యొక్క మూడవ సమావేశము మొన్నటిదినున 9-2-30 పచ్చయ్యప్పకాలేజి హాలులో శ్రీయుత కె.టి. పాల్ (క్రైస్తవ సహకార బ్యాంకు అధ్యక్షుడు) గారి యధ్యక్షతన జరిగెను.

వివిధ సహకార సంఘములనుండి ప్రతినిధు లనేకులు హాజరయిరి.

ఉదయము 8 గంటలకు సభా కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. శ్రీయుత వి. రామదాసుపంతులుగారు స్వాగతోపన్యాసమును శ్రీయుత డి. ఎస్. స్ట్రాటిగారు ప్రారంభోపన్యాసమును బిసిన పిమ్మట శ్రీయుత కె.టి. పాల్ గారు అధ్యక్షతన సభిష్ఠించి తమ యుపన్యాసము నొసగిరి.

పిమ్మట, జాయింటు కార్యదర్శియు శ్రీయుత జి. శ్రీరాంబాబునాయుడుగారు వివిధ ప్రాంతములనుండి చేరిన సందేశములను సభ్యులకు చదివి వినిపించిరి.

అంతటితో ప్రాతఃకాలసమావేశము ముగింపబడెను.

మధ్యాహ్నము 2 గంటల సభ మరల సమావేశమయి యీ క్రింది తీర్మానములను గావించెను:-

1. డా॥ ఎస్. స్వామినాథనుగారి మరణమునకు యీ సభవారు మిగుల విచారపడుచున్నారు. వీరి మరణమువలన యీ నగరములో సహకారోద్యమమునకు తీరని నష్టము గలిగినదని సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.

2. సహకారసంఘములయొక్క వ్యవహారములను తనిఖీ చేయుటకు తగిన యేర్పాట్లచేయును గావించునట్లు, యూనియనులను యేర్పాట్లచేయుటవలన సహకారశాఖ పారబాటు గావించెనని యీ సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ నగరమందలి సంఘము లన్నిటికి నొక జిల్లా ఫెడరేషను నేర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీసికొనవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించు చున్నారు.

4. (ఎ) జిల్లా ఫెడరేషను సహకారసంఘములయొక్క లెక్కలను తనిఖీ చేయుట కధికారము పొందవలెను.

(బి) ఈలోపున, ప్రస్తుతము ఆడిట్టు గునుమలనుచెల్లించ

బాలనట్టి సంఘములకు 8 (డి) 5 నిబంధన ప్రకారము సహాయ మొసగుటకు రిజిస్ట్రారు కొరబడుచున్నారు.

4. (ఎ) జిల్లా ఫెడరేషను యేర్పాటువరకును, మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను ప్రచారము సలుపుచుండ వలెనని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

(బి) సహకార విద్యకును, ప్రచారమునకును, ప్రతి సంవత్సరము రూ. 8,000 ఖర్చు అవసర మగుటబట్టి, ప్రభుత్వము వారు సాంవత్సరిక గ్రాంటును రూ. 1,200 నుండి రూ. 2,000 హెచ్చింపవలెననియు, నగరమందలి సహకారసంఘము లన్ని యునుగూడ విరివిగా గ్రాంటుల నొసగవలెననియు, యీసభ వారు గోరుచున్నారు.

(సి) నగరమందలి సహకార సంఘములయొక్క కామన్ గుడ్ ఫంక్షన్స్ వెక్యువభాగము, సహకారవిద్యకును, ప్రచార మునకును ప్రత్యేకింప బడవలెను.

(డి) జిల్లా ఫెడరేషను యేర్పాటువరకును, రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను సహకార ప్రయోనింగు తరగతులను నడుపుచుండవలెను.

5. (ఎ) నగరమున కొక ప్రత్యేక కేంద్ర సహకార బ్యాంకును త్వరలోనే రిజిస్ట్రీ చేయుటకు రిజిస్ట్రారుగారు కొరబడు చున్నారు.

(బి) ఈనగరములో సహకార సంఘసభ్యులకు తగిన బుణములు ప్రస్తుత మొసగబడుచుండలేదని యీ సభవారభిప్రాయపడుటచేత, (1) సభ్యుల స్వంత ప్రాచీనై తమ వేతనములకు ఆరుచెట్టికముగా బుణమొసగుటకును (2) అంతకంటె నెక్కువకాలమునకు స్వంతప్రాచీనై రూ.2,000 వరకును, తనఖా వైసి రూ. 5,000 వరకును, బుణమొసగుటకును, ఎంప్లాయిస్ క్రెడిట్టు సొసైటీలకు అధికార మొసగుటకు యీసభవారు రిజిస్ట్రారుగారికి సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

(సి) నిమ్మజాతి సంఘములు బాగుగా పనిచేయగలుగుటకుగాను, సభ్యులు కానివారు పంచాయితీలో చేర్చుకోబడుటకు నిబంధన గావించబడవలెను.

6. రిజిస్ట్రారు ఈ తీర్మానములపైని సంఘములనుండి ఆప్టికల్ విషయమున ప్రభుత్వమువారు జిల్లా ఫెడరేషనుయొక్క సలహాదీసి కొనిన పిమ్మటనే తమఅంత్యయు తీర్మానము గావించవలెను.

7. రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను పట్టణప్రాంతము లలో వాక్ క్రెడిట్టు సంఘముల నేర్పాటుచేయుటకు అచ్చటి ఆర్థికసితిగతులను పూర్తిగా కనుగొనుటకు సర్వేగావించ వలెననియు కార్మికుల సహకారసంఘములనుగూడ యేర్పాటు చేయవలెననియు, యీసభవారు గోరుచున్నారు.

8. మద్రాసు నగరములో గృహపరిశ్రమలను సర్వే గావించిన పరిశ్రమలశాఖవారి రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపవలెనని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

9. వాక్ క్రెడిట్టు సంఘాలను, కార్మికుల సహకార సంఘాలను, అభివృద్ధిగావించుటకు ప్రభుత్వమువా రొక ఇండిస్ట్రీయలు ఆర్గనైజరును నియమింపవలెను.

10. గృహపరిశ్రమల విషయమున, స్త్రీలకుతగిన సహకార సంఘములు యేర్పాటు చేయబడవలెను.

11. సహకార గృహనిర్మాణసంఘములకు రోడ్లకొరకు స్థలము నేర్పాటుచేయుటకు టౌన్షండు కమిటీయొక్క సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి, కార్యరూపమున పెట్టవలెనని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

12. సహకార భీమా సంఘములు రిజిస్ట్రీ కాబడగోరినపుడు రిజిస్ట్రారుగారు వాటిని రిజిస్ట్రీ చేయవలెనని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

13. సహకార స్టోరులయొక్క లాభములనుగూర్చి నగరములలో తీవ్ర ప్రచారము గావించవలెనని రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనుకు యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

14. సహకార సంఘముల బిల్లుగూర్చి సహకార సంఘములయొక్క యభిప్రాయమును, ప్రజాభిప్రాయమును, ముందుగా కనుగొనకుండు, ప్రభుత్వమువారు సదరు బిల్లును కాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టగూడదని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

15. నగరములో సహకార సంఘ సభ్యుల మందిరము నొకదానిని యేర్పాటు చేయుటకు వెంటనే ప్రయత్నింపవలసి నదిగా, రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనును యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

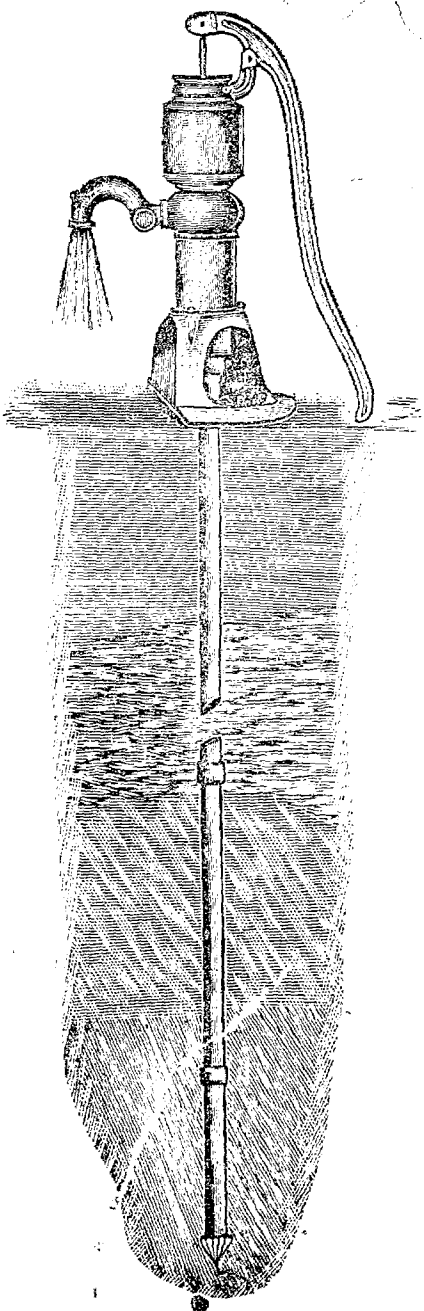
16. ఈ సభలో గావించబడిన తీర్మానముల నాచరణలో పెట్టుటకు రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను తన చర్య దీసికొనవలెనని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

KIRLOSKAR HAND AND POWER PUMPS

గుణము ప్రధానము

ధర సరసము

కిర్లోస్కార్ పంపులు

మన దేశములో, మనధనముతో, మనదేశీయులచే, దినమునకు వేనవేలుగా తయారగుపంపులు కిర్లోస్కార్ పంపులు మాత్రమే.

విదేశపంపులుకంటె అన్నివిషయములలోను వేయిరెట్లు శ్రేష్ఠమైనవి. దేశమునందంతటను సంతృప్తిగ పనిచేయుచున్నవి.

బావులకు, లోతుబావులకు, గొట్టపుబావులకు, మేడలమీదికి, తోటలకు అన్నివిధములైన నీటిసదుపాయములకు సంతృప్తిగా పనిచేయుపంపు కిర్లోస్కార్ పంపు మాత్రమే.

నారింజ, నిమ్మ, దబ్బ, పసుపు, అరటి, చెఱుకు మొదలైన తోటలకు ఒకటినుంచి ఎనిమిదిమోటల నీరు యిచ్చు ఇంజనుపంపులు మానద్ర సిద్ధముగా దొరకును.

స్వదేశీ పరిశ్రమల పోషించుడు

వివరములకు వ్రాయుడు :

సోల్ ఏజెంట్లు:- ఆంధ్రయింజనీరింగు కంపెనీ

యింజనీర్స్, బెజవాడ.

బ్రాంచీలు:- తెనాలి, పాలకొల్లు, మార్కెట్, రాజమండ్రి.

తాలూకాలకు జిల్లాలకు సమగ్రమైన ఏజెంట్లు కావలయును.

సి. వి. రంగశ్రీశ్రీ,
గౌరవకార్యనియంత్ర,

గవర్నరుగారి రాక

గుంటూరునందు బహిష్కారము

పాతశాలా విద్యార్థుల సమ్మె

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఫిబ్రవరి 10:—ఆంధ్రప్రదేశ్ సచారములో నూతనమద్రాసు గవర్నరుగారు గుంటూరుపురమునకు నిన్న వయ చేసిరి. గుంటూరుపురపాలక సంఘమువారు సుప్రసిద్ధ నేతృత్వము శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటరత్నం నరసింహారావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున ప్రత్యేకసమావేశము జరిపి ఆ సమావేశములో గవర్నరుగారికి సన్మానమునుగలలేదని తీర్మానించిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మునందలి గవర్నరుగారిపర్యటనములో వారికి సన్మానము సగ నిరాకరించినది. గుంటూరు పురపాలక సంఘముకై గుంటూరుప్రజల తరఫున పురపాలక సంఘమువారు సన్మాన మిచ్చుటలేదని ప్రకటించుటతో యితర బహిష్కార ప్రచార మన విస్తరించి కాంగ్రెసువారు ఆట్టిప్రయత్నములకు పూనుకొనలేదు. కాని నిన్ననే గుంటూరులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలేజి డౌన్ హౌస్ లకు గవర్నరుగారు వత్తురనియు అప్పుడు విద్యార్థులు వై పాతశాలాలోనికి వెళ్లకుండా సమ్మెకట్టవలెనని, స్వరాజ్యకా ర్యాలయములోనున్న యునిజనసంఘ కార్యాలయమునందు జరి గిన విద్యార్థిసభయందు తీర్మానించబడినది. విద్యార్థిసభకు శ్రీ యుతులు నడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారు మద్దతి వెంకట రంగయ్యగారు, నేతి వెంకటాచలపతిగారు, శిరం వెంకటసుబ్బా రావు నాయుడుగారు, డాక్టరు బ్రహ్మయ్యగారు, అన్నాప్ర గడ కామేశ్వరరావుగారు, ఇటికాల వెంకటరామశాస్త్రిగారు, జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిగారు యితర కాంగ్రెసు వారులను ఆహ్వానింపబడిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడిన తరువాత ముతాలుగా విద్యార్థులు సభకు రావటమంటి సోదర విద్యార్థుల గృహముల కేగి తీర్మాన మెఱుకపరచిరి. సభాధ్యక్షులు ఎ. గోపాలరావుగారు గవర్నరుగారి కార్యదర్శిగారికి, గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ ప్లాకెటుగారికి, డౌన్ హౌస్ మూలక కమిటీవారికి తీర్మానాల ప్రధానోపాధ్యాయులు గారికి వై తీర్మానము తెలియపరచిరి.

కాంగ్రెసు నాయకుల తోడ్పాటు

కాంగ్రెసు నాయకులను సహాయముచేయుమని విద్యార్థు లు ప్రార్థించిరి. శ్రీయుత నరసింహారావుపంతులుగారు తాము నాయకత్వము వహించి విద్యార్థులను నడిపించుటకు సంసిద్ధులుగా నున్నామనియు కాని విద్యార్థులు బహిష్కారవిధానమును అతిశయముగా కొనసాగించవలెననియు కోరిరి.

డౌన్ హౌస్ మూలక మాత్రమే బహిష్కరింపబడుట

ఈ దినము ఉదయమే గవర్నరుగారు కాలేజీకి వెళ్లరని తెలిసినది. ఉదయం 8 గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యాలయము వద్ద విద్యార్థులయొక్కయు, కాంగ్రెసు నాయకులయొక్కయు సమిష్టిసభ జరిగినది. శ్రీయుతులు నరసింహారావుపంతులుగారు ను, ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు, వారి సతీమణి శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మగారును, నేతి చలపతిగారు, జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు, మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు, కొంత మంది విద్యార్థులను సభకు హాజరయిరి. సభలో కార్యవిధాన ము సరించి ఆలోచించిరి. 9 గంటలకు కాంగ్రెసు నాయకులు విద్యార్థులకు డౌన్ హౌస్ మూలక వద్ద కేగిరి. అక్కడ శ్రీయు తులు, అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు, పాతశాలాలోనికి వెళ్లవలదని విద్యార్థులను హెచ్చరించుచుండిరి. ఒకరి తరువాత నొకరు హెచ్చున అనేకమంది విద్యార్థులు పాతశాలావరణదాటి బయటికివచ్చి బహిష్కారనాడుల చేరిరి. ప్రధానోపాధ్యాయులు తమ శిష్యులనుపయోగించినను ఏకొద్దిమంది విద్యార్థులు తప్ప అధిక సంఖ్యాకులు పాతశాలనుండి నిర్మమించిరి.

ఇంతలో శ్రీయుత మాచిరాజు రామమూర్తి పంతులుగారు ఇటికాల వెంకటరామశాస్త్రిగారు, డాక్టరు బ్రహ్మయ్యగారు కూడ బహిష్కారోత్సవములో చేరిరి. బహిష్కారవాదుల ప్రచారము నివారించుటకు రిజర్వ్ పోలీసుదళము పిలువ నంప బడినది. కొంతమంది కాంగ్రెసువారులు అరెస్టు కాబడుదురని వచంతి ప్రబలినది. కొద్దిమందితోకూడిన సభయెగులు గవర్నరు గారు శంఖుస్థాపన యునర్వరి. గవర్నరుగారు డౌన్ హౌస్ మూలక యొద్దకు రాగానే యితర ప్రక్కలనున్న బహిష్కారవాదులు “గవర్నరు గోబ్యాక్” అని కేకతీడిరి.

శ్రీయుత నరసింహారావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యము క్రింద బహిష్కారసభ జరిగినది. అధ్యక్షులును, శ్రీయుతులు మాచి రాజు రామమూర్తి పంతులుగారు, నేతి చలపతిగారును దీర్ఘోపన్యాసములు గావించిరి. ఎల్లరు విద్యార్థులను, యితర సభినులను స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు జోక్యము కలిగించుకొని స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుమని హెచ్చరించిరి.

మరియొక బహిష్కారసభ

ఈ సాయంత్రం 6 గంటలకు గవర్నరుగారికి సన్మాన మొసగ నిరాకరించిన గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారి నభి నందించుటకు, గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రము లాసగిన గుం టూరుజిల్లా డౌన్ హౌస్ మూలక కమిటీవారిని, ఖం డించుటకును, ఖండనపట్టణమునందలి గవర్నరుగారి రాకసందర్భ మున అరెస్టు కాబడిన కాంగ్రెసువాదుల నభివందించుటకును బహిష్కార సభ జరుగును. శ్రీయుతులు మాచిరాజు రామమూర్తి పంతులు, జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి, నేతి వెంకటాచలపతి తది తర కాంగ్రెసు వారు లుపన్వసింతురు.

ఆంధ్ర కణ్వు మహాసభ

కార్య నిర్వాహక వర్గమువారు 15 తారీఖు

శనివారం సమావేశమగుదురు

ఏలూరునుండి మా స్వీయ వి లే ఖ రి యి ట్లు వ్రా యు చున్నాము.

ఆనకాపల్లిలో జరుగవలసిన మహాసభ భగ్నమైనది. విష యమునుగూర్చి విచారించుటకు ఆంధ్ర కణ్వు సభయొక్క కార్య నిర్వాహక వర్గమువారు ఈ నెల 15 తారీఖు శనివారమునాడు సమావేశ మగుదురు. దీనినే ఆహ్వానముగా నంగీకరించి సభ్యులు ఎత్తురని ప్రార్థించు చున్నాము. (తంతి)

కేంద్ర నైపున్ సంఘ నివేదిక

ప్రభుత్వమువారు మొదటి ముద్రణమును

నాశముచేయుట

భారతశాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములు

ధీల్లీ, ఫిబ్రవరి 11:— కేంద్రభారత నైపున్ కమిటీవారి ఆసలు నివేదికను ప్రభుత్వమువారు ధ్వంసముచేసిరని నేరా కోపమునుగూర్చి బి. దాసుగారిచేతను ప్రత్యుత్తర మొ సంఘ సర్ జేమ్స్ క్రేరాగారిట్లు చెప్పిరి:— కమిటీవారు రాజప్రతినిధికి మాత్రమేగాక ప్రభుత్వమువారికిగూడ కొన్ని ప్రశ్నలను పంపిరి. ఆంగ్ల దేశములోను, భారతదేశములోను ఒ క్కసారే ని వే దిక ప్ర చు రిం ప బ డ వ త ను గాని ఆలస్యముగానూడదని తలచి భారతప్రభుత్వమువారే ముద్ర ణకు ప్రారంభించిరి. కాని పునర్ముద్రణమునుండి విచేతములకు కోపకారణముగానుండు రెండు చిన్న వాక్యములను తీసి పార వేయవలసినదనియు, అట్లుచేయుటకు సంఘమువారు మోదించి రనియు, భారత కార్యదర్శివద్దనుండి కలుగుచున్నది. అంతవరకు ముద్రింపబడిన ప్రతులను సభ్యులు తిరుగ యిచ్చివేయవలసినదని కోరితిమి. మొదట ముద్రింపబడిన ప్రతులు నాశము చేయబడ వలెనని యుద్దేశ్యము. (ఆ ప్రెస్.)

రాజమహేంద్రవర కళాశాల

వర్ధంతి

ప్రాతవిద్యార్థి సంఘపు కార్యనిర్వాహకుల

నిరసనము

రాజమండ్రి, ఫిబ్రవరి 11:—డా॥ పి. గురుమూర్తి, ఎక్. శేషగిరిరావుగారు యిట్లు తంతివార్త సంపుచున్నారు:—

“గవర్నరు మెంటు ఆర్డరు కళాశాల ప్రాతవిద్యార్థి సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గపు సభ్యులనుగ మేము యీ దినమ విషయ ములను కాలేజి ప్రాత విద్యార్థులకు తెలియపరుప నెంచితిమి.” కాలేజి వర్ధంత్యుత్సవము, ప్రాత విద్యార్థుల సమావేశము జరుగుచు లే దీ యు, స భా ధ్య తు ని ఎన్నికయు ప్రాత విద్యార్థి సంఘము కార్యనిర్వాహక వర్గము వారిచే నిర్ణయించబడవలెను. ఇదివర కన్ని వత్సరములందు ఆట్లు జరుగుచుండెను. ప్రస్తుతము కాలేజి అధికారమునందున్న ఉపాధ్యాయుడు యీనెల 20 వ తేదీన తన పని ముగియ నున్నందున సదరు సంఘము వారితో సంప్రదించుకుండ అందలి సభ్యులు కొందరు నిరసనము దెల్పుచున్నను 15 వ తేదీన కాలేజి వర్ధం త్యుత్సవము నిర్ణయించెను, అందుచే ప్రాతవిద్యార్థి సంఘపు వర్ధం త్యుత్సవమును కేరొకనాడు జరుపుటకు మేము నిశ్చయించి తిమి. సరియైన తేదీ ముగ్గురు ప్రకటించ బడును.

ది॥ బి॥ సి. వెంకటాచలం బి. ఎ. బి. యల్. డా॥ పి. గురుమూర్తి

ఎక్. శేషగిరిరావు ఎం. ఎ. బి. ఎల్. ఎ. శంకరరావు బి. ఎ. ఎల్. టి. సి. సూర్యప్రకాశరావు బి. ఎ. వి. వి. జగన్నాథాచార్య బి. ఎ., కార్యదర్శి మిరులకృమాలి బి. ఎ. బి. ఎల్.

శాసనసభల బై ఎలెక్షనులు

చెన్నపురి శాసనసభకు శ్రీయుత సామి

వెంకటాచలం శెట్టిగారు యెన్నుకోబడుట

శ్రీయుత టి. సుందరరావు నాయుడుగారు మద్రాసు నగర నియోజకవర్గము పక్షమున తమ అభ్యర్థిత్యమునువదలుకొని నందున, శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారిొక్కడమాత్ర మే అభ్యర్థిగా మిగిలియుండుటచే, వీరు పోటీలేకుండ యెన్ను కోబడుదురు.

వైట్టుకొన్నిలు బై ఎలెక్షనులు

శ్రీయుత పి. రామస్వామి ముదలియారు, టి ఆర్.

రామచంద్రయ్యగారు నామినేషనులు రిటర్నింగు ఆఫీసరు అగు శ్రీయుత జె. వెంకట నారాయణనాయుడుగారిచే పరిశీ లింపబడి అంగీకరింపబడినందున, ఉభయమును పోటీ లేకుండ యెన్నుకోబడిరి.

కోయంబత్తూరు నుండి రా. బ., రామలింగ

చెట్టియారు

కోయంబత్తూరు, ఫిబ్ర. 10:— సి. వి. వెంకట్రమణ య్యగారు ఖాళీచేసిన మదరాసు శాసనసభ్యుత్పానమునకు రా. బ., టి. ఎ. రామలింగచెట్టియారు ఒక్కరే అభ్యర్థిగ నిలచిరి. పోటీలేనందున వాకే ఎన్నుకొనబడుదురు. (ఆ ప్రె)

జి.లక్ష్మణరెడ్డిగారు మదరాసు శాసనసభకు

ఎన్నుకొనబడుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ధర్మవరం, ఫిబ్రవరి 10:—ఆనంతపురం జిల్లాలో అధ్య యులగు, జి. లక్ష్మణరెడ్డిగారు మదరాసు శాసనసభ్యునిగ పోటీ లేకుండ ఎన్నుకొనబడినట్లు తెలియుచున్నది.

ధర్మవరం తాలూకాబోర్డు

వైద్యం విశ్వనాథరావుగారు ఆయుర్వేదవైద్యులును జాతీయవాదులును అగు వీరు ధర్మవరం తాలూకా బోర్డు సభ్యు లగు రామగిరి ఫిర్యానుండి ఎన్నుకొనబడిరి. వీరికి 189 ఓట్లు వచ్చినవి. మాడుగుల నారాయణప్పగారు 30 వోట్లు తక్కువ వచ్చుటచే ఓడిపోయిరి. (తంతి)

రంగూను ఎన్నికలు

ఎం. వి. ఖానుగారు ఎన్నుకొనబడుట

రంగూను, ఫిబ్ర. 10:—బర్మాశాసనసభయందు రాజీ నామానిచ్చిన కాంగ్రెసు సభ్యుడు అప్పాసుత్తాజిగారి స్థానే ఎం. వి. ఖానుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. మహమ్మదు ఆజంగారు ఆవటపల్లి నారాయణరావుగారు, డి. దానియలుగారు ఓడిపో యిరి. వీరిలో మొదటి యిరువురు ప్రాతశాసనసభ్యులు. (ఫ్రీ ప్రె.)

బందరులో అరెస్టులు

పిన్నమనేని వీరయ్యగారికి 6 రోజులు కఠినశిక్ష

‘న్యూనెస్సు’ ఆక్టు సమసరించి బందరు, ఫిబ్రవరి 11:—గవర్నరువచ్చు సమయమున నల్ల జండా విసరించుచు పిన్న పిన్నమనేని వీరయ్యగారు డౌన్ న్యూనెస్సు ఆక్టు 12 సెక్షను ప్రకారము సబు మేజిస్ట్రేటుచే విచారింపబడి ఆరురోజులు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (ఫ్రీ ప్రె.)

8 వ తారీఖున 5 అరెస్టులు

మొదటిసట్టు సబ్ జైలులులో నుంచబడినది

బందరు, ఫిబ్రవరి 10:—నల్ల జండాలుయెగురవేసినం దుకు 8 తారీఖు సాయంత్రము యింకా 5 గురు అరెస్టు చేయ బడిరి. తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘాధ్యక్షులగు జి. బ్రహ్మయ్యగారు, కే. శేషయ్యగారు, ఆంజనేయులుగారు యింకా 8 గురు కలసియున్న ఒక జట్టు ఇండియన్ పీనలుకోర్డు 148 సెక్షను ప్రకారము ఛార్జి చేయబడి, బామిన నిరాకరిం చినందున శనివారము రాత్రి 11 గంటలకు సబ్ జైలులలో నికి గోంపాబడిరి. (ఫ్రీ ప్రె.)

మీరటుకుట్ర కేసు

కాంగ్రెసు మహాసభాభ్యుదయ నిందితులతరపు వాదనకొరకు యేర్పాట్లను గావించెదరు

న్యాయవాది అన్నారీగారి ఫిర్యాదు

మీరటు, ఫిబ్రవరి 10:—మీరటు కుట్రకేసులో తమ వాదనను నేడు కొనసాగించుచు, కలకత్తాలో జరిగిన ఆఖరి భారత కార్యక్రమం సమావేశముయొక్క తీర్మానములను, యుద్ధ కేసులను దెలుపు వాఙ్మయమును ప్రభుత్వన్యాయవాది లాంగుఫర్డు కేసుగారు చదివి వినిపించిరి.

తానుకూడా యొకప్పుడు సామాన్యుడే!

తానుకూడా కొన్ని సంవత్సరములక్రితము సామాన్య మానవునిగానున్నప్పుడు, కమ్యూనిస్టు ఆదర్శములచే యాకర్షింపబడియేయుండిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, కనీసపక్షపు వేతనము, ఎల్లరకము నుచితవిధ్య ప్రతిఫలముసంగకయే భూములను వశపరచు కొనుట మొదలు గాగల కార్యక్రమములవారి కోరికలను కేసుగారు వివరించిరి. నెహ్రూ నివేదికను గురించి వారు గావించియుండిన వివరము, వారి దీర్ఘకాలములో కొన్నింటినీకూడా వారు చదివి వినిపించిరి కలకత్తా సభ కన్యకుత వహించియుండిన నిందితులు జోషీగారి యువన్యాస భాగములను పెక్కింటిని ఘోర సమయమువరకు వారు చదివి వినిపించిరి.

ప్యాసుతో కోర్టులోనికి వచ్చుట న్యాయవాదికి యవమానకరము

ఎఫ్ హెచ్. అన్నారీ, బారల్లగారు నేడు న్యాయ సానమునకు వచ్చి నిందితుల తరపు న్యాయవాదులకు ప్రత్యేకింపబడిన భాగములో కూర్చొనియుండిరి. రేపటినుండియు నిందితులగు పి సి జోషీగారి తరపున వారు వాదించెదరని దెలియుచున్నది తమకు న్యాయసానమునకు రానివ్వలేదనియు పాసును చూపించుచునిరనియు వారు న్యాయాధిపతి కి చెలిపి, తమయస్మృతిని వెలిబుచ్చిరి. ప్యాసుతో న్యాయసానమునకు వచ్చుట న్యాయవాదులకు యవమానకరమైన పనియని వారు నుడివిరి

ఆల్వేగారు నిరశన ప్రతమును బూనుట

తన కోర్టుల మన్నింపబడనందున నిందితులకు ఆల్వేగారు నిరశనప్రతమును బూనియుండిరి నేడు ప్రప్రథమముననే నిందితులకు నింబుకర్ గారు నాయాధిపతికి దెలిపిరి. నీరసముగా నుండుటచే ఆల్వేగారు నేడు న్యాయసానమునకు రాజాలరైరి.

ఫలహారాంతరము విచారణ తిరుగా ప్రారంభింపబడినపుడు పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారును, గిర్రీలాల్ గారు మా న్యాయసానమున కరుదెంచిరి.

నిందితులకుమలయు సాకర్మములనుగూర్చి నిందితులకు బ్రాడ్లిగారు ధరఖాస్తును గావించిరి. నిందితులతరపు వాదనను యేర్పాటు చేయుటకు నియమింపబడియుండిన కేంద్రసంఘమునకు స్వప్తి చెప్పవలయునని వారు నుడివిరి.

పండిత జవహరిలాలుగారు నిందితులతో

సంప్రదింప నెంచుట

నిందితులతో మాట్లాడుటకు వై సంఘమునకు జేరిన దేశపాండిగారికి న్యాయాధిపతి యనుజ్ఞ నొసంగెను. ఆరుగురు నిందితులకు గల యొక్కొక జట్టుతో 15 నిమిషములవరకు వారిని కోర్టువరాండాలో మాట్లాడనిచ్చిరి. నిందితులతరపు వాదన కొరకు ఏర్పాట్లను గావించు విషయమై పండిత జవహరిలాల్ నెహ్రూగారు నేటి సాయంకాలము వారితో కారాగృహమున సంప్రదింపెదరు. త్వరలోనే వై యేర్పాట్లు గావించబడవచ్చును పండితులు నేటిరాత్రి యిచటనుండి వెడలిపోవుచున్నారు

ఫలహారాంతరము తిరుగా వాదించుచు, కార్యక్రమం సమావేశ కార్యక్రమమునుండియు, నిందితులలో కొందరిచే పంగ, సంయక్త రాష్ట్రములలో నడుపబడుచుండు ప్రతికలనుండియు కొన్ని భాగములను కేసుగారు చదివి వినిపించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:—

ఆంధ్ర వ్యాకరణోపన్యాసములు

శ్రీ విజయనగర సంస్కృత కళాశాల పండితులగు విజ్ఞల చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రిగారు, ఆంధ్రచింతామణి యను, ఆంధ్రవ్యాకరణమువై ఫిబ్రవరి 11, 12, 13, 14 తేదీలలో సాయంకాలము అయిదుగంటలవేళను పచ్చయ్యప్ప కాలేజీలో సువస్థపించెదరు. ఆంధ్రవ్యాకరణ విషయములందు కుతూహలము గలవారు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

గౌ|| నరసింహరాజుగారి సమాధానము

—:***:—

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికి వ్రాసిన జవాబు

“ అధ్యక్షునిగ ఎన్నకొనబడిన వెంటనే కాంగ్రెసు సభ్యత్వము వదలితిని ”

బెజవాడ, ఫిబ్ర 10:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి గౌ|| సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారిని శాసన సభాధ్యక్షుపదవికి రాజీనామా నియవలెనని కోరుచు వ్రాసిన లేఖకు ప్రత్యుత్తరముగ రాజుగారు యిట్లు వ్రాసిరి:—మీరు జనవరి 28 వ తేదీ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానములను దెలుపుచు వ్రాసిన లేఖ అందినది. ఇందు గూర్చి యోచించి విలసిని కొన్ని విషయములను యాదింప వేర్కొనుచున్నాను.

1926 నవంబరు 18 వ తేదీన శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ యింటిలో కాంగ్రెసు పార్టీసభ జరిపిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన బడినట్టియు తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులుగ నుండినట్టియు శ్రీనివాసయ్యంగారును, అప్పటికి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులుగ నండి నట్టి టి. కాళింగారును కలిసి యాపత్తును తరపున శాసనసభాధ్యక్షుపదవికి అభ్యర్థిని నిలుపవచ్చునా మాడదా యను విషయము నిర్ణయింపవలసినదిగా ఆసభలో తీర్మానింపబడెను. నిలుపుటకే నిశ్చయించినచో అభ్యర్థిని వారే నూచింపవలెనని గూడ తీర్మానించబడెను. చాల చర్చ జరిగి పలువురతో సంప్రదింపిన పిదప అభ్యర్థిని నిలుపదలచి వారు నన్నెంచిరి. 1926 డిశం 12వ తేదీన జరిగిన పార్టీసభలో యీ మాత్రన అంగీకరింపబడెను. ఒక పక్షసభ్యుడు సభాధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడినచో గల్గు ఫలితముగా రిగవురు బాగుగ నెరుంగుదురు. ఆ విషయమవును పూర్తిగ చర్చింపబడెను.

శాసనసభకు ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకొనబడిన పిదప పార్లమెంటు ఆచారముల ననుసరించి నేను శాసనసభలో 14-12-26 తేదీన యిట్లు నుడివి యుంటిని:—

“ నేను స్వపక్షమును విడిచి అధ్యక్షునిగా ములంకరించుటకు అంగీకరించితిని అధ్యక్షునియొక్క బాధ్యతను నే నెరుంగుచును. మొరటి దేవున ఆధ్యక్షుడు ఏ ప్రత్యేకపక్షమునకు చెందినవాడుగ నుండరాదు. సభలో అన్ని పక్షములకు చెందిన ట్లుండవలెను.” ఈశాసనానుబంధము మరుసటిదినము కాంగ్రెసుసభ్యత్వమునకు, రాష్ట్రసంఘభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వములకును రాజీనామా నిచ్చితిని. నేను ఖాళీచేసిన స్థానములకు వేరుగా కొందరిని ఎన్నుకొనితి. ఈవిష

యము 1920 డిశంబరు 12-25 తేదీల మధ్య స్వరాజ్యప్రతికల నుబట్టియు, మీకార్యాలయములందలి రికార్డులబట్టియు రుజువు జేసికొనవచ్చును.

పార్లమెంటు ఆచారము

వైన వేర్కొనబడిన పార్లమెంటు ఆచారముగూర్చి 8 కే డ్లి చి గారు కామన్సుభావారముల గూర్చి వ్రాసిన గ్రంథము రెండవ సంపుటము 188 పుటయందు యిట్లు గలదు:—“ఆతను (అధ్యక్షుడు) అభిమానించునట్టిదిగాని భయపడునట్టిదిగాని పక్షములేదు. ఎన్నుకొనబడినప్పటినుండి యిదివరకు తాను సభ్యునిగ నుండిన పక్షముతోనుండి సంపర్కములన్నియు త్రెంచుకొని, సభలలోనుగాని బయటనుగాని యెట్టి రాజకీయ సంస్థల సమావేశమునకు బోరాదు. రాజకీయాభిప్రాయములను దెలుపరాదు.

కాంగ్రెసు ఉత్తరప్రకారము కాంగ్రెసుపార్టీ శాసన సభ్యులందరూ 1927 సం|| ప్రభుత్వమందిరము వాడు లన్నింటిని బహిష్కరించిరి. ఆ తీర్మానము 1926 సం|| నందే కాంగ్రెసుసభ్యత్వము విడచిన అధ్యక్షునకు వర్తించునని ఎవ్వరనుకొనలేదు.

1927 సం|| డిసంబరులో కాంగ్రెసునందు యాదిగువ తీర్మానము గావించబడెను. “శాసనసభలోని” అధికారతేదర సభ్యులందరూ తమ స్థానములు ఖాళీకాకుండుటకు మాత్రమే సభలకు బోవుచుండవలెను గాని ఆందు పాల్గొనరాదు. వర్గీంకుమిటివారు అవసరమున తోచిన సందర్భములందు మాత్రము దేశాధిపత్యదాయకము లగు శాసనముల ప్రతిఘటించుటకు మంత్రివర్గముల పడగొట్టుటకు సభలలో పాల్గొనుచుండవచ్చును.” ఈ తీర్మానానుసారముగ మదరాసు కాంగ్రెసుకొన్నింటి పార్టీవారు 1928 సం|| బడ్జెటుసమావేశమునకు బోలేరు. శాసన సభాధ్యక్షుడు గూడ యీ తీర్మానానుసారము ప్రవర్తింపవలెనని అపు డెవరనుకొనలేదు. 1929 సం|| కలకత్తా కాంగ్రెసు నందు యంతకన్న కఠినముగ సాంఘిక బహిష్కార తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానముగూడ ఎన్నడు అధ్యక్షునకు వర్తింపదు.

(సం) సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు.

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా 9-30 X||

12, 13, 14-2-30 తేదీలందు

“విద్యార్థి”

గన్ జాల్ వారిచే తయారైన

8 భాగములు

టిక్కెట్ల వివరములు:—రూ. 0-8-6, 0-6-0, 0-4-0, 0-2-0.

మీ భాగ్యమును పెంపు జేసికొనుదు

శ్రేష్ఠమైన మణులచే పొదగబడి, మా పూచీగలిగి, సుధమైన నగలనుధరించుచు, మా నగలు తమకు తృప్తికరముగ నుండునట్లుమున వెంటనే వాడను తీసుకొనబడి దానికి మారుగ మరొక నగలుగాని లేక దాని క్రయముగాని యిచ్చివేయబడును. మాపూచీ మీయక్కరలను సంతోషించగలుగును. కాబట్టి మీరు నేఱుగ మాతోనే మాట్లాడి, దానివలనగలుగు లాభములనుపొందుదు మీగృహములను, మావద్దయుండు నేర్పరులైన పనివారలచేత చేయబడిన స్వచ్ఛమైన వెండినగలచే యలంకరించు కొనుదు. ఇట్లుచేయుట వలన మీగృహము యాకర్షణీయమై మీ నాగరికతను తెలియజేయ గలదు. మామూఖ్యోద్దేశము సాధ్యమైనంత తక్కువ ధరలకు ఎక్కువ నాణ్యమైన వస్తువుల నిచ్చుటయే.

సురాష్ మల్ లల్లూభాయ్ అండ్ కో.,

అనాదినుండి ఒకేధరగల వజ్రముల భవనము

313, ఎస్సెనేడ్

మద్రాసు.

1930 వ సం॥ ఫిబ్రవరి 11 వ తేదీ
మంగళవారము

సోదనగారు: సైన్యవ్యయభారము

సాక్షి ప్రపంచమునంతను పిల్చి పిప్పిచేయు చున్న వ్యయము సైనిక వ్యయ మనుటకు ందియములేదు. యుద్ధ పరికరములు రానురాను చ్చిపోవుచున్నవి. నూతన మారణ యంత్రములు ర్చితమగుచున్నవి. ఆయుధముల ంషయమున విభజాతులమగ్య పోటీ జరుగుచున్నది. గత యూరియను సంగ్రామము గుణపాతమును నేర్చి ను, యుద్ధబహిష్కారాదర్శము వివిధజాతులచే ంగీకరింపబడినను, సైన్యవ్యయము తగ్గకున్నది. రన్నరానుమానములు తొలగకున్నవి. అన్యోన్య తి తొలగకున్నది. యుద్ధ పరికరముల కగుచున్న యము తగ్గుచో, మానవకోటికి వలయు ప్రయో నములకై యీ ధనమును, వినియోగింపవలెను. ద్యవ్యాప్తికిని, బీదల దానిద్ర్యమును తొలగించుట ను ఆరోగ్యాభివృద్ధికి, ఇతర సౌకర్యములకును నముమిగులును. ప్రస్తుతసమయమున విశేషధనము కారణ సాధనముల క్రింద వ్యయమగుటచే, లోక శ్యామము పెంపొందుటలేదు. హిందూ దేశము రాధీనదేశమయినను, బ్రిటీషు సంరక్షణ క్రింద ంన్నను, దేశమున కగు వ్యయములో విశేషభాగ మ సైన్యముక్రింద వ్యర్థమగుచున్నది. ఇది చాల రకు తగ్గినగాని, హిందూ దేశాభివృద్ధి కవసరమగు కార్యముల ధనమును వెచ్చింప వీలుండదు. బ్రిటీషు భుత్వ కోశాధికారి యగు ఫిలిప్ స్నోడనుగారు, ంగ్లండు భరింపవలసిన సైన్యవ్యయభారమును నుల గట్టినటుల వర్ణించిరి.

సిరి సంపదలతో తులదూగుచున్న ఇంగ్లండుకే సైన్యవ్యయ మింతభారముగ దోచుచుండ, హిందూ క్షేత్ర మెటుల భావింపవలయునో దెలుప నక్కర ందు. దారిద్ర్య పీడితయగు భరతభూమికి, సైన్య యము గోరుచుట్టుపై రోకటిపోటువలె పరిణ మించుచున్నది. ప్రపంచ మంతయు యుద్ధ పరికర ముల నిమిత్తమై తొంబడికోట్ల సవరనులను ఖర్చు ంటుచున్నది. ఈ మొత్తములో నూటికి అరువది ంతున, యూరపు ఖండమునందు వ్యయమగు ంన్నది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో నూటికి రువది వంతున వ్యయమగుచున్నది. మిగిలిన ముత్తము తదితర ప్రపంచమునందు వ్యయ మగుచున్నది. సైన్యవ్యయము కన్నను, యుద్ధ ంషయమున గలుగు ప్రాతాపమును, సంగ్రామా ంషయు, ఎక్కువ అరిష్టదాయకములని, స్నోడను గారు తేటపరచుచున్నారు. యుద్ధపరికరము లధిక ంషయన కొలదియు కయ్యమునకు కాలుద్రవ్వుటకు

బద్ధిపాడును. ఆ పిమ్మట, పోరాటములు చెల రేగుట కెంతకాలమో బట్టదు. దీని కంతకును కారణమేమి? స్నోడనుగారు చెల్లినటుల, శశుబల మునే దేశరక్షణ కాధారముగ గైకొనుటయే. ఇట్టి ఆధారమును తొలగింది, మానవప్రేమను, సాభా త్యత్వమును ఆధారముగ గైకొనుచో, శశుబల మతో ంమిత్తము దప్పిపోవును గద. యుద్ధ బహి ంష్కారము గోరుజాతులు మూలకారణమును నివారించ బూనుటలేదు.

నౌకా సమావేశమునందును తదితర సమా వేశములందును, పరులదాడి నెరుక్కొను తెలులను యూహయే ప్రాముఖ్యము వహించుచున్నది. పోసి యుద్ధము వలన, తగవులు పూర్తిగ పరిష్కారమగు నా? ఎట్టి పరిష్కారము గుడరదనియ, గెలిచిన వాడును ఓడినవాడును గూడ నష్టముల పాలయ్యెద రనియు, స్నోడనుగారు చెల్లిన వాక్యములయందతి శయోక్తి కనుపించదు. గత సంగ్రామమున నోడి పోయిన జర్మనీ ఎంత నష్టము ననుభవించెనో గెలి చిన ఫ్రాన్సు గూడ అంత నష్టము ననుభవించెను. ఇప్పటికిని, ప్రాతమనస్పగ్గు తొలగలేదు. వీని స్థాన మున నూతన వానస్పర్శలు పోషముచున్నవి. గత సంగ్రామమువలన, ఇంగ్లండుకు, ఏడువందల కోట్ల ఋణమయ్యెనట. వీని తి గ్గుట కు నూటవలది సంవత్సరము లయినను బట్టినది, స్నోడనుగారు హింసించుచున్నారు. ఋణమునకు ఫోముగ బ్రిటీషు ప్రజలు రోజుకు పదియేతల సవరనులను, గంటకు నలుగురుపేల సవరనులను, నిముషమునకు నూరు సవ రనులను చెల్లించుచున్నారని, స్నోడనుగారు అంచ నావైచిరి. కోశాధికారియగు వీరి తెక్కలను తృప్తి కరింప వీలు లేదు. యుద్ధ పరికరముల క్రింద ప్రతి సంవత్సర మగుచున్న వ్యయమునకు యుద్ధపు మెన్ష నులు మున్నగువానిని చేర్చుచో, సంవత్సరమునకు ఏబదిరెండు కోట్ల సవరనులు ఖర్చుగుచున్నవనియు, నిముషమునకు కేయి సవరనులు వ్యయ మగుచున్న వనియు, స్నోడనుగారు వినోచిరి.

ఇంగ్లండులో బ్రిటీషు ప్రజలిచ్చ పన్నులలో నాల్గింట మూడు వంతులు పూర్వయుద్ధముల క్రింద ను, రాబోవు యుద్ధ ముల క్రిందను ఖర్చుగుచున్న వని, స్నోడనుగారు హింసించుచున్నారు. క్రూర మగునీ యుద్ధ జ్వరమునుండి మానవకోటి విముక్తు లగుచో, మానవశ్రేయోభివృద్ధి కెంత లాభ ము గలుగునో, ఇప్పుడు వ్యర్థమగుచున్న ద్రవ్యమెటుల నద్వివిధయోగమగుటకు వీలగునో గ్రహింపవలయు నని, స్నోడనుగారు ఎ చ్చు రించిరి. స్నోడనుగారి వర్ణనము నిజస్థితిని తేటపరచుచున్నది. ఈ విధము ననే హిందూదేశమున కగుచున్న సైన్యవ్యయమును తొలగించుచో, భారతీయుల శ్రేయోభివృద్ధి కెట్టి మేలుగలుగునో యూహించుట సులభసాధ్యము. కాని మానవకోటిని యుద్ధ జ్వరమునుండి విముక్తుల గావించు తెలులను ప్రశ్నగలదు. ఈ ప్రశ్న విష యమై యితవరకు తగిన యోచన జరుగలేదు. ఫల ప్రద మగు చర్యల నింతవరకు గైకొనియుండలేదు. కెల్లాగు ఒకంబడిక యుద్ధ బహిష్కారాదర్శమును సూచించెను గాని, తత్సాధనమును నిరూపింపలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘము ఆయుధ విసర్జనమును సాధ నముగ సూచించెను గాని, ఇంతవరకెట్టి చర్య గైకొ నలేదు. నౌకా సమావేశము, నౌకలను తగ్గించు

తెలులని యోచించుటకు నూడెను గాని, ఈ విష యమై అనుకూలఫలము గలుగునను నాశ గనుపిం పదు. పరస్పరభీతియు, పరస్పరానుమానములును వివిధ జాతుల నావహించినవి. ఫ్రెంచి పత్రికయగు మాటినుపత్రిక, నౌకాసమావేశము శాంతి మార్గ మును జూపుటకు మారుగ, నౌకాయుద్ధముగ పరిణ మించుచున్నదని, వ్రాసెను. ఇంగ్లండు అమెరికాలు గలిసి ప్రపంచ ప్రాముఖ్యమును బడయ నున్నవని, "లా జర్నల్" అను ఫ్రెంచిపత్రిక సూచించెను. జలాంతగ్రామును రద్దుజేయ వలయునని, ఇంగ్లండు అమెరికాలు కోరుచున్నను, ఈ సూచన సుతరాం బడికరాదని, ఫ్రాన్సు చాటుచున్నది. అమెరికా ఇంగ్లండుతో సమానసంఖ్యగల నౌకలను బడయుట ఫసిఫిక్ సముద్రమున కుపద్రవకర మనియు, ఇంగ్లండు అమెరికా కీ విషయమున తోడ్పడుచున్న దనియు, జపాను పత్రికలు నిరసించుచున్నవి. మిగి లినజాతులు తమ వి ంసములను, సైనికులను తగ్గిం చినగాని, ఇంగ్లండు తన నౌకలను తగ్గించుటకు వీలులేదని, బ్రిటీషు నౌకాదళ మంత్రి చాటియుం డెను. మొత్తముమీద ఎవరిలాభములు వారికి ముఖ్యమగుచున్నవి. అంతియగాని, లోకకళ్యాణ దృష్టి ప్రసరింప కూన్నది. శాంతిపట్లను, యుద్ధ బహిష్కారాదర్శముపట్లను గలుగవలసిన విశ్వాస మేర్పడకున్నది. అమెరికావారు, పదువారు అంగుళ ములు వెడల్పు ఫిరంగులు గల, ముప్పదియూడుపేల తొమ్మిదివందల టన్నుల యుద్ధ నౌకను నూతన ముగ నిర్మింప గోరినటుల, లండను ప్రైముపత్రిక ప్రచురించుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములు, భావి పరిణామము విషయమై ఆశను పురికొల్పు కున్నవి.

దూరమాలోచించిన, ప్రపంచశాంతి సమస్య కేవలము రాజకీయ సమస్యయని ఎంచుటకు వీలు లేదు. ఇయ్యది చాలవరకు నైతిక ఆధ్యాత్మిక సమస్యయని గూడ ఎంచవలయును. కీర్తిశేషులగు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు స్వయంనిర్ణయస్ఫూర్తమును ప్రతిపాదించినపుడు, శాంతికి నిజమగు నాధారమును కనుగొనిరి. ప్రపంచమునందలి వివిధజాతులకును స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యము గలదని, గుర్తించుచో, ఇతరుల స్వాతంత్ర్యమును నిరోధింప బూను కొన వీలులేదు. ఇంపీరియల్ దృష్టిచే ప్రేరేపింప బడుటకు వీలులేదు. అన్నిజాతులును స్వేచ్ఛ ననుభ వించుచో, అసూయలకును మనస్పర్థలకును తా వుండజాలదు. అట్టితరి, విపరీతమగు సైన్యవ్యయ మున కవకాశము తొలగును. యుద్ధ పరికరములు చాలవరకు తగ్గిపోవును. అందుచే, తామిదివరకు సంపాదించిన అక్రమలాభములను విడచివెట్టుటకు వివిధజాతులును పూనుకొనవలయును. శాంతి ప్రవ ర్ధనమునకును యుద్ధ బహిష్కారమునకును యిది యే ముఖ్య సాధనమగును. నౌకా సమావేశ ప్రారంభ సమయమునందు, వివిధజాతులును త్యాగ సంసిద్ధత జూపవలయునని జార్జి సార్వభౌముడు బో ధించియుండెను. త్యాగధర్మము నాధారము చేసి కొనసంతవరకు అనుకూలముగు ఒకంబడిక గుడర జాలదు. సత్యము అహింస, ప్రాపంచిక వ్యవహార ము లన్నిటికిని ఆధారభూతముగ నుండవలయును. రెంటికిని అవినాభావ సంబంధముగలదు. అహింస యనిన, మానవ ప్రేమయు, మానవ సాభాత్యత్వమును అని యర్థమగును. హింస

యందు స్వార్థము మూర్తీభవించియున్నది. అందుచే స్పృహనుగారు చెలిపినట్లు, పశుబలాధారము తొలగుటకు, అహింస నాధారముగ గైకొనుట యవసరము. హిందూదేశము తన గమ్యస్థానము జేరుటకు, గాంధీమహాత్ముని యాదేశము ననుసరించి అహింస నాధారపరచికొనుచున్నది. ఈ మార్గమునందు విజయము గాంచుటకు, హిందూదేశమున కాటంకములు గలుగకుండుచో, భారతీయులకే గాక మానవకోటి కంతకును అమూల్యమగు లాభము గలుగును. మానవకళ్యాణమును గోరి, భారతీయులు అహింసాపథమును ఎట్టి కష్టపరిస్థితులలో నయినను అతిక్రమింపకుండుట యత్యవసరము. గాంధీమహాత్ముని సందేశానుష్ఠానము, ప్రపంచమున కంతకును అవసరమగుచున్నది. దీని విలువను గుర్తించిన గాని, ప్రస్తుతము పాశ్చాత్య ప్రపంచమును కలవరపెట్టుచున్న సమస్యలు పరిష్కారము గాజాలవు. ఈ రహస్యమును గ్రహింపనేరక, స్వార్థభూయిష్టతలై, పాశ్చాత్య జాతులు దారితెన్ను గానక పరితపించుచున్నారు. సైన్యవ్యయ మెటుల దగ్గును? ఈ వ్యయమును ప్రేరేపించిన మనోభావములు తగ్గవలయుగద! మానసిక పరివర్తనము జరుగవలయును. నేడు గాకున్న రేపయినను, పాశ్చాత్య జాతులు మహాత్ముని మార్గమే శరణ్యమని గుర్తింపక మానరు. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుచున్నవారు, మహాత్ముని సందేశమును గౌరవించుటకిప్పుడు ముందుకు రాకున్నారు. మరికొంతకాలమున కయినను, వీరు సత్యమును గ్రహించి దాని నాచరింపవలసి వచ్చును. అట్టి శుభసమయము త్వరలో నరుదెంచు గాక యని కోరెదము.

కలకత్తా యూరపియనుసంఘము: స్వపరిపాలనము

కలకత్తా యూరపియను సంఘసభలో, అధ్యక్షులగు ట్రావెర్సుగారు నిన్న సాయంకాలము ముచ్చటించుచు, రాండుటేబిలు సమావేశము గూడక పూర్వము సాంఘిక సమస్య విషయమై ఒడంబడిక కుదురవలయునని, ఎచ్చరించిరి. దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించినగాని, సాంఘిక భేదములు తొలగవనియు, అంతవరకు తగిన ఒడంబడిక కుదురుటకు సాధ్యపడదనియు, వెలుపనక్కరలేదు. కాని ట్రావెర్సుగారు, స్వపరిపాలన సిద్ధికి సాంఘిక సమస్యను అడ్డుగ బెట్టుటలో, వారియుద్దేశ్య మేదియో గ్రహింపవచ్చును. ఆల్పసంఖ్యక సంఘముల నన్నిటిని కలిపి, వేరొకసంఘముగ నేర్పరచుటకు, యూరపియను సంఘమువారు జేయుచున్న ప్రయత్నములు ఐకమత్యమునకు తోడ్పడుటకు మారుగ, జాతీయ విచ్ఛిన్నమునకు తోడ్పడుట సహజము. సాంఘిక విభేదములు పరిష్కారమయినగాని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యతలను వప్పగింపరని, ట్రావెర్సుగారు స్పష్టపరచిరి. ట్రావెర్సుగారి యాహ్ నెఱవేరుచో, హిందూదేశమున కెన్నటికిని స్వపరిపాలనము ప్రసాదింపబడదనియే, ఎంచవచ్చును. ఏలన స్వపరిపాలనాసంతరముగాని, సాంఘిక వైషమ్యములు సమసిభోవు. మూడవవత్సరమువారు రుండునంతవరకు విభజనము జరుగుచునేయుండును. రాష్ట్రములలో బాధ్యత ఏ

విధమున నడుచునో పరీక్షించినగాని, బ్రిటీషువారు కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టజాలరని, ట్రావెర్సుగారు స్పష్టపరచిరి. రాష్ట్రములలోను, కేంద్రస్థానమునందును బాధ్యత నేకకాలమున ప్రవేశపెట్టినగాని, ప్రయోజనముండదు. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతలేనియెడల, రాష్ట్రములలో బాధ్యతయున్నను లాభముండదు. స్వపరిపాలనము అన్ని భాగములలోను వ్యాపింపవలయును గాని, కేవలములుగ నేర్పడగూడదు. ట్రావెర్సుగారి ప్రతిపాదనము ప్రకారము, మరియొకమారు కమిషను ఏర్పడి రాష్ట్రములలో స్వపరిపాలన మెటుల కొనసాగుచున్నదో పరీక్షింపవలసివచ్చును. ఇట్టి పరీక్షలను మితవాదులయినను, నిరసించకమానరు. యూరపియను సంఘమువారు దేశములో గలిగినమార్పును గుర్తింపక, యింకను ప్రాత ప్రపంచమునందే సంచరించుచున్నారు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల స్థానమును సామాన్య నియోజకవర్గము లాక్రమింపవలయునని ప్రాజ్ఞులెల్లరును గోరుచుండ, మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండవలయునని, ట్రావెర్సుగారు వాదించుచున్నారు. ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను యూరపియనులు విడినాడబోరు. అందుచే, ఇతర సంఘములకు గూడ గావలయునని, వీరు గోరుట సంభవించుచున్నది. హిందూదేశమునందు దిక్కుమందు గూడ, సాంఘిక వైషమ్యములు తొలగనిచో, అందుకు యూరపియను సంఘమువారి ఆందోళనమే కారణమని జెప్పవలసివచ్చును. సాంఘిక వైషమ్యములంతరించిన గాని, స్వపరిపాలనము నొసగ వీలులేదని, ట్రావెర్సుగారు రొకనంక జెప్పచు, సాంఘిక వైషమ్యములను పెంపుజేసిడి సాంఘిక నియోజకవర్గములు తొలగగూడదని వాదించుట ఎంత అసంగతమో యూహింపవచ్చును.

మితవాదులు: టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక

టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు మితవాదుల వైఖరి రుచింపలేదు. ప్రభుత్వమునకు మితవాదులు మిత్రులు గారని, సర్ ఫిరోజుషా సెత్తాగారు నుడివిరి. టైముస్ పత్రిక మాత్రము, వారు మిత్రులనియే వాదించుచున్నది. పూర్ణస్వరాజ్యము నెదుర్కొనుటలోను, రాండుటేబిలు సమావేశమును బలపరచుటలోను, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ గైకొనుటలోను, మితవాదులు ప్రభుత్వమువారితో కలసి బనిచేయుచున్నారని, టైముస్ పత్రిక తలంపు. కాని, మితవాద పక్ష పత్రిక యగు, "ఇండియను డెయిలీ మెయిలు" పత్రిక, టైముస్ పత్రికా వాదము నామోదించుటలేదు. పూర్ణస్వరాజ్య వాఙ్మను నేరమని, మితవాదులు భావించుట లేదనియు, అధినివేశస్వాతంత్ర్యము పూర్ణస్వరాజ్యముతో దాదాపు సమానమగుటచే, కార్యఫలసిద్ధికొరకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నామోదింప వచ్చునని, మితవాదులనుచున్నారు గాని వేరు గాదనియు, డెయిలీ మెయిలు సూచించుచున్నది. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మయినను వెంటనే సిద్ధింపవలయును గాని, దానిని దూరాదర్శముగ భావించగూడదని, మితవాదుల తలంపనియు, ఇందుకు విరుద్ధముగ వెలువడిన ప్రతిపాదనలను వారు ఖండించిరినియు, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక సూచించుచున్నది.

కాంగ్రెసు ఉద్యమవ్యాప్తి సరికట్టుటకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించుట మార్గముగాని, నిర్బంధ విధానము గాదనియు, నిర్బంధములకు మితవాదులు తోడ్పడజాలరనియు, ఇండియను డెయిలీ మెయిలు స్పష్టపరచినది. ఇండియ గాక, ప్రభుత్వ విధానము మార్పు చెందవలయునని ఎల్లరు గోరుచున్న సమయమున, ప్రజలకు బాధ్యత వహింపని ప్రభుత్వమునకు మితవాదు లెటుల మిత్రులుగ నుండగలరని, ఈ పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. పాపము టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక మితవాదులను చీలదీయుటకు జేసిన ప్రయత్నములకు, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక తగిన సమాధానము చెప్పెను. మితవాదులు కాంగ్రెసు లక్ష్యముతోను, కార్యక్రమముతోను ఏకీభవింపకున్నను, తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధి విషయమున నయినను పట్టుదల గనుపఱచి, నిర్బంధ ప్రయోగమునకు తోడ్పడ నిరాకరించుచో, ఆత్మకారవమును నిలుపుకొనినవారగుదురు. దేశమునకు కొంత మేలుజేయగలుగుదురు.

మహారాష్ట్ర వణిక్సంఘము

మహారాష్ట్ర వణిక్సంఘసభలో ముచ్చటించుచు, అధ్యక్షులగు వాల్చందు హీరాచందుగారు, గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించిన పదునొకండు పరతులలో చాలవరకు తా మామోదింపద మని పలికిరి. తమకు నిజమగు అధికారమును, స్వేచ్ఛయు గావలయును గాని, కేవలము ఉద్యోగములతో తమకు బనిలేదనియు, ప్రజలు నిరాశాపూరితులై తీవ్రచర్యల నవలంబించుచో అందుకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులగుదు రనియు, ప్రస్తుత అశాంతికి గల మూలకారణములను నివారించినగాని, శాంతిగుదురదనియు, నిర్బంధములచే గాక సద్భావమువలననే యిక్కార్యమును సాధింప వీలగుననియు, ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసుపక్షమువారిని మితవాదులను గూడ తృణీకరించుట దూరదృష్టిని జూపదనియు, అధ్యక్షులు తేటపరచిరి. మొత్తముమీద ప్రస్తుత స్థితితో నే తరగతివారును తృప్తిజెందుట లేదనియు, దేశస్వేచ్ఛ నెల్లరును గాఢముగ కోరుచున్నారనియు, విదితమగుచున్నది. భారతదేశ వణిక్కులు, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధితై గాంధీమహాత్మునికి తోడ్పడి వారితో గలిసి పాటుబడుచో, ఎనలేని మేలొనర్చినవారగుదురు.

బీహారు శాసనసభ

స్థానిక సంఘములందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య

ముండకూడదు

పాట్నా, ఫిబ్రవరి 8:—స్థానిక సంస్థలయందు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని ఉరుఫుర మహమ్మదీయు లుపపాదించిన బిల్లులను బీహారు శాసనసభవారు నిరాకరించిరి. మంత్రిగారగు గణేశదత్తుగారు బిల్లును ఆక్షేపించిరి. మహమ్మదీయ సభ్యులుమాత్రము బిల్లునకు ఆనుకూలముగ సమ్మతల నొసగిరి. రెండవ మంత్రి యగు సర్ ఫర్రుద్దీనుగారు తలస్థముగ నుండిరి. (ఆ. సె.)

ఏడెను సివిలు పరిపాలనమును అధినివేశ కార్యాలయ మనకు మార్చెదదని ఏడెనులో నున్న భారత వర్తక సంఘమువారు తెలిపిరట. కాని అధినివేశ కార్యాలయమువా రిట్టిచర్య ను దీనికొనరని ఆనవాసిగారి యభిప్రాయము.

కలకత్తా, ఫిబ్ర 10:—24 వరగణాల జిల్లా జడ్జి యగు జి. యస్. సాగ్రే, రా. బి. ఎస్. సి. సంచా (మేజిస్ట్రేట్), ఎస్. కే. బసూ (కొద్దితకాలము హైకోర్టు జడ్జి) గార్లు కల ప్రత్యేక న్యాయాధిపతి వర్గమువారి సమఖియన మోయనా బహారో బాంబులు దొరికినపుడు నిర్బంధింపబడిన 22గురు యువకులను నిలవజేసినవరిని జరియుచున్న డి. క్విటీరిలో చాలమంది కళాకాలము చదువుచుండిన వారలే. 24 వరగణాల ప్రభుత్వ న్యాయవాది యగు రామ్ బహదూర్ ఎస్. బెనర్జీగారు కేసును నడిపెదరు. వివరము లీ క్రింద జరుగను. (ప్రీ. పే.)

దేశీయవార్తలు

రాండుటేబిల్ సమావేశము

సాంఘికసమస్య మొదట పరిష్కారము కావలెను
ట్రావెర్సుగారి యువన్యాసము

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 10 :—విరోధీయ సంఘముయొక్క వార్షిక సమావేశములో తత్సంఘాధ్యక్షుడు డ్రగు ట్రావెర్సుగారు రాండుటేబిల్ సమావేశమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు యీ భావములను వెల్లడిచిరి:—రాండు టేబిల్ సమావేశము నిజముగా ఫలవంతము కావలెనని ముందుగా భారతీయులందరియందును ఏకీభావ ముండుటయు, సాంఘికసమస్య కొంతవరకైన పరిష్కార మగుటయు అవసరము. సంపూర్ణముగా బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్థాపింపబడుట కిదియొక ప్రతిబంధకము. రాజకీయవచ్చుటకు ప్రయత్నములే లేవు కావున ఆంగ్లేయులు యీ బాధ్యతలను వదలు కొనుట కంతమాత్రమును వీలులేదు. ఇంకొకటి మొదట బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో ప్రవేశపెట్టి తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు ప్రవేశ పెట్టవలెను. అభివృద్ధి ఒడుదుడుకుగా ఉండునట్లుండక యిది వికీర్ణియవలెను. భారత రాజకీయ నేతలు, సరస్వత్యులు, రాజనీతిని ప్రకటించువరకు ఆంగ్లేయులు తమతమ బాధ్యతలను వదలుకొన వీలులేదు.

మహామ్మదీయులకు రక్షణ

మహామ్మదీయుల సహాయ మున్న గాని రాండుటేబిల్ సభ జరుగుచున్నది. సాంఘిక తగాదాలలో విరోధీయ సంఘమువారు జోక్యము పుచ్చుకొనరు. కాని రాబోవు రాజ్యాంగ విధానములో ప్రత్యేకనియోజకవర్గములద్వారా మహామ్మదీయులకు ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని విరోధీయ సంఘమువారు తలచుచున్నారు. పండిత జవహర్లాల్ గారు సంకల్పించిన ఆరాజకవిధానము వలన కష్టపరంపరలు తప్ప వేరులాభము లేదని మేము తలచుచున్నాము. ఒక సంఘముయొక్క గాని, వ్యక్తియొక్క గాని హక్కులకు భంగము వాటిల్లదని మేము నమ్ముచున్నాము. మా సంఘము భారతీయులకు తోడ్పడుటకును దేశసేవ చేయుటకును న్యాయమగు పరిపాలనావిధాన మునులలో నుండును గాక యని కోరుచున్నాము. (ఆ. ప్రెస్)

15000 రూపాయల బహుమానం

రాజప్రతినిధి రెయిలుబండిపై బాంబును
ప్రయోగించిన వారిని గూర్చి యాచోకి
యానంగువారికి

సి. వి. డి. వారి ప్రకటన

ఢిల్లీ, ఫిబ్ర 10:—రాజప్రతినిధి గారి స్పెషలు రెయిలు బండిపై బాంబును ప్రయోగించినవారిని ఎరెస్టు చేయుటకు పోలీసు యాచోకి నొసంగు యోమనిషికైనను పదిహేనువేల రూపాయల బహుమాని నొసంగెదమని స్పెషల్ కాఫు సి. వి. డి. వారు ప్రకటించియున్నారు. ఈవిషయమును దెలుపు ప్రకటనాపత్రము లనేకస్థలముల నంటింపబడియున్నవి. (ఫీ. ప్రె.)

నూతనమన్ జిద్ నిర్మాణము

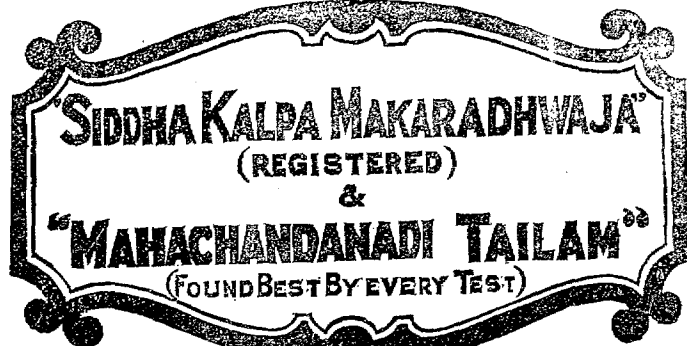
గంపలగూడెం మహామ్మదీయుల విజృంభి

నేటివరకు యీ గ్రామములో మహామ్మదీయులకు మన్ జిద్ లేని లోపమును తొలగించుటకుగాను కొందరు యువకుల నిరంతర పరిశ్రమవలన నూతనమన్ జిద్ నిర్మాణమునకు మలయు ఏర్పాట్లు చేరుటకు జరుగుచున్నవి. ఇప్పటికివచ్చిన విరాళముల వలన స్థలము తాము, సిద్ధపరుపబడినవి. ఇంకను దాదాపు రు 500-0-0 కావలసియున్నవి. మహామ్మదీయులకు పవిత్రమైన రంజాన్ సైల్లో పనిపూర్తి చేయవలెనను సంతకము. మతాభిమానులెల్లరును ఏత్రోయిత్తుమునకు తగుసహాయ మొనర్చి ఈభగవత్కార్యమును నిర్వహింపగ నెఱవేరునట్లు చేయవలెదము. విరాళమొసంగు దాతలు యీదిగుల చిరునామాకు తమ విరాళముల పంపకోరెదము:—

చిరునామా:—పేక్ హు స్పేస్ సాహెబ్,
పోస్టు గంపలగూడెం (కృష్ణాజిల్లా)

మీజీవితము గొప్పగను ఆరోగ్యముగ నుండుటనుగూర్చి మీరు గర్వపడవలదా?

తక్షణమే నరములను బుద్ధిని శరీరమును పెంపుచేయిండు. శరీరదౌర్బల్యమున, శక్తి క్షీణించుటవలన కలు అపాయములను రానున్నకాపాడుటకు మా ఆయుర్వేద రత్న పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యగారి

అంత గొప్ప వైద్యశాస్త్రకేత్రంలో కొనియాడబడి నమ్మకముగ శాస్త్రీ అనుగ తయారుచేయబడినదై నరములకు, మెదడుకు బలము నిచ్చుటలో యమోఘమైనది. సి. క. మ. శరీరమందుఉండి ప్రతిభాగమునకు బలము నివ్వగల్గి తక్షణమే యెంతటి స్త్రీ వ్యాధులైనను, బలహీనతలైనను కుదుర్చుటలో అసమానమైనది. త్వరలోనే బలమునిచ్చి నరములలోను రక్తనాళములలోను పరిశుద్ధమైన నూతన రక్తమును ప్రసరింపజేయును.

సిద్ధకల్ప మకరధ్వజము మహాచందనాది తైలము
ఒక సీసా 60 మాత్రలు గలది రు 10. 12 బొమ్మల సీసా 1 కి రు 5.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY, LTD.

Post Box No. 151, Madras,

Phone Nos:—
3034 & 2737.

Tel. Add: "KALPAM",
MADRAS.

Manager:— V. RAGHUPATHI, B. A., B.L.

615

లాలా దివానుచందుగారి మరణము

దుఃఖము భరింపలేక భార్య తుపాకితో
కాల్చుకొనుట

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 11:—తనభర్త ఆకస్మికముగ మరణించుటచే దుఃఖము భరింపలేక శ్రీమతి ప్రకాశదేవిగారు, లాలా దివాను చందుగారి చిన్న భార్య నిన్న సాయంకాలము తన స్నానపుక్షిలో రివాల్యరుతో ప్రేల్చుకొని ఆత్మహత్య గావించుకొన యత్నించెను. డా॥ ఆస్సానీ, మిత్ర గార్లు వెంటనే రప్పించబడిరి. డా॥ ఆస్సానీగారు ఆమెశరీరములో నిగుండును బయటకు తీసెను. డా॥ మిత్ర గారు మార్పియ (మత్తు మందు) ఇంజక్షను చేసిరి. ఇంకను ప్రమాదావస్థ దాటలేదు. కీ॥ శ్రీ॥ లాలా దివానుచందుగారు తమ వీలులో ఎనిమిది పదితూలు దానధర్మముల కొసంగి రా॥బి॥ బదిరదాసు లాహోరుగారు అధ్యక్షులుగ నొక బ్రష్టు ఏర్పరచిరి. ఇందు 1½ లక్షను డిల్లీ చాందిని హృదయందు ఆర్యసమాజ దేవాలయము నిర్మించుటకు దేయిరి. గ్రామములందు ఆస్పత్రులు పాఠశాలలు కట్టించుటకును, విదేశములందు యువకులు శిక్షణ బొందుటకును ఆవికాళము లేర్పరచిరి. (ఫీ. ప్రె.)

‘మిలవ్, పత్రికాడిపై న్యాయస్థాన తిరస్కారమున కభియోగము

లాహోరు హైకోర్టులో విచారణ

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 10:—లాహోరు పత్రికామునందు ప్రచురింపబడుచుండు దేశభాషాపత్రికయన “మిలవ్” యొక్క సంపాదకులు మహాశయ ఖురాత్ చంద్ ఖుర్చంద్ గారిపై గొనిరాబడిన న్యాయస్థాన తిరస్కార యభియోగమును నేడు లాహోరు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు ఘోర్డు జఫర్ అలీ హిల్లీ గార్లు విచారించిరి. లాహోరు కుట్రకేసును విచారించుచున్న స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు శ్రీ కృష్ణగారి సమక్షమున జరుగుచున్న

నోట్

ప్రత్యేక మండులు

దీర్ఘ వ్యాధులకు ఔషధములు నిర్ణయించబడును. కోగికి ఒకమంగు అను కూలింగిని పక్షుమన మరియొకమందు నిచ్చి వ్యాధిని పూర్తిగ నివారణచేసి పంపగలరు. ఇట్లు మందులు మార్పునపుడు ప్రత్యేకచార్జీ యేమిచేయబడు. స్వగమగగాని, పోస్టు ద్వారాగాని సలహా పొందుడు.

సలహాలను పొందుటకు సమయము.

(హెడ్ ఆఫీసు)

289, ఎన్.స్.రోడ్ ఢిల్లీంగు, చై నా బజారుకోడ్డు, సా. కా. 2 మొదలు 4 వరకు.

(సిటీ బ్రాంచ్)

2-4 మాంటుకోడ్డు బసాటా హోటల్ కు ఎదురుగా సాయంకాలము 4 మొదలు 7 వరకు.

(బై పథశాల)

“సీతావిహార్” నెం 16 సెంట్రల్ జైల్ కత్రిడక్ రోడ్డు, తే నాం పేట. షే॥ 8 X ౧౧ మొదలు 11 వరకు.

యభియోగాంతములకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గురించి న్యాయములను బొమ్మలను కొన్నిటిని ప్రచురించినందుల కీయభియోగము గొనిరాబడియున్నది.

స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగారు న్యాయాధిపతియారా?

ప్రతివాడులకు ప్రతికాధిపతుల తరపున పండిత నా: కో చంద్ గారు వాదించిరి. స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టు న్యాయస్థానము కాదనియు, కావున న్యాయస్థానతిరస్కారమునకు సె: బంధించిన 1926 సంవత్సరపు 12-వ కాసనము యీ యభియోగమునకు వర్తింప జాలదనియు వారు ప్రప్రథమముననే యాక్షేపణను గొనివచ్చిరి. న్యాయాన్యాయ విచారణకు సంబంధించిన విధి నే స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగారు నిర్వహించుచున్నందువలన, కోర్టు హైకోర్టువారి యధికారమునకు లోబడియుండెననియు, కావున య్యభి: న్యాయస్థానమే యగుననియు న్యాయమూర్తులు నిశ్చయించిరి.

అంతట నేటి విచారణ ముగిసెను. (ఫీ. ప్రె.)

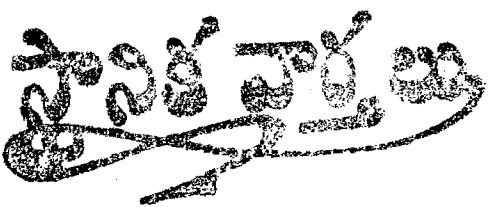
క్రైస్తవుడు హిందూమతమును స్వీకరించుట

మరిస్ట్రీకారమునకు పిమ్మట వినాహము నూతన ఢిల్లీ, ఫిబ్ర 11:—సర్దార్ పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులకు పిమ్మటగారు హిందూ మతమును స్వీకరించియున్నారని చెబియుచున్నది. ఆచార్య కుల్కర్ణీగారు విధులను జరిపి కీ॥ శ్రీ॥ ఎన్. జి. పరాంజి-పేగారి కుమార్తెయ అనమాయా కన్యకు చేపటిదినమున వియక్తగారు వివాహుడెదరు. (ఫీ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు

అడిమనల్ రిజిస్ట్రారు నియమింపబడుట

మద్రాసు హైకోర్టునందు తాత్కాలికముగ అడి: ల్ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు నియమింపవలెనను హైకోర్టు కోరికను ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి. ఈ పదవికి సి. వి. హరఅయ్యర్ అడ్వకేటుగారు నియమింపబడినారు. రోజున తమ ఉద్యోగపు కర్తవ్య పుష్కలమైనారు.

పి. డబ్ల్యూ. డి. పనివాండ్ర సంఘము:-

పి. డబ్ల్యూ. డి. పనివాండ్ర సంఘముయొక్క రెండవ సాధారణ సభ శేష సాయంకాలము 6 గంటలకు దక్షిణామూర్తి దేవాలయ ఆవరణయందు జరుగును. పి. ఆర్. కృష్ణమూర్తిశర్మగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. యజమానసమితి సభ్యులు కూడ సభకు వచ్చెదరు.

బహిరంగసభ:- శ్రీయుత టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం యం. ఏ. యల్. టి. గారు వెనుక రాజమహేంద్రవరము ప్రెయినింగ్ కాలేజీ ప్రాంగణము శేష సాయంకాలము 5-30 గం. తిరువల్లి క్లబ్బిలోని హిందీ ప్రచార విద్యాలయమునందు ప్రాక్ పబ్లిషింగ్ దేశములలో నాయెక్క పర్యటనము అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

నేలంజిల్లా సహకార సమావేశము:- నేలంజిల్లా వ వ్యాక సహకార సమావేశము యీనెల 22, 23 తేదీలందు ఆత్మరసందు రాల్ సాల్ వి. కృష్ణమూర్తి టి. ఏ. గారి అధ్యక్షతన జరుగును. వా. సా. ఎం. ఎస్. శేషవల అయ్యగారు (తిరువల్లి) సభోపక్రమణ జరిపెదరు. మండల ప్రణయ పంచాయతీదార్ల సమావేశము, యీనెల 22 వ తేదీన సాయంకాలము 5 గం. వి. సి. వెల్లింగ్రి గౌడర్ గారి (93^వ యంబత్తూరు) అధ్యక్షతన జరుగును.

రాకపోకలు:- మద్రాసుగవర్నరుగారు నేటివియట్రిక్స్ పుస్తకము తమపరివారముతో ఉత్తరప్రదేశ్ లో పర్యటనముగావించి నేటిఉదయమున ప్రత్యేక ట్రెయినులో మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి. ఏ. రామస్వామి మొదలియార్, సి. టి. కన్నింగ్ హమ్ మద్రాసుకలెక్టరు, అబ్దుల్ హక్ సాహెబ్ గార్లు, గవర్నరు ప్రభృతులను స్టేషనునందు ఆహ్వానించిరి. డిల్లీ అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యర్ గారు నిన్నరాత్రి సికిందరాబాదుకు వెళ్లిరి. డిల్లీ యల్. బాలసుందరం చెట్టిగారు నేటి ఉదయమున అమృతసరస్సునకు వెళ్లిరి. ఏ. సి. గాలియార్ గారు మద్రాసు విమానసమితి కార్యదర్శి నేటి ఉదయమున డిల్లీకి వెళ్లిరి.

సహకార బోధనాతరగతులు
పసంతవాడలో కలెక్టో ఆఫ్ రేటిఫైడ్ యూనియన్ వారి యజమాన్యమున జరుపబడు రెండవ సహకార బోధనాతరగతి 18-2-30 తేదీన (గురువారం) 11 గంటలకు కలపర్ర గ్రామంలో కీర్తి శేషులైన బొమ్మ వెంకటరత్నం శ్రేష్ఠిగారి సత్రము నందు జరుపబడునుగాన సహకారాభిమానులు, గురుస్తా బ్రయ నింగుకు నిచ్చు అధ్యర్థులను దయచేయ ప్రార్థితులు.
బోధనా విషయములు
(1) సంఘ నిబంధనలు 1 మొదలు 5 వరకు
(2) సహకార సంఘ సభ్యత్వము గురించి
(3) మినిటు పుస్తకము (తీర్మానములు)
సామవేదం సత్యనారాయణమూర్తి కార్యదర్శి

ఘోరమాత్య:- తిరువల్లి క్లబ్బిలో యువకుడొకడు ముసలివాని నొకనిచంపుట.
గతకేనివారము సాయంకాలమున తిరువల్లి క్లబ్బిలో తెలుగుల వారి వీధిలో ఒక ఘోరమాత్య జరిగెను. పకీర చెట్టి యను యువకుడొకడు 55 ఏండ్లు వయస్సుగల సుబ్బయ్య చెట్టి యనువానిని కత్తితో పొడిచి చంపెను. చనిపోయిన సుబ్బయ్య చెట్టికిన్ని నిందితునకును పూర్వ షేద్ మనస్సర్థ లండుటచే వీరుపురకు కొంతవాగ్వాదము జరిగెను. వెంటనే పకీర చెట్టి అనువాడు ముగిలినానిని కత్తితో పొడిచెను. ముసలివాడు వెంటనే చనిపోయెను. అందుగూడిన జనులు పకీర చెట్టిని నిర్బంధించి పోలీసు వారి ఎళ్ళుజేసిరి. పోలీసువా రివిషయమున దర్యాప్తు జేయచున్నారు.

గుంటూరుమండలద్వితియోదిమాంధ్రమహాసభ
నూతనికి గ్రామమందు మల్ రాల్ శ్రీ డాక్టరు మంగళ గిరి రాఘవనాథగారి యాధిపత్యము క్రింద జరుగును. మరుసటి దినము (16-2-1930) ఆస్థానముచే గుంటూరు మండల ప్రధాన మాదిమాంధ్ర ప్రజాసమావేశము మల్ రాల్ శ్రీ యం. జేసు దాసు, యం. ఏ. యల్. టి., గారి యాధిపత్యము క్రింద జరుగును.

నూతనికి వేంకటేశ్వర్లు, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు. మంగళగిరి వరసప్రదాను. తాళూరి జయ్యరదాను, కార్యదర్శులు.

పౌరవిధులగూర్చి ఉపన్యాసములు
మద్రాసు ప్రజాసభసభివారి యజమాన్యమున, మైలా పురులో రానెడి గ్రంథాలయమందు యీ నెల 13 వ తేదీనండి ప్రారంభింపబడును.

- కార్యక్రమము
(1) 13 వ తేదీ "పౌర బాధ్యతలు" గూర్చి శ్రీయుత వి. రామదాసు పంతులు గారు రుపన్యసించురు. డిల్లీ టిల్ రంగాచారి గారు రధ్యక్షత వహించురు.
(2) 14 వ తేదీ:- "పౌర సౌకర్యము" గూర్చి శ్రీయుత ఆర్. డాన్ (నగర నిర్మాత్రములు, కార్పొరేషను కాన్సిలరు) గారు రుపన్యసించురు. డిల్లీ బిల్ ఆర్. ఎస్. ఆర్. గ్యస్టాస్వామి మొదలియారు గారు రధ్యక్షత వహించురు.
(3) 19 వ తేదీ:- "పౌర జీవితము, సాంఘిక జీవితము" గూర్చి శ్రీయుత ఎఫ్. ఇ. జేమ్సు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు రుపన్యసించురు. శ్రీయుత ఏ. రంగస్వామయ్య గారు రధ్యక్షత వహించురు.
(4) 26 వ తేదీ "పౌర జీవితము జాతీయ జీవితము" గూర్చి శ్రీయుత ఎస్. సత్యమూర్తి గారు రుపన్యసించురు. శ్రీయుత ఏ. రంగస్వామి మొదలియారు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు రధ్యక్షత వహించురు.
(5) మార్చి నెల మొదటివారములో "పుర పరిపాలన" గూర్చి శ్రీయుత బుట్టా సత్యనారాయణ గారు రుపన్యసించురు.

వంగంధ్రుల కొక విజ్ఞప్తి
వంగరాష్ట్రమున 24,518 గురు ఆంగ్లమున్నరు. కాని యీ సంఖ్యకు తగిన ప్రాముఖ్యము, పలుకుబడి ఉండవలసి నంత లేకున్నది. ఎక్కువమంది ఆరికముగా మిక్కిలి తక్కువ స్థితి యందుండుటచేతను, పరదేశము దెక్కువకాలము నివసించియుండుటచేతను, మరియు ననేక యితర కారణములచేతను మనయందు ఆంగ్లత్వ మంతరించిపోవుట కనకాశములు దిశిడి నే యెక్కువమనున్నది. అట్టి దుర్దివములు రాకుండగనే, అరి కట్టుట విజ్ఞానల విధానకము. ఇమనలో ఆంగ్లత్వము స్థిరముగ నుండుటకు జేయుటకును, ఆంగ్లజేష భాషలందును, ఆంగ్ల విజ్ఞానమందును అభిమానము కలుగునటుల జేయుటకును, పర స్పర సహకారము జేసికొనుచు, అరికనైతిక సాంఘిక విద్యాభి వృద్ధులకై వలయు ప్రయత్నములను జేయుట, ప్రోత్సహించుకొనుట, మనయందరి విధ్యుక్త ధర్మములై యున్నవి. నేడు వంగంధ్రులు రాజకముగా, ఆరికముగా, సాంఘికముగా, మిక్కిలి హీనస్థితియందున్నారు. ఇంతియేగాక యేయారికా యూరు యేయూరు కాకులము, ఏభాగమున కాభాగము ప్రత్యేకముగా, విడిగా వ్యవహరించు నుండుటచేత ఇతరులతో డాటువలన కలుగగల బలమున్ను ఉత్తేజమున్ను కలుగుట లేదు. ఆంగ్లసంఘమంతయు, విచ్ఛిన్నమై, బలహీనమై నిస్తేజమై, నాశనకరమగు పరిస్థితులందు చిక్కుకొని ప్రజలు బహు కష్టములపాలగు తరుణ మాసన్న మగుచున్నది. ఇట్లు వైసె నను వంగదేశమునందుగల ఆంగ్లదేశీయులు మేల్కొని తమతమ కార్యములను, ద్వేషములను, కక్షలను, అహంకారములను, స్వార్థపరత్వములను మఱచి, ఒక్క ఉత్సాహముతో ఒక్క దీక్షతో, సంఘాభివృద్ధికిని, ప్రజాక్షేమమునకును కావలసిన ప్రయత్నములను ఆలసింపక చేయవలసియున్నది. ఇందువిషయమై తగిన కార్యవిధానము నిర్ణయించుటకును, దాని నాచరింప జేయుటకును, వంగరాష్ట్ర యాంధ్రసభాసమావేశము మిక్కిలి యగత్యము. ఈసభ ప్రజలు తమంతటతాము చేసికొనవలసిన సామదాయక కార్యములను జేసికొనుటకున్నా ఆధికారులవల్ల ను, ప్రభుత్వమువారివల్ల ను జరుపబడవలసిన కార్యములను వారి కి దెలుపుకొని నెలచేప్పుకొనుటకున్నా ఉపయోగపడగలదు.

ఆంగ్లజాత్యైక్యత్యమునకున్నా, ప్రజాక్షేమమునకున్నా, యంతకన్న సదుపాయమైన మార్గము లేరులేదు. ఆంగ్లం యభివృద్ధిని గోరు ప్రతివారున్నా యీ ప్రభుసమావేశమునకు తగిన సహాయసానుభూతులను జూపగలరని విశ్వసించుచున్నాము. ప్రభు రాష్ట్రేతరాంధ్ర మహాసభ జరిపిన యశస్సు వంగంధ్రుల కుండియేయున్నది. పశ్చిమమున బొంబాయి యందును, తూర్పున బర్మాయందును రాష్ట్రసభలు జరుపబడి

కేంద్రసంఘము లేర్పడినవి. నేడు వంగదేశమునగూడ రాష్ట్రసభ జరుగు, రాష్ట్ర కేంద్ర సంఘస్థాపనమును జరుపబడవలసియున్నది.
రాగల యాష్టరశీలపులలో ప్రభు వంగరాష్ట్రేతరాంధ్ర సభను జరుపుటకుగాను త్వరలో నాహ్వానసంఘ మేర్పడుట యుక్తమని దలంచితిమి గావున యీ విషయమై యాలోచనల జేసి చర్చించి, సిద్ధాంతీకరించుటకుగాను తాము రాగల 15-2-1930 తేదీ కేనివారము నాలుగుగంటలకు ఖరగపురపు ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూటులో సమావేశమగుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

భండారు దండపాణి, కార్యదర్శి, ప్రభు రాష్ట్రేతరాంధ్ర మహాసభా స్థాయిసంఘము.

ఆంగ్లోరషియను ఒడంబడిక

ఇండియాలో సోవియటు ప్రచారములేదు (రూటరు)

లండను, ఫిబ్రవరి 10:- ఆంగ్లో సోవియటు ఒడంబడిక కుదిరిన పిమ్మట ఇండియాలో సోవియటు ప్రచారము ఆగి పోయినదా యని కామన్వెల్థలో ప్రశ్నింప అట్టి ప్రచారము జరుగుచున్నట్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దెలుపలేదని చెప్పు గారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి.

వాతావరణ పీఠి

1930 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 11-వ తేది మంగళవారము

మామిడిపల్లెలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు
గోపాల్ పూర్	84	69	...	8.8	+ 8.4
నికాబట్టెము	82	78	...	1.7	+ 0.9
కాకినాడ	85	71	...	0.1	- 0.8
మచిలీపట్టణము	84	70	0.1	0.8	- 0.1
కర్నూలు	89	65	...	0.1	- 0.1
బళ్లారి	87	67	...	0	- 0.1
అనంతపుర్	0.1	- 0.1
కడప	90	73	...	0.4	- 0.1
నెల్లూరు	88	72	0.1	0.8	- 1.5
మద్రాసు	86	74	...	8.4	+ 1.9
కడపూరు	86	77	...	17.4	+ 15.5
నెల్లూరు	88	74	...	1.5	0
నీలము	91	74	0.1	0.8	- 0.1
కోయంబత్తూరు	92	71	...	0.8	- 0.4
తిరుచనాపల్లి	93	74	...	1.5	+ 0.8
నాగపట్టణము	85	75	...	17.4	+ 15.4
గుధుర	92	75	...	0.6	- 0.2
పొంబిన్	86	78	...	4.4	+ 2.1
సాలంకోట	1.5	- 0.1
తిరువేండ్రము	86	77	...	0.7	- 0.2
కొచ్చిక్	85	76	...	1.1	+ 0.1
కాలికట్టు	89	71	...	0.1	- 0.8
చంగునూరు	84	72	...	0.1	0
కెంగునూరు	87	67	...	0.2	- 0.1
మేర కార	81	58	...	0.1	- 0.1
కొడైకనూర్	65	50	0.1	8.0	0
కూమార్	69	52	...	3.2	

సర్కారులు:- మచిలీపట్టుములో 0.1" వర్షించెను. శివోన్మస్థితి మామూలుగా నన్నది.
డక్టర్-క:- కడపలో ముమ్మి దట్టముగా నున్నది. పగటివేడిమి 4 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
కర్నూటకము:- నెల్లూరులో చినుకులుపడెను. ముమ్మి గానన్నది. రాత్రివేడిమి 3 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యర్లు, సహాయ వాతావరణావ్రస్తాడు.

భట్టరాజ పుత్రోపాధ్యాయ మహాజనసంఘము

15-1-30 తేదీన భట్టరాజులలోగల ఉపాధ్యాయులు కొందరు తమకు తాలూకా భట్టమగుటారు గ్రామములో సమావేశమై ము|| రా|| శ్రీ|| విద్యాశేఖర్ జనపనీని సూర్య వారాయణగజుగారిని అధ్యక్షులుగాను ము|| రా|| శ్రీ|| మొగ సాటి వేణుగోపాలమూర్తి రాజుగారిని ఉపాధ్యక్షులుగాను ము|| రా|| శ్రీ|| రంగినీని సరసింహరాజుగారిని కార్యదర్శిగాను ఏకగ్రీవముగా యెన్నుకొని 18-1-30 వరకు సభలు జయప్రదముగా జరిపి జాత్యభివృద్ధికి గాను తీర్మానములు కొన్ని కావించినారు.

అందు ముఖ్యమైనవి అన్ని విధములను జాతిగౌరవమును కాపాడుటకు మూలకారణమైన ఉన్నత విద్యాలయమును నెల కొలుపుటకు అంగీకరింపబడి కార్యరూపముగా పరిణమింపజేయుటకు పలయుపద్ధతులను నిర్ణయించుటకును జాతిగౌరవమునకు పలయు వివిధవిషయములను చర్చించుటకు యీ సంగిరం మే 15, 16 తేదీలలో భట్టమగుటారులో మహాజనసభ జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

మనలోనున్న రెండుకాఖిలవారమును యేకీభవించిననే కాని మనకార్యక్రమము నెరవేరదు. కాన 1930 మేయినెల 15-16 తేదీలలో జరుగుసభలకు పైభట్టరాజపుత్రు లందరు జాత్యభిమాన ముంచుకొని భట్టమగుటారునకు విచ్చేయప్రార్థితులు.

తత్సభానిర్వహణమునకు గాను ప్రతిభట్టరాజ పుత్రుడును, ఒకరూపాయికి తక్కువకాకుండాయును అందు టీచర్లు మాత్రము, రెండురూపాయిలు, చొప్పుననూ చందాయవ్వ చలననట్లుగా తీర్మానింపబడిన ప్రకారము కొంద రిదివరకే చెల్లించియున్నారు. కాబట్టి మిగిలియున్నవారు మాదా జాత్యభిమాన ముంచుకొని చందాలను తక్షణమే చెల్లించ ప్రార్థించుచున్నాము. మొదట సదుద్దేశముతో కూడిన యీసంఘమును నెలకొల్పుటకు ఉపాధ్యాయులు ముఖ్యకారకులై యున్నారు. కాన యీసభవారి నామముతో స్థాపింపబడినప్పటికిని వారి కేగాక మన జాతీయు లందరి గౌరవాభివృద్ధికిని కారణభూతయైన సభగా మార్పబడినది. మేనెలలో జరుగు సభనాటకమండి యీసభ "భట్టరాజ పుత్రమహాజనసభ"యని వ్యవహరింపబడును.

దూరప్రదేశములలో నున్నవారు యీవిషయమును చూచిన వెంటనే చందా డబ్బును పంపి మన గోదావరి జిల్లా తణుకు తాలూకా పెనుమంట్రపొట్టు యిలాకా భట్టమగుటారు గ్రామములోనున్న వారాయణగజుగారి పేర మనియార్డుకు ద్వారా పంపవలసినది.

చందాలన్నియు రానున్న ఏప్రిల్ 15 తేదీలోగానే భట్టరాజపుత్ర సంఘ ఉభయకాఖిలవారును చెల్లించవలెను. భట్టమగుటారు వెళ్లుటకే ఆయాజిల్లాలవారికి రాకపోకల విషయము ముందు తెలియపర్చబడును లేక, కార్యదర్శిగారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

వైద్యవిద్యార్థి
గాధీరాజు కోటంరాజు
పెదపాలెం.

ఉచిత హైందవ వైద్యపాఠశాల

సరస్వతి సంఘముయొక్క గౌరవ కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత ఆ. కుమార స్వామి చెట్టి గారి రిటుల వ్రాయుచున్నారు:- వైద్యపాఠశాల యొకవత్సరకాలమువరకు నడుపబడి, విద్యార్థులు ప్రవేశింపనందున సేటివరకు మూసివేయబడి యున్నది. కాని, ప్రస్తుతము చాలమంది దీనియందు శ్రద్ధవహించుచున్నందు వలన, తిరుగా పాఠశాల దెరుచుటకును సాహసించుచున్నాము. కావున, మన నాగరికతయందును, వైద్యపద్ధతులయందును అభిమానముగలవారందరును యొకటిగా జేరి యొక ముం చెట్టి విఘ్నము సంభవించకుండునట్లు జేసెదరు గాక. ఇది వరకే మాపాఠశాలయందు చదివియుండి, యిప్పుడు స్వతంత్రముగావైద్యవృత్తియందు నున్నవారును మాతోచేరి, తమ యనుభవముల సభివృద్ధిపరచుకొనెద రని కోరెదము.

1930 సంవత్సరం మార్చి నెల 1 వ తేదీనుండి బోధన ప్రారంభమగును. కాన, ఫిబ్రవరి నెల 20వ తేదీలోగానే, పాఠశాలలో చేరనభిలషించు వారు ధరఖాస్తు మూలకముగా గాని, ప్రముఖులగు గాని మాకాసంగతి తెలియదనవలెదము.

WANTED.

Groundnut Kernels Broken pieces "Free On Rail Vizianagram".

Apply:- THE VIZIANAGRAM PRESS & MILLS CO. LTD., VIZIANAGRAM

పున్ క్టు రోలరు

శరీర స్వమర్దనకు ఉపకరణములు

శరీర మర్దనము వలన లాభములు యందరకు తెలిసియే యున్నవి. అందులో పున్ క్టు రోలరు మూలమున స్వయముగా మర్దించుకొనుట మిగుల శ్రేష్ఠమైనది.

వైద్యగుణములు: వానరోగము, పక్షవాతము, నరములందు గలుగు తిమ్మిరివాయువులు, క్రొవ్వి న రక్తనాళములు, రక్తస్రావమందుండు లోపములను, మలబద్ధము మొదలైనవాటిని పోగొట్టగలుగును.

ప్రాండర్లు పున్ క్టు రోలరునందు 60 ఉడతీయ గలిగిన రబ్బరు సక్స్ కప్పులు గలవు.

మర్దించుటవలన గలుగు ఒత్తిడికి రక్తము లో నుండు చిన్న రక్తనాళములలోనికి కూడ వెళ్ల గలుగును.

పాపులర్ మాడల్

ప్రాండర్లు మాడల్

వేస్ పున్ క్టు రోలర్

పున్ క్టు క్రిక్ష్ స్పీ

రూ. 19-8

రూ. 25-0

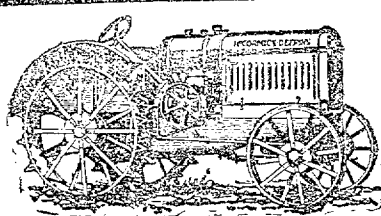
రూ. 7-8

రూ. 5-0

స్పెన్సర్ అండ్ కో., లిమిటెడ్, మద్రాసు.
SPENCER & Co., Ltd. MADRAS.

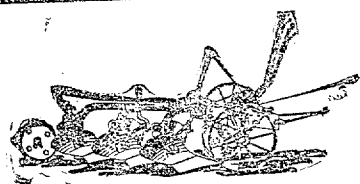
VOLKART BROS
ENGINEERS

అగ్నియింజీనీర్, మద్రాసు.

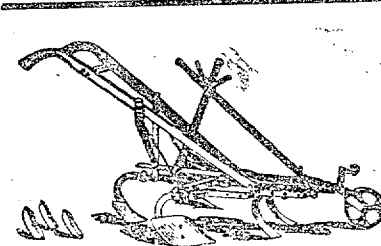

యు. ఎస్. ఏ. చికాగోలోనున్న ఇంటర్ నేషనల్ హార్వెస్టర్ కంపెనీకి సోల్ ఏజెంట్లు

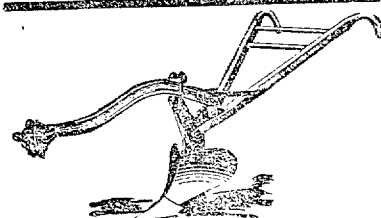
సుప్రసిద్ధమైన మాక్ కార్మిక్ - డీరింగ్ ట్రాక్టర్. ఫంక్షనలిటి అనేకసంవత్సరములనుండి భారతదేశమునందు చక్కని సేవ యొనర్చుచున్నది. ప్రస్తుతము బజారు నందున్నవాటిలో మిక్కిలి శక్తిగల ట్రాక్టరు.

లోతుగా దున్నుటకు ఇంటర్ నేషనల్ ట్రాక్టర్ మోల్టబోర్డు నాగలి ప్రత్యేకముగా నల్ల రేగడధూమికి లిసినది.

ఎడ్లకు తగిన బి. హెచ్. సి. కల్పిడేటరు సరుసలమధ్య పైరు చేయుటకు కావలసిన చులకనైన పనిముట్టు. కలపు తీయుటకు, కట్టులు ఏర్పరుచుటకు కూడ తగినది.

పి. అందు ఓ. బస్టర్ ఇవిగాక యి తర రకముల నాగళ్లు, పనిముట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన మెషీనులు వస్త్రాలు కూడ మావద్ద సదా నిల్వలోనున్నవి. పూర్తి వివరములుగల క్యాలట్రానును వ్రాయవలెను.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

వ్రతినృక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు
నందుకాల్గికోబైండు ఫెదర్ వైలు కాగితములు
బొంబు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

ధర రు 2. 8
బొంబు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
7, తంబుకెట్టపేటి, మద్రాసు.

పల్లకిమిడి

పల్లకిమిడి

(స్వకీయవిలేఖరి)

పల్లకిమిడి శనివారము

పల్లకిమిడి, ఫిబ్రవరి 10:—పల్లకిమిడి పురమున నూతనముగ నిర్మింపబడనున్న సినిమాహాలునకు శ్రీరాజావారు నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు శంఖుస్థాపన మహోత్సవము జరిగిరి. శ్రీకృష్ణచంద్రయ్యగారు అనుమతిని దీనిని బాబు బి. యస్. పట్నాయకుగారు కట్టించిరి. రాజావారు సందర్శనమున ఉపన్యసించుచు యాభవము ఓడ్రభాషాభివృద్ధికిని, ప్రజావిశోదమునకును వినియోగింప బడగలదని చెలిపిరి. పట్నాయకుగారు ఆల్ఫుహరముల విందొసంగిరి. తరువాత పాటకచ్చేరి జరిగెను. పల్లకిమిడిలో యిదియే ప్రథమ ప్రజామందిరముగ నుండగలదు.

కైకలూరుతాలూకా

(స్వకీయవిలేఖరి)

వరిధాన్యము ధర

ఫిబ్రవరి 10:—ఈ సంవత్సరము వరిధాన్యము ధర మిక్కిలి మందముగా నున్నది. వరికోతలనాటినుండియు 166 పాసుల బస్తా 1-కి రు. 5-12-0 లోపుగానున్నది. ఇప్పుడు రు. 5-6-0 మాత్రమే తెలియుచున్నది.

రీసెటివ్ మొంటు పన్ను

రీసెటివ్ మొంటు ననుసరించిన జాప్తిపన్ను గా కాల్ రిజిస్ట్రేషన్ పన్ను నెలలో వెనాలు చేసెదరని ప్రకటన నున్నది. ఆర్థికవిచారణ సంఘమువారి సిఫార్సులు ఈ తాలూకాలో కుల కెంతవరకు పరిమోగకరమో చూడవలయున్నది.

జమాబంది

ఈ తాలూకా జమాబంది నుడివాడ డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మున్సి అహమ్మదు అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబ్ బహదూరు బి. ఏ. వారివలన మార్చి 1-వ తేదీనుండి జరుపబడునని తెలియుచున్నది.

విద్యాసంఘ వార్షికోత్సవము

ఈ తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ ప్రథమ వార్షికోత్సవము ఆరుతెగల పాడు సత్రమునందు శ్రీయత మాగంటి జూపినిడు చౌదరి బి. యస్. సి. (కార్పొరేట్) యం. యస్. సి. (కార్పొరేట్) యి. జి. ఆర్. గారి యాధిపత్యమున 22-2-30 తేది శనివారము ఉదయము 8 గంటలనుండి జరుగునని తెలియుచున్నది. అచ్చట వస్తు ప్రదర్శనము సంఘసంబంధమైన ఎన్నికలు జరుపబడుననియు ప్రాథమిక పాఠశాలలో సృష్టి పరీక్షలను గురించి శ్రీయత నిడమర్రెడ్డి సత్యనారాయణమూర్తి బి. ఏ. బి. యి. డి. గా రుచనగింతురనియు చెలియుచున్నది.

గుంటూరు జిల్లా రహితుల సభలు

కేసర్ల తాలూకా మంత్రి పాలెంలో జరిగిన గుంటూరు జిల్లా రహితుల మహాసభలో జిల్లారహితుల కమిషనరీయల గూర్చి విచారణ జరిగి ఆందులకు వుచిత చికిత్సల నాలోచించు ప్రయత్నములు జరుపునట్లు ఏర్పాటు కాబడియుండెను.

ఇట్లు చేయుటకుగానె నెనాలి తాలూకాలో సాధ్యమైన సంతకర్తలలో ఒకరై తు నుహజరసభ జరుగనున్నది. ఫలము కాల నిర్ణయము ముందు తెలుపబడును. రహితులందఱు సహజేమై అట్టిసభ జయప్రదముగ జరుగునట్లు తోడ్పడవలసినదిగా హెచ్చరించుచున్నాను. రీసెటివ్ మొంటు త్వరలో రావచ్చును. గనుక ఇట్టిప్రయత్నముల అవసరము హెచ్చుచున్నది. ఈ ప్రదేశ్త్యము నాచరించు సోదరులు నాతో స్వయముగా గాని లిఖితరూపముగానూ సంప్రదింప వేడుచున్నాను.

నెనాలి } విల్లలమర్రి ఆంజనేయులు
10-2-30 } సంయుక్త సమావేశకర్త.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

హరికథా కాలక్షేపము

ఫిబ్రవరి 6:—మాగ్రామములోని మదనగోపాలస్వామి వారి ఆలయములో శ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణదాసు గారి ప్రియ శిష్యులైన శ్రీ వాజపేయజుల సుబ్బయ్య భాగవతార్ గారు పురజనుల కోరికపైన ప్రజలకు యథార్థరామాయణ మనుషేర నారాయణదాసుగారిచే హరికథా రూపమున రచింపబడ్డదానిని క్రిందటి దశమమొదలు ప్రతిరాత్రి 8 గంటలమొదలు 10 గంటలవరకు హరికథా కాలక్షేపము చేయుచు పురజనుల కాన్దమును కలుగజేసి వారి కృతజ్ఞతను పాత్రులగుచున్నారని వ్రాయుట కెంతే సంతసించుచున్నాను. సుబ్బయ్య భాగవతార్ గారి కాలక్షేప నేర్పును గానకాల్యమును ఫిక్కి

స్టేటు కౌన్సిలు నూతన సభ్యులు

స్టేటు కౌన్సిలు సభకు మదరాసునుండి నూతనముగ ఎన్నుకొనబడినవారు.

డి|| బి|| టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు

ఎ. రామస్వామి మొదల్యగారు

రసప్రేరేపణయు ఉత్తర సర్కారులలో నెరుగనివా రుండరని చెప్పవచ్చును. వీరిని పురజనులు యావన్మందియు యుచితరీతిని సన్మానింతురగాక యని కోరుచున్నాను. రేపు దశమిరోజున సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకమునుగావించి ఆనాడే ఉత్తరరామాయణ కథను వినిపించి ముగించెదరని తెలియుచున్నది.

కీ|| శ్రీ|| జంపా వీరాస్వామిగారు

మాగ్రామములో సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదవైద్యులున్న ప్రజానాయకగ్రంథాలున్న అను శ్రీ జంపా వీరాస్వామి నాయకుగారు గతరాత్రి దివంగతులైరని తెలుపుటకు చింతించుచున్నాను. ఈ రోజు ఉదయమున వారి దేహమును దహనక్రియలకు భజనంలో నున్న మంగళవాద్యములలో నున్న ఉత్సాహంతో తీసుకొనిపోయిరి. వీరికి వయస్సు 60 సం||లు దాటి నవి. వైద్యములో అనేక బంగారు పతకములను పొందియుండిరి. కొంతకాలము యూనియను బోర్డునకు అధ్యక్షతనమాడా వహించిరి. గ్రామములో వీరిమాటకు మూడువంతులుమంది జనదాటు వారుండరు. వీరి ఆత్మకు శాంతిగలుగుగాకయని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము.

ప్రాచ్యవిద్యార్థులకు—స్త్రీలమస్థితి

ఈమధ్య కొందఱు భాషాభిమానులు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రయత్నము విద్యార్థులకష్టములను వివరించి ప్రయత్నమువిద్యార్థులకు లభింపజేయు సందర్భములకు లోపువయసున పరీక్షలకు అర్హులు కారను నిబంధనను తీసివేయవలయునని ప్రకటించుచు కృషి నలుపుచున్నారు. అట్టివారియొడ ప్రయత్నమువిద్యార్థులు మిగుల కృతజ్ఞులు. ఈవిషయమై చాలకాలమునుండి చాలమందికి అభిప్రాయముకలదు. కాని వానిని ప్రకటించుట మాత్రము సాహసము చాలినవా రెవ్వరు లేకపోయిరి. ఈమధ్య ప్రకటించబడుచున్న వ్యాసదోహదములన వారి యభిప్రాయములు రేకెత్తి పత్రికామూలమున ఫలవంతములగు గాక. ఈ సందర్భమున మా స్త్రీలమస్థితినికూడ ముఖ్యముగా తెలుపుకొనవలసి యున్నది. నిర్బంధ విద్యార్థిధానము లేకపోవుటచే చాలమంది తల్లిదండ్రులు తమబాలికలకు చదువువిషయమే తలపెట్టక కేవలము గృహోపకరణముగా మారుచున్నారు. కొందఱు విద్యార్థులు మాత్రము తమపిల్లలకు వివాహమునుపర్యంతము (అనగా 12సం||రములవరకు) చదువు చేప్పించుచున్నారు. అప్పటి కాబాలిక ప్రాథమికవిద్యకంటె నెక్కువ నేర్చుకొనుట కవకాశములేదు. తరువాత నాబాలికకు విద్యావ్యాసంగము లేకపోవుటచే వెనుకటి కొలది చదువునుకూడ పూర్తిగా మఱిపోవునంతటి యవస్థ తలపించుచున్నది. వారియన్యవ్యవహారములన తండ్రియొద్ద గాని, భర్తయొద్ద గాని చదువుకొనినను ఏ ఇంగ్లీషు పరీక్షకును ప్రయత్నముగా పోవుటకు వీలులేకున్నది. ఆవెయు పాఠశాలయందే చదువుకొనవలసియున్నది. అట్టివారికి ప్రత్యేకపాఠశాలలుండవలెను, అయ్యవి ఎక్కడనోగాని లేవు. ఉన్నను భర్తృప్రతిజ్ఞలకు లోబడి యుండవలసిన యాడుది అట్టి పాఠశాలలకు పోయి చదువుకొనుట కవకాశములేదు.

పరీక్షలనియును, వానినిపూర్వ గుట వలన గౌరవమునుననియు నున్న నేకాని కేవలము జ్ఞానముకొరకే విద్యనభ్యసించుట యనిన సుతాహమండను.

ఆంగ్లేయ పరీక్షలకువలె గాక ప్రాచ్యవిద్యార్థులకు ప్రత్యేకముగా పరీక్షకు పోవుటకు అనుగ్రహించినందులకు భాషావ్యాప్తిని గురించి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారి సరళహృదయమును కొనియాడవలసియే యున్నది. కాని అందులో 25 సం||రములు దాటినగాని ప్రయత్నముగా విద్యార్థి కోమటి పరీక్షలకర్హులకారని యుండుటచే మిగుల అసంతృప్తికరముగా నున్నది. పురుషులకిది వర్తించినను స్త్రీలకినిబంధన పూర్తిగా పనికిరాదని వ్రాయ సాహసించుచున్నాను. ఏలయు 25 సం||రములు వచ్చుసరికి సామాన్యముగా స్త్రీలు 4, 5 గురు సంతానమును గని తమ యోషనమును, దానితోబాటు బుద్ధి బలమును, చదువుకొనుట కవకాశమును పూర్తిగా కోల్పోవుచున్నారనట సత్యదురము కాబాలదు. అట్టి పరీక్షలలో నామెవిద్యావ్యాసంగముచేయుట కెట్టి వీలును లేదు. పల్లెటూళ్లలోని స్త్రీలు ప్రాచ్యవిద్యాభ్యాసము చేయుట కవకాశములుకలవు. కాని, అట్టివారికి పరీక్షలకు చదువవలెనను కోరికయున్నను వారు పట్టణములకు జోయి మగవారితోపాటు సమముగా పరీక్షలకు హర్షించుటకు మనస్ఫూరించుటలేదు. ఒకచో నందుల కిష్టపడినను తల్లిదండ్రులు భర్తయు దాని ననుమతించరు. కాన10 మందివిద్యార్థినులగు ప్రతిచోటను వారికి ప్రత్యేకముగా నెంట్ల నేర్పరచి స్త్రీ విద్యను పోషించు రని ఆంధ్రవిద్యాలయము వారిని కోరుచున్నాను.

ఈ ప్రైవియములను, ముఖ్యముగా వయోనిర్ణయ నిబంధనను గురించి స్త్రీ విద్యయొడ సభిమానముగల ఉదారహృదయులును, మా ఆంధ్రమహిళా సభవారును, తదితర విద్యపిలులును తన శ్రేణవహించి పూర్తిగా కార్యము కొనసాగువరకు కృషిపటిపి స్త్రీవిద్య సభివృద్ధి గావించురని ప్రార్థించుచున్నాను.

(ఒకవిద్యార్థిలామిణి)

గవర్నరు శాంతినికేతనమును దర్శించుట

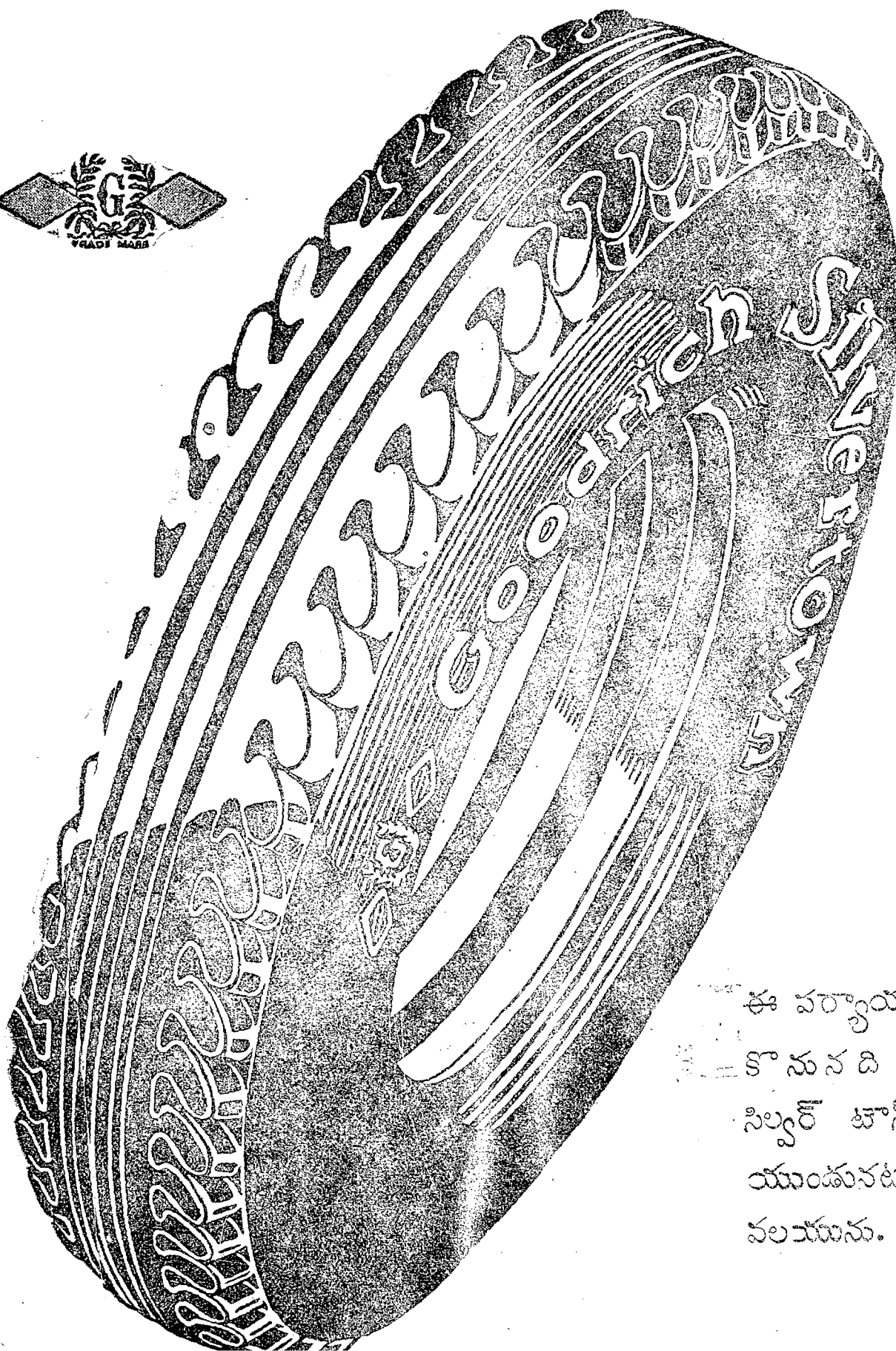
కలకత్తా, ఫిబ్ర 10:—డా||రవీంద్రనాథ టాగూరుగారి ఆహ్వానముపై వెంగరాష్ట్రపు గవర్నరు బోల్సానందది శాంతినికేతనము వార్షికోత్సవమునకు వచ్చియుండెను. (ఆ. తె.)

ఆగాఖానుగారిపై కేసు రద్దగుట

కరాచి, 10:—ఆగాఖానుగారి వద్దనున్న కొంత ఆస్తి కరాచీలోని కొన్ని మతధర్మసంస్థలకు చెందిన ప్రజలసొత్తని నూచించుచు ఖానుగారిపైన, పీయా ఇమామి ఇస్మాతి సంగూధికారులపైన ఆర్డరు కోజాలు తెచ్చినకేసు న్యాయాధికారి నేడు రద్దుపరచెను. కరాచి కలెక్టరుగారు యీకేసున కనుమతింపలేదు. సర్. చిమన్లాలు నెటల్యాడుగారు ఆగాఖాను తరపున వాదించిరి. (ఆ. తె.)

“దూరపు ప్రాంతమునకు

శ్రేష్ఠమైనది”

ఈ వర్షాయము మీరు
కొనునది గుడ్రిచ్
సిల్వర్ టౌన్ టైరుగ
యందునటుల చూడ
వలయును.

Goodrich Silvertowns

మీరటుకుట కేసు సెషన్సువిచారణ

(101)

కలకత్తాలో జరిగిన అఖిలభారత కృషి-కార్మిక సమావేశము బోల్లివిక్కుల ప్రోద్బలమువలననే జరిగినదను ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదన నిందితులకు ప్రభుత్వమువారే న్యాయవాదులను ననుకూర్చెదమనుట

మీరటు, ఫిబ్రవరి 8:—నేడీ యభియోగములోని విచారణ తిరుగా ప్రారంభమయినపుడు, నిందితులందరి తరపునను బ్రాడ్లీగారు కోర్టువారితో యీదిగున సంఘటనలను సూచించిరి. నిందితులకు ప్రభుత్వమువారే న్యాయవాదులను యేర్పాటుచేయు విషయమై కోర్టువారి సంగీత సలహానుగుణించి నిందితులు యాలోచన సలిపియుండిరి. తమకు న్యాయవాదులను యేర్పాటు చేయడని ప్రభుత్వమువారి నిష్పత్తి కోరకూడదనియే వారిలో నధికసంఖ్యకుల యభిప్రాయబలముచే నిశ్చయింపబడినదియు, ప్రభుత్వమువారికిని, ప్రాసిక్యూటర్ వారికిని కూడా నిందితుల యార్థికపరిస్థితి తెరుకయేగనుక ముందువారి సంగతినిగూర్చి యాలోచింపవచ్చుననియు బ్రాడ్లీగారు సూచించిరి. ఇప్పటినుట్టు వారు న్యాయవాదియొక్క సహాయములేకుండనే యుండురు.

సాక్ష్యంశములుగల దస్తావేజులను నిందితుల కుచితముగా నొసంగవలయునని నిందితులు కోరగా, నిందితులకందరికిని గలిసి యాడుప్రతు లుచితముగా నొసంగబడవలయు ననియు, అంత కేసుగడుగా ప్రతులు కావలసియున్న దట్టిచ్చు కొనవలయు ననియు న్యాయాధిపతి నిర్ణయించెను.

నిందితుల తరపు వాదనను గూర్చిన వివరములు నిందితుల తరపు వాదనను గూర్చిన వివరములను జేమ్సు గారు తెలిపిరి. నిందితుల కన్నివిధముల తాము సాయపడ వలసివెను మనియు, యా యుద్దేశ్యముతోనే నిందితులతో ప్రాసిక్యూటర్ వారు సంప్రదించి యుండిరనియు, కాని యా నిమిషమునకు నిందితుల నుసోభావము వారి కవగతముయి యుండలేదనియు వారు సూచించిరి. బి.భి.త.పూర్వక మయిన దరఖాస్తులో వారియభిప్రాయమును స్పష్టముగా నిర్వచించిననే గాని, ప్రభుత్వమువారి తేదియు చేయబడలేదు. ఆవిషయములో మాత్రము యెట్టియపాటను నుండజనదు. తమ తరపున వాదించుటకు న్యాయవాదిని ప్రభుత్వమువారు నియమింప వలయుననియే నిందితుల కోరికయైనచో, వారాకోరికను దరఖాస్తు మూలకముగా ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలసి యుండును.

ప్రాసిక్యూటర్ వాదన కొనసాగుట

విదప జేమ్సుగారు తమ ప్రాసిక్యూటర్ వాదనను మరల ప్రారంభించిరి. తమ ప్రయత్నములను, కార్యక్రమమును, ఏర్పాట్లను వివరించునట్టియు, రాజకీయాధికారమును సొండుట కుద్దేశింపబడిన కార్మికాద్యయమును గూర్చి సంగ్రహముగా డెలట్రు నట్టియు నగు పేలుకొలుపు అనువు ప్రకము నొకదానిని కలకత్తా పత్రికమువారు ప్రకటించి యుండిరి. దీనిలో పలుభాగములను జేమ్సుగారు చదివి వినిపించిరి. ఈపుస్తకములో మార్కుస్ లెనిన్ ల యభిప్రాయములకూడా విమర్శింపబడి యుండెను.

యువజనులకు బోల్లివిక్కు యభిప్రాయములను కలిగించుట

కలకత్తాలోనూ, పరిసర గ్రామములందునూ గల జనప వారములలో జరిగిన సమ్మెకట్టుల సందర్భమునను, జారియా సమ్మెకట్టు, జమైద్ పూరు రెయిల్వే సమ్మెకట్టు మొదలగు సంఘటనలయందునూ నిందితు లొసంగి యుండిన యువన్యాసములను పెక్కింటిని జేమ్సుగారు విమర్శించిరి. మరియు బెంగాలు మూలు పరిశ్రమ కార్మికుల సంఘము, ఇచ్చాపూరు ఆర్డినెన్సు సంఘము, ఎగుమతి దిగుమతి కార్మికసంఘము, గ్లాసు పనివాండ్ల సంఘము, యోనన సహాయక సంఘము యాదిగాగల సంస్థలనుగూర్చియు, కలకత్తా యందలి యువకులసేగాక, వంగ దేశ మునందలి యువకుల నందరనూ గూడా సంఘటన మొనరింప సాగియున్నగావించియుండిన ప్రయత్నములనుగూర్చియు జేమ్సుగారు వివరములచెప్పిరి. మూలాలో సాగించియుండిన యా కథన్యాసములో కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములను యువకుల కాతడు తెలిపియుండెను. ఈ సంఘటనల నన్నిటినిబట్టి చూడగా, యీ నోస్టివారు యువకులకు బోల్లివిక్కు యభిప్రాయములను కలిగించు చుండెనని విదితమగును.

ఫలాహారానంతరము తమవాదనను సాగించుచు, జేమ్సు గారు కలకత్తా పత్రికమును గూర్చియు, ఇండియానుగల గల యితర పార్టీలకుగల యన్వేష్య సంబంధమును గూర్చియు వివరించిరి. పిమ్మట పంజాబు పత్రికమును గూర్చియు, కృషి-కార్మిక సంఘమును గూర్చి వారు ముచ్చటించిరి. నుత్తియు, కొడవలియు నాపత్రికమువారి చిహ్నములు. మీరటులో జరిగి యుండిన కృషి-కార్మిక సమావేశమునకు బొంబాయి నుండి నేరునూ వెళ్లియుండలేదు. పంజాబునుండి పెక్కుమంది ప్రతినిధులు వెళ్లియుండిరి. కలకత్తానుండి స్పార్ట్స్, ముజఫ్ఫర్ అహమ్మద్ గార్లు మాత్రము వెళ్లియుండిరి. ప్రచారమును గావించియు, సంఘములను నెలకొల్పియు కృషివలలలో పలుకుబడి సంపాదించు నుద్దేశ్యముతోనే మీరటులో పార్టీయొకటి యేర్పాటు చేయబడినది. అచ్చట కృషి వలులేగాని, కార్మికులులేరు. అనాటికి యొకేలక్ష్యముతోపాటు చేయు పార్టీలు ఇండియాలో నాలుగు యుండెను.

బోల్లివిక్కుల ప్రోత్సాహము.

కొంతకాలమునకు తరువాత, అఖిలభారత కృషి-కార్మిక సమావేశము కలకత్తాలో జరిగెను. ఈసమావేశమునకు ప్రపంచమునందున్న సంస్థలన్నిటికిని యాహ్వానము లంపబడినది. వానిలో ముఖ్యమైనవి:—ఇంగ్లాండు సోషలిస్టుపార్టీ, మాస్కో కామింటర్న్ మాస్కోకమ్యూనిస్టుపత్రిక; సామ్రాజ్యతత్వ ప్రతిఘటనసంఘము; మాస్కోయందలి అంతర్జాతీయ; కమ్యూనిస్టుపత్రిక; ఇంగ్లాండు కమ్యూనిస్టు పత్రిక. ఈసమావేశమును జరుపవలయునని ఎం. ఎన్. రాయ్ యొకపుత్తరములో నూచించి యుండెను. ఆపుత్తరము స్పష్టంపబడినదని నిందితులు సూచించుచుండిరి. రషియాదేశమునుండియే ప్రోత్సాహము లభించియుండెననుట విదితము. జోషీగారి సమావేశమున కధ్యక్షులు, ముఖ్యతీర్మానములు మూడు గావించబడినవి. ఈ సమావేశములో జరిగిన విషయములనుగూర్చి ప్రాసిక్యూటర్ వారు సాక్ష్యముసంగ జాలియుండిరి. బొంబాయి, చెన్నపురి, మొదలగుస్థలములనుండి ప్రతినిధు లేతెంచియుండిరి. బ్రాడ్లీ, ఘటే, జొన్లీకర్, జోషీ, గారిశంకర్, డి. కే. గోస్వామి, నింబుకర్ గార్లు సమావేశములో మాట్లాడియుండిరి.

(అ. వె.)

అమానుల్లాగారి సోదరుని అరెస్టునకు కారణమేమి?

ఆస్థనురాజ్యములో తిరిగి విప్లవమును కలుగజేయుటకై కుట్రపన్నుచున్నారని అరెస్టు చేయబడిరట

పెహవరు, ఫిబ్రవరి 8:—ఇదివరకు ఆస్థను ప్రభువుగా నుండిన అమానుల్లాగారి సవతిసోదరు లగు సర్దార్ అమాను జాను గారు ఆస్థను రాజ్యములోని సిన్హారీలచే తిరిగి యొక విప్లవమును చేయించుటకై కుట్ర పన్నుచున్నారనియు వీరు అందుకొరకే ఆస్థనిసానము వెళ్లి సిన్హారీ పరగణా యగు నిస్సర్హాలో నివాస మేర్పరచుకొని యుండదలంచి రనియు తెలియుట వల్ల బ్రిటిషు వారి నేపీ తాత్కాలిక నాదిరుమగారి ప్రభుత్వమునకు అపాయకాదులుగా నుండుటచే నాదిరుమగారి కోరిక ననుసరించి బ్రిటిషువారిచే వీరు అరెస్టు చేయబడిరి. అమానుల్లాగారి కాలములో పెహవరులో ఆస్థను వర్తక ప్రతినిధిగా నుండిన అబ్దుల్ హక్ముఖానుగారు యిప్పుడు అధికారములో నుండి తొలగింపబడి వారి స్థానే నాదిరుమగారి తాల్కాకు త్రై విజంటుగారు నియమింపబడి నప్పటికిని అబ్దుల్ హక్ముఖానుగారు తమ కార్యాలయమును త్రై విజంటునకు ఒప్పించుటకు నిరాకరించి నందునను, సిన్హారీలను తిరుగు బాట చేయుటకై యీతడు కూడ పురికొల్పుచున్నాడని తెలిసిండునను వీరుకూడ అరెస్టుచేయబడిరి. (అ. వె.)

ఆర్థరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణ)

ప్రస్తుతమేమి. కాస్త్రీయమేమి. ఆయుర్వేదోపదేశములు దొరకొనుట. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయుడు. కేటలాగి ఉచితము.

మా స్వపురి ఏజంటు-

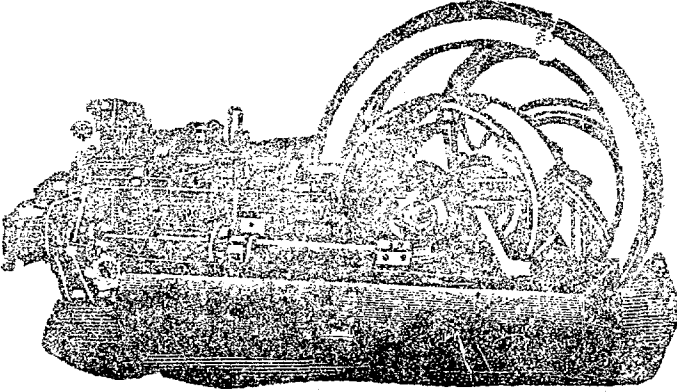
కే. వి. శేషయ్య

58.

రి15 నల్లతంబిపిడి. తిరువల్కేణి, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రాడాయిలు యంజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్. వేపరైజరు లేదు. త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంటు

యెంవైరు యంజనీరింగు కంపెనీ,

39-2, 38, లింగిచెట్టిపిడి, మద్రాసు.

బ్రాచి ఆఫీసు, బెజవాడ.

నెం. 3 89

గవర్నమెంటు హామీ

రెండు లక్షలు పూర్తియైనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బందరు.

అఖిలభారత ముస్లిము సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము

నాయకుని వేదకము ఖండించుట

ముఖ్యతీర్మానములు

నూతనశిల్పి, ఫిబ్రవరి 9:—నేటియువమును ఎం. ౨. జిన్నాగారి యవ్వత్వము ఆఖిలభారత ముస్లిముసంఘ కార్య నిర్వాహకవర్గమువారు సమావేశమయిరి. పోయిన సంవత్సరము ముస్లిము సంఘసమావేశము ఢిల్లీలో కాడివ్యవస్థలతో, సంతకమునందలియొడెను. ఇంతకాలమునకు తరువాత, నేను, కార్య నిర్వాహకవర్గము వారు సమావేశమయి యున్నారు.

నేటికల్లో నాయకమిటి (కేంద్ర నైమనసంఘము) వారి సీవేదిక ఖండింబడెను. వైస్రాయిగారి ప్రకటనమెచ్చుకొ నబడెను.

హాజరయిన సభ్యులు

సర్ అబ్దుల్ ఖాల్ముమ్మగారు; మాల్వీమహమ్మద్ యాహూద్ గారు; అబ్దుల్ మజిద్ చౌదరీగారు; రాబా గజ్జుఫర్ అలీఖాన్ గారు; ముహమ్మద్ రఫీక్ గారు; అబ్దుల్ ఖాద్విర్ సాదీక్ గారు; తొఫాయీ అహమ్మద్ గారు; అబ్దుల్ హక్ గారు; ఇల్ఖిర్ అలీఖాన్ గారు; నవాబ్ మహ్మద్ అలీఖాన్ గారు, ఎన్. ఎం. అబ్దుల్లాగారు.

తీర్మానములు

రెండు ఘంటలసేపు చర్చ జరిగినవిమ్మట నీ క్రింది ములు గావించబడెను:—

(1) ఇండియాదేశము ఆధినివేశప్రపత్తిని పొందుటను గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి గల యుద్దేశ్యమును వారలంబింపదలచెడి విధానమును సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారి తరపున రాజప్రతినిధి స్పష్టముగా చెబుచు ప్రకటనను గావించుట యెంతయు సమయోచితముగనన్పడని యీ సభవారు యభిప్రాయపడుచున్నారు. భావి భారతదేశ పరిపాలనమునుగూర్చి యెడోయెడో పరిష్కారమునకు వచ్చుటకు గాను ఇండియాదేశపు ప్రతినిధులను స్పష్ట చేత సంప్రానిధి శ్వరులను సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారితో సంప్రదింబు కావ్యానింపదలచు నూతనవిధానము సంక్షిప్తరూపమున దని యీసభ వారభిప్రాయ పడుచున్నారు. బ్రిటిషుఇండియా ప్రతినిధులను నిర్ణయించుటలో, సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారును, రాజప్రతినిధిగారును, సంఖ్యాబలము, యభిప్రాయబలము, యారెండువిషయములలోహడా మొహమ్మదీయులను తగినప్రాతినిధ్య మొసంగెదనని యీసభవారు నమ్ముచున్నారు. వియోకసంస్థ వారికి యెక్కడు ప్రాతినిధ్య మొసంగబడదనియు నమ్ముచున్నారు. కాండుటెలియ సమావేశమును సాగ్యమైనంత శీఘ్ర కాలములో జరుపుటయు, తేదీనిర్ణయము శ్రీమముగా గావించబడుటయు యత్యంత ముఖ్యవిషయమని యీ సభవారు దలపకొరెదను.

(2) కేంద్ర నైమన సంఘమువారి సిఫార్సులు యీ సభవారి కెంతమాత్రమును యంగీకారణగావు, భావిభారత రాజ్యాంగ ప్రణాళికలో మహమ్మదీయుల హక్కులను తగినంత రక్షణ యొసంగక వై సంఘమును వాదినవేదిక దేశక్షేమమునకు ప్రతిబంధకముగా నున్నదని నాడువకతెప్పును. సరిహద్దు ప్రాంతములను హడా తదితర ప్రాంతములయంతయు నొసంగని యే రాజ్యాంగ ప్రణాళిక యైనను యీ దేశపు మహమ్మదీయులను సంతుష్టిపరచజాల దని మా యభిప్రాయము.

(3) డిసెంబరు 23 వ తేదీని రాజప్రతినిధిగారి నైమలు రెయిలును విపత్తునుగొనిరా జరిగిన దుష్ప్రయత్నమునీ సభ వారు ఖండించుచున్నారు. భగవంతునికృతచే రాజప్రతినిధియు ప్రభివ్యయు యనుచులను యపాయమునుండి రక్షించుకొని నందులను యీ సభవారు దేవునికి కృతజ్ఞులు.

అఖిల భారత అహమ్మద్ ఖాన్, మజిల్ హక్ గార్ల మరణములకు సభవారు తమవిచారమును వెల్లించిరి. మాల్వీమొహమ్మద్ యాహూద్ గారు కార్యదర్శకులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తిరుగా ఫిబ్రవరి 23వ తారీఖునాడు సమావేశమయ్యెదరు. (అ. ప్రె.)

జాతీయ మార్తాండము

రివోల్యూషను అచ్చు తహకూరకడ. యిండు ఏండ్లుమును ఏగ్రహము ఎక్కిడనుండిన యే రో ఖులునిచ్చునో అనిబని మంతయను ఘోషలగ్నములుగాయిరు మీనలగ్నము ఆఖిలమరణ యూనిట్లు ఖులులు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో మహాప్రాయబడినవి. మె రూ. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు కేట.

అక్షర మొకటశాస్త్రీ, గోపాలపురం, 10552 కొత్తపేటపాడు, గోదావరిజిల్లా.

కోస్తావ్యాపారపుచట్టము

సర్ ప్రభు చంద్రారాయ్ గారి యభిప్రాయము

కలకత్తా, ఫిబ్ర 7:—నే నీనడు కలకత్తా నగరమును విడిచి వెళ్లు తండ్రించెడిది. ఎవరో కొంతమంది స్వార్థపరులు తాము వెంగరాష్ట్ర ప్రాప్రతినిధుల మని తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించుటకు సాహసించిరిని ప్రతికల్లో చదివి చాల ఆశ్చర్యమును పొందితిని. భారతభవాపకార్త లగు విదేశీయుల దుర్భోధనల వలనే యీస్వార్థపరులు వారచెప్పుచేతలలో మెలగుచు నెట్లునుడివియుండరని నేనుతలచుచున్నాను. స్వాతంత్ర్యము గల ప్రతిదేశమునందును, కోస్తా వ్యాపారము ఆదేశము వారికొక ప్రత్యేకింపబడుచున్నది. మన నాకావ్యాపారము మరల స్పష్టి నొందవలయు నని నీ, యీ పద్ధతి జరిగెయే తీరవలయును. పోటీదారులు మిక్కిలి ప్రబలులుగా నుండినను కూడా సింధియా స్త్రీలు నేవిగవను పనివారు వెనుదీయుటకు పనిలేయచున్నందులకు వారిని నేనత్యధికముగ ప్రశంసించుచున్నాను. వీరికిపుడు విజయము కలిగినచో, దాని లాభమును వీరికొపాటు యిచ్చునన్న యితర దేశీయ నాకా సంఘములను, ఇకమందు యేర్పరపబడు నాకాసంఘములను కూడ బడచుగలుగుట నిశ్చయము. మన యందలి సిథియును వినాశమును హడా దానివైననే యాధారపడియున్నది. వెక్కు విదేశీయ నాకాసంఘము లేకభవించి, యీస్థుబెంగాలు రివరు స్త్రీలు, నేవిగవన్ సర్వీసువారును బెంగాలు బర్మా స్త్రీలు నేవిగవన్ సర్వీసు వారును చేయుచున్న వ్యాపారమును యా ప్రమాపుటకు విశ్వప్రయత్న మొనరించుచున్నాను. ఆక్రమముగ నిట్టి పోటీ యీదేశీయసంఘముల నెదుర్కొనినపుడు, అవి వృద్ధినిందు మాట యటుండ, సజీనులుగ నుండుటయైన నెటుల పొసగ గలదు? అని స్వయంనియోజితులను మాపురు ప్రతినిధులను నేను ప్రశ్నించుచున్నాను.

ప్రపంచమునందలి గొప్పరాజ్యములలో నొక్కటియును అమెరికా ప్రభుత్వమువారు కూడ తమ నాకావ్యాపారము సభివృద్ధినింపించుటకు సర్వశక్తులను వినియోగించుచున్నార.

ఒకకేటాబ్జునుకు పూర్వము భారతదేశమునందు వాణిజ్యకాకలు మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండెను. ఆ నాకలను బాంబాయి, కలకత్తా కేవులలోనే నిర్మించుచుండిరి.

ఇట్టి గొప్పవ్యాపారము నిర్మాణింపబడుచుండ, దయాకాలులగు బ్రిటిషు వారతనమువారు విడిచివేసిన నైన కదవకుండ, మిన్నక చూచుచుండిరి. భారతదేశమునందలి బట్టల పరిశ్రమను నిర్మాణింపటను గూర్చి చిత్రకారుడను విల్సను వ్రాసినవిషయములన్నియును, భారత నాకావ్యాపారనిర్మాణ సమునకు కూడ సరిగానే వర్తించును. భారత వస్త్రవ్యాపారముతో న్యామమైన పోటీలో నిలువజాలక, విదేశీయులగు నిర్మాతలు రాజకీయ ఆక్రమముయొక్క బలముతోడనే చివరకు భారతవస్త్ర పరిశ్రమను దూపుచుపగలిగిరి అని విల్సన్ వ్రాసెను. భారత, బ్రిటన్ దేశములకు సంబంధించిన చరిత్రలోనిది మిక్కిలి సంతాపకరముగ ప్రకరణ మగుటచే, ప్రస్తుతస్థితిలో, పోటీగారి చట్టము భారతాసనసభలో నామోదించబడుటకు ప్రభుత్వమువారు సర్వవిధముల తోడ్పడుట యనునది వారొసగగల మిక్కిలి తక్కువ తరగతి నష్టపరిహారమే యగును! అని రాయ్ గారు నుడిచిరి. (ప్రీ. ప్రి.)

శారదానవల ఉచితము కడునవ్వుపుట్టించును

1 అణా బిల్లును పంపుడు. ఎ. సాంబమూర్తి, చితాకోల్.

సుప్రసిద్ధ ఉన్నాద వైద్యాలయము స్థాపితము 1758 సం॥రము ఉన్నాదమునే పేరుగల అన్నిరకములపిచ్చివ్యాధులను నివారించుటకు సామర్థ్యము గల ఆయుర్వేద వైద్యసంస్థ యిది ఒక్కటియే. తేలకొలది ఉన్నాదకొనులు ఇంటికి వచ్చి ఆరోగ్యమును పొందియుండుటచే దీని గొప్పతనము దేశమునం దెల్లెడల నిదివరకే వ్యాపించియున్నది. ఎంత కఠినమైన అసాధ్య ఉన్నాదమైనను కొలదిరోజులలో తగ్గి పోవుటకు సందియములేదు. వచ్చువారికి బహు ఉచితముగా యేర్పాటు చేయబడును. స్వయముగా రాజాలనివారు వ్యాధియొక్క లక్షణములను వ్రాసి పోస్టుద్వారా ఔషధములను గైకొనవచ్చును. కోరువారికి వివరములు ఉచితముగా పంపబడును. వచ్చువారు మదరాసు వాల్తేరు రైలు మార్గమున ద్వారపూడి స్టేషనులో దిగి రావచ్చును. అంగర పాపాచారియర్ బ్రదర్సు, వెనికేరు, ఆలమారు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

కొక్కోళము! కళాశాస్త్రము!! రతి రహస్యము!! అని యుద్దేశ్యంతోతాళుచున్నో కలనరించువారు. ప్రణయరస మహిమ తెలియచేయు పుస్తకములు లేవని పలకెంచువారు తృప్తిపొందునటులు. ఆనందము సనుభవించునటులు నెలనడిచే యత్యుద్భుత గ్రంథము. భోగానందము పొందుట కెదురుచూచుచుండు పురుషులకు ప్రత్యక్ష ఫలస్వరూప మీ గ్రంథరాజము. లోకమునగల స్త్రీలును పురుషులును నొక్కవిధమైన ననురాగము కలవారై ఒకరిపై నొకరు నిజనురాగము కలిగి, యొకరినొకరు చేపట్టి, కూడి యానందించి, సత్సంతానమునుపొంది, గృహస్థధర్మములను సక్రమముగ నిర్వర్తించుచుండ యుండే నిజమైన యానందము కలదు; ఇట్టి సంతోషమయజీవితమును పొందుట కనుచైనయటులు మన ప్రాచీనులు కొక్కోళము, వాత్సాయన కామసూత్రములు, కామకళాశాస్త్రము, మరి పలుగ్రంథములను సంస్కృతమునను దేశభాషలందును రచించియున్నారు. వై యన్నిగ్రంథములలోని సారాంశముల నెత్తి గృహస్థులు తప్పక చదువుటకై మార్చబడిన శాస్త్ర మిది. గంభకర్తి: ముద్దుల మర్తము శ్రీమతి ప్రభావతి కుమారి. సంసారమును ఆనందమయముగ చేయుటకై యపేక్షించు భార్యాభర్తలు తడవమే యీ యమూల్యగ్రంథరాజమును కొని చదువుడు. మె రూ. 1-0-0 తపాలుచార్జి 0-4-0 అణాలు. ఎం.ఎస్. రాములు అందుకంపెని, పుస్తకవ్యాపారులు, రాయపురం, మదరాసు.

రసాయన చాయశాల మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర. గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు. అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును. ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు. 130 శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

వెలుపడినది!

కొలది ప్రతులు మాత్రమే

వెలుపడినది!!

తృతీయ భాగము.

ఆంధ్రవాఙ్మయ సూచిక

(ముద్రితముద్రితగ్రంథముల పట్టికలు — ఆంధ్రగ్రంథమాలలో ౧౧-వ పుస్తకము)

ఈ పుస్తకమున ౧౯౨౭-వ సంవత్సరము చివరవరకు అచ్చయిన తెలుగుపుస్తకముల పట్టిక ఒకటి, ఆ పుస్తకములను వ్రాసినవారి పట్టిక ఒకటి, విషయమునుబట్టి విభాగించి ఆయా విభాగములక్రింద వచ్చిన పుస్తకములకుపట్టిక ఒకటి, ఇంకా కాకినాడ ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు లైబ్రరీలోను, తంజావూరు సరస్వతీ లైబ్రరీలోను, చెన్నపురమున ఓరియంటల్ లైబ్రరీలోను ఉండే వ్రాతపుస్తకములలో ఇప్పటికి అచ్చుకాకుండా ఉన్న తెలుగుపుస్తకముల పట్టికలును, ప్రత్యేకము అకారాదిగా ఉన్నవి. ఆంధ్రవాఙ్మయవిమర్శనరూపమయిన ప్రకాశకులపీఠిక ౧౦౮ పుటల పరిమితిగలది యీ పుస్తకమున ఉన్నది.

తెలుగుభాషలోపుట్టిన పుస్తకములను, వానిలో ఇప్పటికి అచ్చయినవానినీ, కానివానినీ తెలిసికొనుటకు ఈ సూచిక చాల ఉపయోగకరము.

భారతీయపుస్తకము, పుటలు ౬౨౦, మంచి కాగితములు, వెల మూడురూపాయలు మాత్రమే అంచెకూలి కొనువారిదే.

మేనేజరు: ఆంధ్రగ్రంథమాల,

6-7, తంబు శెట్టిపేడి, బార్లిటవుక్, చెన్నపురి.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

2

బాలసుధ (రిజిస్టర్)

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘమైన నుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యమృత్యు. సీసా 1 కి ద 1.0-0. 135 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగుమహాభావుల యుపదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 300 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు.

సంవత్సరమునందా, పొట్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రమాణము. గృహస్థ శ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామి ప్రణీతము)

2 ప్రమాణము. హృద్యంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

3, ఆత్మచర్యము వెల 0-8-0. 4, జన్మాంతము 0-8-0.

మొదటిగ్రంథముమొక్క ప్రతులు ఒక నెలలో నె కరై పోయి, పునర్ముద్రణ గావచ్చును. త్వరపడుదు. మీచందా లను మని-ఆర్డరు చేయుదు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-8-6 ఫిరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు, శ్రీసనాతన శ్రమము; క్రాపహాష్టువీల్లాబుగ్రంబూరుజిల్లా

వల్లెటూరు గ్రంథమండలి,

రాజమండ్రి

ఆద్యతీయచూడ బాలీ శు గ్రంథములు వెలుపడుచుండును. సంవత్సర చందా పోస్టుతో సహా 2.8-0 ఇదివరలో నెలకొని వినాయక సావర్కము. 0-10-0 మహారాజీ ధూన్యి లక్ష్మీబాయి అ. 10 పేజీల జీవితము అ. 10 ఇర్ర పుస్తకములు కూడ కలవు. తేటానా. కోరివారికి పంపబడును.

112-1 ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి.

ఆంధ్ర దిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలివారికి	చెక్కుపట్టుమునారి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యమునల శ్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనినే నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస సధికముగా బడయగలుగును శ్రీ సౌందర్యమునకు ముద్దు లోలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

Let ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును స్వేచ్ఛ తగుగూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును. అతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మేన ఈ సబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రపరుచుటయేగాక చర్మములోని తిన్దూలకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. సహజ మగు యవ్వనసౌమ్యమహిమకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటవలన చర్మము యెల్లప్పుడు మృదువుగను నుండరముగను యుండును. 45-2

Made in England by the Manufacturers of the famous Erasmic Toilet Soap

ఆంధ్రవార్త

సారస్వతానుబంధము

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 11-వ తేది మంగళవారము

గ్రంథ విమర్శనము

ఆంధ్రవాఙ్మయ సూచిక

ఆంగ్లగ్రంథములలో ౧౦ వ గ్రంథము

క్రొను నాల్గుపుటల పైజా ౬౧౨ పుటలు. వెల రు. 3 లు. ప్రకాశకులు మేనేజరు ఆంగ్లగ్రంథముల ౬, ౭, తంబుపెట్టి వీధి, చెన్నపురి.

‘దేశభావలంబు, దేలుగులెన్న’ యని పొగడ్తును బడసిన యాంధ్రవాఙ్మయ మహోదధియం దాదిమండివెలు వడిన గ్రంథరత్నముల నన్నింటిని ౧౦ సంవత్సరముల నిరంతర పరిశ్రమము చేసి ఇట్లు గ్రంథరూపమున ప్రకాశము ప్రచురించి యాంధ్రభాషాజిజ్ఞాసువులకు మహోపకార మొనర్చిరి.

ఈ సూచిక ముద్రితముద్రిత గ్రంథముల పట్టికలని రెండుభాగములుగ విభజింప బడినది.

ఇందు మొదటిభాగమున మొదటి పుటనుండి ౨౪౬ వ పుటవఱకు గ్రంథము, గ్రంథకర్త, విషయము, ఆగ్రంథము ముద్రితమయిన సంవత్సరము, విశేషములు అనుక్రిమ క్రమమున సకరాదిగ ముద్రితాంధ్రగ్రంథముల సమగ్రపరిచయము కలిగింపబడినది. దాదాపు ౧౨,౦౦౦ గ్రంథము లుదాహృతములు. పుట ౨౪౬ నుండి 33౭ వఱకు గ్రంథకర్తలచేరు, యింటిచేరు వానిక్రింద వరుసగా, సకరాదిగ వారిచే రచియింపబడిన గ్రంథములు సుదాహృతములు. పుట 33౭ నుండి 3౯౦ వఱకు విషయములక్రింద విభాగించి యాయా విషయమునకుచెందిన గ్రంథముల నాయాక్రమ క్రమమున సకరాదిగ సుదాహరింపబడినది.

ఈ మొదటిభాగమున “అనుబంధము” అను పేరిట ౧౯౨౧ సం. అక్టోబరునెలమొదలు ౧౯౨౫ సం. డిసెంబరు నెల వఱకును, “అనుబంధము(అ)” యను పేరిట ౧౯౨౬ వ సం. జనవరి మొదలు ౧౯౨౭ నెప్టెంబరు నెలవఱకు బ్రచురింపబడిన ముద్రితగ్రంథములు. విషయ విభాగముక్రింద విడదీసి ఆయావిభాగమున గ్రంథములు గ్రంథకర్తలచేరుతో సకరాదిగ గలవు.

ఇంక రెండవభాగము. ఇందు గల గ్రంథములన్నియు నిష్పటికి నముద్రితములు. విషయ విభాగశీర్షికల క్రింద గ్రంథము, గ్రంథకర్త, రచనము, పరిమితి, విశేషములు అకారాది పట్టికలుగా వరుసగా కాకినాడ ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్ పుస్తకభాండాగారము, తంజావూరు సరస్వతీ పుస్తకభాండాగారము, చెన్నపురి ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారములలోని లిఖితగ్రంథముల పట్టికలు విడివిడిగా గలవు. ఈ రెండవభాగము ౫౬ పుటలు మాత్రమే. ఇందు విశేషములను శీర్షిక క్రింద ప్రతులసంఖ్య, నామాంతరములు మొదలగు విషయము లుదాహృతములు.

ఈ సూచిక ప్రారంభమున సూచికా ప్రకాశకులగు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు రచించిన ౧౦౨ పుటలు గల పీఠిక కలదు. ఈ పీఠికయందు వేదకాలమునుండి నేటివఱకు జరిగిన ఆంధ్రభాషా స్వరూప పరిణామ నిరూపణమును సనిమర్శముగ, విపులముగా గావించిరి. ఈ పీఠిక కేవల మొక వాఙ్మయచరిత్ర మనదగినది. ఇది ఈ సూచికతో చేరి యుండుటవలన దీని విలువ పెంపునొందుచున్నది.

ఇది ప్రతిగ్రంథాలయమునను, బ్రతిభాషాభిమాని కడను, విమర్శకునివద్దను, బ్రతియాంధ్రుని హస్తమునను ఉండి తీరవలసిన గ్రంథరత్నము. గ్రంథాలయాధిపతులకు ముఖ్యము.

డా. గో. కృష్ణయ్య

శంభుతో నొకనాటి సహవాసము (ఆంగ్లము)

A day with Sambhu.

చిన్నపైజా పుస్తకము. ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది.

వెల రు. 1-0-0

సుప్రసిద్ధాంగ్ల గ్రంథకర్తలగు కె. యస్. వెంకట రమణిఅయ్యగారు రచించిన యీ చిన్న పుస్తకము, కామరసశయంబును విద్యార్థులను సరింపజేసిన జీవిత క్రమమును ముద్దులు మూటగట్టు లేటమాటలతో బోధించుచున్నది. రామేశ్వరయాత్రకు బోవుచున్న యొకసాధువు మార్గమధ్యమున నొకయూరి సత్రములో శంభుడను నొకబాలుని గలసికొని యనేక నీతులతోనేర్చును. నేకువజామన మేల్కొని రాత్రి శయనించువరకు బాలురెట్లు నడచుకొనిన పరిపూర్ణశరీర ఖనోవికాసముల నొంది, ఆయురారోగ్య భాగ్యముల కునికిపట్టులై తమకును లోకమునకును మేలొనరింప వచ్చునో రసవంతముగా నిందు వర్ణింపఁ బడినది. కాఫీ మొదలగు నుదేకపానీయముల యనర్థముల గూర్చి సాధువు శంభునకుజేసిన యీ క్రింది మహోపదేశము బాలురేకాక తల్లిదండ్రులును గమనింప దగినది.

“నీతల్లినికొక కాఫీనిచ్చుచో, నీకది వలదని మేలగా జెప్పుము. మనదేశమునకు కాఫీ క్రొత్త వస్తువు. దీనిని తలుచుగా త్రాగుటవలన నిత్యమును త్రాగుచుండవలసిన చెడ్డయలవాటు పట్టువచ్చును. ఇది యోషధియే కాని, యెదుగుచున్న నీ లేతశరీరమునకు పుష్టినిచ్చు నాహారము కాదు.”

ఇట్టి యమూల్య నీతిరత్నములతో నొప్పుచున్న యీయాంగ్ల గ్రంథము దేశభాషలలో ననువదించబడి నచో బాలుర కేంతో యుపయుక్తముగా నుండుననుటకు సందేహ మావంతయులేదు.

మయువారు మదరాసు, మైసూరు, శ్రీశైలరాజ్య శ్రమమునకు గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాసికొన వలెను.

వె. వేం. కృ.

పాట్టికెత్త

గ్రంథకర్త: కవికొండల వేంకటరావుగారు క్రొను నైజా, మెరుగు కాగితములు, ౬౬ పుటలు, కాగితపుటై, డు. వెల ౦-౨-౦. ౧౯౨౯ సం.

ఇదియొక చిన్న విశోదకధలసంపుటి. పిల్లలకొరకు వ్రాయబడినది. మన యొరికలోనున్న అనేక అల్పవిషయములందు విచిత్రముగా గచింపబడి బాలబాలికలకు, ఆనందమును, జ్ఞానమును చేహార్చునట్టివిగా యున్నవి.

ఉదా:—పంచ భూతములు, చతురంగబలము, మొదలైనవి. మరికొన్ని కథలు కేవలము కల్పితములం ఉదా:—సర్పము మర్కటము, కామధేనువు, కోడె దూడ మొదలైనవి.

పురాణకథలందువలె పక్షులు, జంతువులు, చెట్లు నిశీవస్తువులు మొదలైనవాటిచే మాట్లాడించి, చర్యలు చేయించి పసివాండ్రకు కామహల మొసగునట్లుగా రచింపబడినది. కావ్యవిషయము బాలరమనను రంజించు నట్టివిగా యున్నవి.

తైలి:—గ్రాంథికవాగ్దానవోరికముల మిశ్రము, సమాన ఘట్టములం దొకప్పుడు గ్రాంథికమును ఒకప్పుడు గ్రామ్యము నుపయోగింపబడుటచే సుఖముగా లేదు. కేవలము వ్యావహారికభాషలో వ్రాసియుండిన మొదగుగానుండెడిది. ఏదైనను గ్రంథకర్త గద్యతైలి పద్యతైలివలె పక్కనీతిలో లేదు. భాష సులభముగను, బాతీయములతో కూడినదిగ ఉన్నది.

పే. కా.

చిట్టికెత్త

గ్రంథకర్త: కవికొండల వేంకటరావుగారు. క్రొను నైజా, 3౦ పుటలు, మెరుగు కాగితములు, కాగితపుటై, డు. వెల ౦-౬-౦

ఈచిన్న పద్యగ్రంథము బాలబాలికలకు పఠనీయ గ్రంథముగా నుపయోగపడు నిమిత్తమై వ్రాయబడినది. ఇట్టిరచనలలో నట్టిపసివారికి పద్యములలోగల యతిపాసలను, గణననియములను, అక్షరధ్వనులకలయక

వల్లను గలుగు, బాహ్యంతర్గానములచే నాకన్నించి కొన్ని కొన్ని స్వల్పవిషయములను నేర్పటయే ఆశయమునుండును. కావున సులభముగను, అక్షరకములుగను ఉండు సామాన్యవిషయములు అనగా, దేశచరిత్రకథలు, కథలు మొదలగువాటిని గూర్చి వ్రాసి వారికి వాఙ్మయములోగల గొప్పవిషయములను పరిచయము చేయుటయు, చిన్న చిన్న నీతులను నేర్పటయు నిందు గలదు. ఇట్టిరచనలు పసివాండ్రకు కవిత్వమునం దభిరుచి గలుగజేయుట కొక మెట్టుగామాడ నుండును. పై ఆశయముల సాధనకై వ్రాయబడిన యీకవిత్వయందు కృతక మధికముగా నుండుట తప్పదు. అనగా ఈరచనలు స్ఫూర్ణాచేతను, ఉద్దీపనము (Inspiration) చేతను, మనోహరభావము కందలిం చుట చేతను వ్రాయబడినవిగా ఉండవు. సహజకవిత్వమున కుండవలసిన లక్షణము లుండవు. గణబద్ధమై (Versification) అసహజ కవిత్వమును గలిగియుండును. బాలబాలికలకుగల నిస్వర్గములను (Instincts) ప్రేరేపించి వాటిని తృప్తిపరచి సంతోషపెట్టుట యిట్టికవిత్వలో ముఖ్యముగా గానబడును.

తైలి, భాష సులభము. భావము దుర్గ్రాహ్యముగాలేదు. పృథ్వు లనవసరముగా వాడబడియున్నవి. కవిత్వము కొంత ధారాళముగానే యున్నది. కావ్యవస్తు విషయములు చిన్నపిల్లల ఊహల కతీతముగా లేవు.

పే. కా.

చదువులదుర్త

గ్రంథకర్త:—కవికొండల వేంకటరావుగారు. క్రొను నైజా ౧౨ పేజీలు, మెరుగుకాగితములు, కాగితపుటై, డు. వెల ౦-౪-౦.

ఈచిన్న పుస్తకమందు గ్రాంథికలక్షణములు, జాన పదలక్షణములుగల ఖండకావ్యములు గలవు. ఈగ్రంథము కూడ పిల్లలకొరకు వ్రాయబడినదే. కావ్యవిషయములు పిల్లలికి పసికివచ్చునట్లుగా సులభముగా నున్నవి. కవిత్వము సహజముగా నున్నది. స్ఫూర్ణావల్లను, ఉద్దీపనవల్లను రచియింపబడినది. వీరి ‘చిట్టికెత్త’ యందువలె అసహజ కవిత్వమిందు లేదు. బాలబాలికలకు నిజముగా జ్ఞానమును, సంతోషమును ఇచ్చునదిగా నున్నది. ఇది పొగడదగిన గ్రంథము.

ఈగ్రంథమందు చరణపు విరుపులు గలవు. వీటిని గుఱించి ‘ఆగడపలు’ అను గ్రంథముయొక్క విమర్శనలో చెప్పబడును. తైలి వ్యావహారిక భాషలో రసవంతముగ, సులభముగా నున్నది.

పే. కా.

దేవకీనందన శతకము

క్రొను నైజా ౨౦ పుటలు. వెల రెలియదు. పేపరుటై, డు.

దీనియందు “కృష్ణ దేవకీనందనా!” అను మకుటముతో ౧౦౨ పద్యములు గలవు. ఈగ్రంథరాజమును రచించిన కవిత్వజాని నామధేయ మీయాంధ్ర ప్రపంచమున నేటివఱకు బయలుపడుటలేదు. కాని, ఈతని శతకములోని

మ. చతురంగభోధి పరితథావలయ రాజస్తైకకోటిర రరి

జితమాణిక్యనిరాజమాన పదరాజీపుండు ధర్మాత్మజారి

డతికార్మణ్యముతోడ మత్స్యపతిఁ దానాకింపఁ జేతావకా యతకారుణ్యము గల్గునంతకును గృష్ణదేవకీనందనా.” అనుపద్యము అప్పకవీయము మూడవ యాశ్వాసమున నించుక మార్చుచే గానించుచున్నది. అందుచే నీకవిచంద్రుడు అప్పకవికంటె వ్రాచినుండని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

నామమాత్రాపరిష్కారముయంతవలనను ముందుగాను
యన్న యాగ్రంథము శ్రీశ్రీశ్రీ గద్యానంతరము
పుస్తకభాండాగారమున దాతపత్ర లిఖితముయందును
బాది శ్రీమంతమహారాజగారు ముద్రింపించి ప్రక
టించి లోకావకార మొనర్చిరి. అట్టి శ్రీశ్రీశ్రీ గద్యా
ల మహారాజగారి డౌదార్యము, భాషాభిమానము ఈ
యాగ్రంథ ప్రపంచమున జరపాయున్న వెలయుగాక,
కవనము ద్రాక్షాపాకముచేతను, వైదర్భీరితిచేతను
బంజితపామరహృదయంగమమయి ముద్దులు నుల్కు
చున్నది. పద్యములు భక్తిభరితములయి యనేక నీతుల
నుద్యోగించుచున్నవి. సామాన్యముగా నీ పద్యములలో
నాటకములగు దృష్టాంతములు పురాణగాథలు, మావ
లముననే యున్నవి.

కా. పాత్రపాత్రవివేకముతో ననుసరింప
పం తెచ్చెఁ బూర్ణములే
మిత్రస్నేహము కల్పణానుబంధ సా
మిద్రోహముకొండెముక
ధాత్రీం బూజ్యులయ్యె సాగుత్రు నం
దం బెట్లు రక్షించెనో
సత్రాజిత్వసయామనోరమకృష్ణా,
దేవకీనందనా.

కా. అందో చిన్ని పసిండి గడ్డలును ప్రా
యక మేఖలా ఘంటికతో
క్రందె తోవఁగ రావితను నురుగుక
గన్వింపఁ గోపాంగనా
నందం బొందఁగ నెన్నుచున్నట్లునై
నర్తించు నీ బాల్యపుక
చందం బాదిబిజాత నులింపఁదగుఁగృష్ణా,
దేవకీనందనా.

కా. నీడతో దేరెను చెక్కుటద్దములతో
నిద్దంపు నెమ్మొముతో
కూడికూడని చిప్పకూడలుతో
గోపాల్పక శ్రేణితో
నీదాకూన్య కటిరమండలముతో
నైవల్లెలో నీవు నాఁ
దాడెత్తె శివమూర్తి నే యలఁకుఁగృష్ణా
దేవకీనందనా.

మ. అయితో పద్యజావాత దాట రవఁదా
క్కుబ్బంబు నెడయ్యెను
ర్వమనోద్గంధ పలుప్రతాపనిజనం
రంభామరానికి వి
క్రమదుర్వారగజాసురప్రళయమిం
కం జేసిన ట్టిశ్వరక
సమరక్షిణిజయించు నర్జునుడుకృష్ణా
దేవకీనందనా.

ఉభయభాషాప్రవీణ బులుసు నరసింహశాస్త్రి.

న ము చి తా హా గ ము

(Thoughts on Diet)

క్రొనునైజా పులుల కర. వెల రు. 0-5-0
గౌ. న్యాయమూర్తి సర్ వేపా రామేశం
పంతులుగారిచే, ఆంగ్లభాషలో వ్రాయబడిన యమా
ల్యగ్రంథమున పంతులుగారు ఆహారవిషయమునందును,
సంతాన నిరోధవిషయమునందును చాల కృషి సలుపు
చున్నారు. వీనిలో ఆహారవిషయము అభిలషనోపయు
క్తమునకు కెట్టి సంశయమును లేదు. ఈవిషయమున
వీరు ప్రామాణికములలో నొక రని చెప్పుటగుండ సాహ
స్యాక్తి కాబాలదు. వీ రివిషయమున అనుపాదపూ
ర్వకముగనే బోధించుచున్నారు. పాశ్చాత్యులీ విషయ
మున వ్రాసిన గ్రంథముల నెన్నిటితో వీరు చదివియున్నా
రు. తెల్లచక్కెర, స్పాక్టరీ లేక మరచియ్యము లేక మిలు
తైలు, మెరుగువియ్యము లేక పొలిష్టరైలు, అమితాహా
రము, ఉపవాసము లేక నిరాహారము, విటమినులు, అల్యూ
మినుముపాత్రం, సంగ్రహము అను ప్రకరణములక్రింద
నీగ్రంథము వివరియబడినది. సంగ్రహమునందు గ్రాహ్య
ములును, వర్జనీయములును స్పష్టపరుపబడెను. ఏయే
విటమినులు ఏయే పదార్థములలో ఏయే పరిమితులలో
నుండునదియను తెలుపుకట్టిపట్టికగూడ నిందు కలదు.
దీనిని బెజవాడలో ప్రకృతిచికిత్సాసంఘమువారు ప్రక
టించిరి. నలయువా రెటుల వ్రాయవలెను: మేనేజరు,
నీ ఇండియను సేవగోపతికు అసోసియేషను, బెజవాడ.
వెదురుమురాడి శేషగిరిరావు.

ది ఇండియన్ నేషనల్ కాంగ్రెస్
డైన్ అండ్ నౌ
(The Indian National Congress
Then & Now)

గ్రంథకర్త: శ్రీయుతయస్. భీమశంకరరావు గారు,
బి. ఏ., ఘట్టుక్రేసు ప్లేడరు, రాజమండ్రి. క్రొనునైజా,
50 పులులు, వెల రు. 0-0-0.

ఇది భారతజాతీయమహాసభ సంక్షిప్తచరిత్ర.
దేశమునందలి రాజకీయపక్షములన్నియు కాంగ్రెసువేదిక
పై నేకముగా నలయుననియు, కాంగ్రెసుసంస్థ యొక్క
టియే యిట్టి యొకమత్యమున కవకాశ మియగల అభి
భారత రాజకీయసంస్థయనియు గ్రంథకర్తగారి యభి
ప్రాయము. ఈయభిప్రాయమునుగానవహింపఁ గర్వనీ
య. ఇట్టి యొకమత్యమును సాధించుటకు మితవాదుల
కార్యవిధానము నవలంబించుట యొక్కటియే సాధనమని
వీరు తెలుచుచున్నారు. తాము మితవాదులగునచే మిత
వాదనాదులకు కార్యక్రమములను భీమశంకరరావుగారు
సాగడుటయు నంత ఆశ్చర్యకరము కాదు. కాని తమ
పక్షపాతమును మితిమీర సాగించి నేటి కాంగ్రెసునాయ
కులగు మహాత్మాగాంధీ, మోతీలాల్ నెహ్రూ, జవహ
ర్లాల్ నెహ్రూ మున్నగు ప్రముఖులను అపవిత్రపాస్తు
లనియు, కాంగ్రెసునుబోలు పవిత్రసంస్థ యిట్టి వారి
చేతులలో నుండరాదనియు వీరు నిందించుట కేవల మన
భ్యముగ నున్నది. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్
గారిని బోలు మితవాది ప్రముఖులకే కాంగ్రెసునాయ
కులు, అకలంకదేశభక్తులు, స్వాధ్యత్వగులు నైవృథా,
రావుగారికి వారపవిత్రపాస్తులుగ గానవచ్చుట మిక్కిలి
ఆశ్చర్యము గల్గించుచున్నది.

ఇంక గ్రంథకర్తగారు ఐకమత్యమునకు మార్గము
లేవో లేమపుస్తకములో నెందును స్పష్టముగ వివరించుచుం
డలేదు. మితవాదనాయకుల డొమినియన్ ప్లేటుకువలెనే
వీరియొకమత్యవాదమునూడ గాలిలో మేడగ నున్నది.
డొమినియన్ ప్లేటుకును సంపాదించుటకు దగిన ప్రబల
సాధనములను మితవాదు లెన్నడును నూచింపరు. అట్లే
ఐకమత్యమునకు వలయు సాధనము లేవో వీరును నూచిం
పరు. ఏమైననీమి, వీరియభిప్రాయమున మనదేశమునం
దలిరాజకీయపక్షములలో నైకమత్యము లేనందుకు నేటి
కాంగ్రెసువాదుల నిరంకుశత్వమే కారణము. తక్కిన
పక్షములవారిని అసహాయవాదులు కాంగ్రెసునుండి తరిమి
వైచుచున్నారట. ఐన వీరియొకమత్య మెట్టివో గమనిం
తము. మొత్తముమీద వీరివాదముయొక్క సార మిది.
“కాంగ్రెసు ప్రత్యేకముగ నేరాజకీయపక్షము చేతుల
లోను ఉండవలెను. అందు అన్నిపక్షములవారికిని,
స్వాతంత్ర్య పక్షమువారికినూడ స్థాన ముండవలయును.
కాంగ్రెసులో చేరినంతమాత్రమున ఏపక్షమును దానిలో
పూర్తిగ నంతరించిపోయి తన వ్యక్తిత్వమును గోల్పోవ
నక్కరలేదు.” ఇదియొక విలక్షణవాదము. కాంగ్రెసు
నిజముగ నొక రాజకీయకార్యవిధానము గలిగిన సంస్థయై
యుండవలసినదో, భీమశంకర రావుగారు నూచించిన
ఐకమత్యముకన్న ఎక్కువగ కాంగ్రెసును నిర్దేశముగనొన
రింపజాలు పద్ధతి మరియొకటి యుండదు. కార్యనిర్వా
హకవర్గము లెప్పుడును ప్రధానపక్షమువారి స్వాధీనమున
నుండుటయే ప్రజాపరిపాలన సంస్థల ప్రధానలక్షణము.
ఇంక, అసలు, కాంగ్రెసులో చేరుటకే వీలు లేకున్న
దన్నచో నీవాదముగూడ దుర్బలమే. ఇందుకు వీరికార
ణములు మూడు: చుట్టుల నిర్బంధము, శాసనోల్లంఘనము,
సంపూర్ణ స్వరాజ్యాదర్శము. ఆర్థికరాజకీయ సమస్యలు
సంపూర్ణముగ నొకదానిలో నొకటి కలిసిపోయియున్న
యీకాలమున స్వదేశీ నియమమును విడిచిపెట్టుటకన్న
కాంగ్రెసు ఆత్మహత్యకు ప్రబలోపాయము మరియొకటి
యుండదు. ఇది మితవాదులకు తెలియని సంగతి కాదు.
మనమందరమును క్షేత్రముమే కావలయునని కోరుచున్న
డొమినియన్ ప్రతిపత్తిని పార్లమెంటువా రిరువున
ఇచ్చెదరమటకు సాక్ష్య మొక్కటియు గానరాదు. మన
కప్పుడు శాసనోల్లంఘన మొక్కటియే మిగిలినదార్థము.
అది హింసారహితమే కావచ్చును, హింసారహితమే
కావచ్చును. అట్టిచో కాంగ్రెసు పక్షము శాసనోల్లం
ఘన విధానము నవలంబింపక తప్పదు. ఇంక సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యవాదులగునూడ కాంగ్రెసులో స్థాన ముండవ

లసినప్పుడు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము తప్ప మరియొక
తప్పున యాదర్శమును కాంగ్రెసు ఎట్లు అవలంబింప
లదో మాకు బోధపడుటలేదు.

ఈవిధముగ వీరునూచించిన మూడు నిర్బంధము
లను నిజమునకు నిర్బంధములుకావు. 1923, 24
సం॥ల నాటి స్వరాజ్యపక్షమును, నేటి రెస్పాన్సివు కో
ఆపరేషన్ పక్షమును అనుసరించి, మితవాదులుగూడ
కాంగ్రెసులోనే యుండి తమయాశములకై పో
డుట యొక్కటియే ప్రస్తుతమునగల ఐకమత్యసాధనము
అదియే అతివాదులను, మితవాదులను ఒకవేదికపై జేర్చు
ట కుపాయము. దీనిని గమనించి భీమశంకర రావుగారు
తక్కినపక్షములను కాంగ్రెసులో చేరుటకు పురికొల్పి;
బాగుండెడిది. అందుకు బదులుగ వాగునిందను కాంగ్రెసు
నెత్తిపై వ్రోయుట యన్యాయము.

నైమిత్తకమిషను బహిష్కారమును గూర్చియు
వైప్రాయిగారి ప్రకటనను గూర్చియునూడ వీరు కొం
సరకు చర్చించిరి. ఈభాగములను ఐకమత్యమునుగూర్చి
వాదములనే అనంబర్థములగు నభిప్రాయములతో నిం
యున్నవి. ఇంకొక ముఖ్యమైన సంగతి: పుస్తక శీర్షిక
లోని ‘అప్పుడు ఇప్పుడు’ అనుపదముల యర్థమును గ్రంథ
కర్త యెందును వివరింపలేదు. ప్ర. రం.

దీనచింతామణి అను తత్వవివేచనము.

క్రొనునైజాన 19 పులులు. ఇందు 109 పద్య
ములు గలవు. కేవలకైదు.

గ్రంథకర్త:—అమృతబ్రోలు వెంకటసుబ్బారా
య శర్మగారు. ఇది దీనచింతామణి అను మకుటము
గల వృత్త శతకము. ఇందలి కవనము సరసమయి
మృదుమధుర కైలి నొప్పారు చున్నది. శతకము
పండిత జనాస్వాదనీగు మగుటయే గాక విశేషించి
వేదాంత శాస్త్రజ్ఞులు చదువఁదగియున్నది. ఆయాతావుల
నర్వైత వేదాంత సిద్ధాంతము లద్దమునఁ బ్రతిబింబమురీతిని
సులభముగాఁ జూపఁబడియున్నవి. అట్టి సిద్ధాంతము
తెలిసికొనుటకు నందు ప్రతిపాదితము లయిన యమాల్య
ములగు దృష్టాంతములే యాధారములు. మచ్చునకు
రెండు పద్యములు:

కా. పాపం బెక్కడ పుణ్యమెక్కడ పర
బ్రహ్మంబునందుకొ నూ
వ్యాపారంబులు కర్మభోక్తృనిధి స
ర్వంబుక వృథాకల్పితం
వై పాల్కుక శతశృంగధారియయి వం
ధాపుత్రుఁ డున్నాడటం
చాపాదించుట విశ్వముండుట రా
మా దీన చింతామణి!

కా. ఆకాశం బభుకాశ మిచ్చునది హా
న్యంబయ్యు నీలత్వమే
యాకారంబుగ లోక మెంతయు మహి
జాలిక ధరిత్రీస్థలిక
సోకక వ్రాలిన యట్లు లుండు నటనో
శోధింపఁ దద్వర్గమే
యాకారంబును లేదు మాయయిది రా
మా దీనచింతామణి.

గ్రంథము వెల రు. 0-4-0 అక్షోలు, వలయునాటి
గ్రంథకర్తవేర కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా గణపవర
మునకు వ్రాసినఁ బడయుగలరు.

ఉభయభాషాప్రవీణ బులుసు నరసింహశాస్త్రి.

విజ్ఞాన కందళతకము

గ్రంథకర్త: మద్రాసు రాజారావుగారు. వేసంజా
క్కుగ్రంథములవారిచే బ్రకటితము. డిప్రు 0-6 నైజాన
30 పులులు.

ఇయ్యది “కౌరీ” అను మకుటముగల శతకము.
ఇందు 102 కందళపద్యములు సులభమైనకైలిని గలవు.

ఇందులో గ్రంథకర్తగారి దైవప్రార్థన తప్ప
ఎట్టి విజ్ఞానమును, నీతియును గానరాదు. మచ్చునకు
కొన్ని పద్యములు చూపఁబడుచున్నవి:

క. పరమాత్మా! పరదా! యని
పరమార్థముఁ గోరి నిన్ను భక్తవరేణ్యుతో
పరమప్రీతికొ గోలుపఁగ
ఫరికింపక యుండు నీకు భావ్యమె శౌరీ!

క. గర్వం బుండ్ల దాన

సర్వంబు నడచుకొని సామర్థ్యకా
భూర్వహుడవు గవవనత ను

పర్యా! నిదఁ గొల్పుచును పర్వము శాశి!

గ్రంథములు ౦-౩-౦. ఒకసారి ౪ ప్రతులు
కొనువారు తపాలాఖర్చు భరింపఁ బరిలేదు. వలయువారు
మేనేజరు: వేనుజుక్కగ్రంథమాల, పూడిపెద్దివారిపేరి,
బరంపురం, గంజాముజిల్లా, అని వ్రాసినఁ బడయఁ గలరు.
ఉభయభాషాప్రవీణ బులును సరసింహశాస్త్రి.

అన్నపూర్ణాదేవి జీవితము

గ్రంథకర్త: శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మ
గారు, ౪౨ పుటలు, సాదా కాగితములు, కాగితపుత్రండు,
క్రాస్ సైజు, వెల ౧-౨-౦, ౧౯౩౯ సం. శ్రీ అన్న
పూర్ణాదేవి గ్రంథమాల, ద్వితీయపుష్పము.

జీవితచరిత్రలు చూచి భావయందు ఒహుకొద్ది.
దానికి కారణము మనన ప్రాపంచిక విషయములందుగల
అన్ధమే. ఇహలోక యారకగును వేదాంతమును కొం
చెము కట్టికెట్టి భావనిష్ఠులునుగలందు శ్రద్ధసహించి
బోధకారుల భావపరిణామమున, జీవితపరిణామమును
తెలుపు జీవితచరిత్ర వ్రాసి ప్రభువు నూతనాదర్శముల
బోధించి దేశోన్నతికి నోడ్చుచున్నాము.

శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారి అనగ్రహము
వల్ల మనకు శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవి జీవితచరిత్ర లభించినది.

అన్నపూర్ణాదేవిగారు బ్రహ్మచర్యసంబంధములగు
గామస్యాదులను చొదలగారి పుత్రిక. చొదలగారు మత
సంఘదాస్యములనుండి విముక్తిగాంచినవారు. వీరు 'ఆచ
రారికి నంబుచేయుటగాక మరొకచేల' అను నట్టి తరగతి
ప్రజను సంబంధించిన వారు గారు. వారును వారిభార్య
యగు పిచ్చయ్యగారును అనేక కష్టములకోర్చి అన్నపూర్ణ
మ్మ కలకత్తాయందు (ఆంధ్రదేశమందు స్త్రీలకన్నత
భావాలను లేపుగాన) ఉన్నతవిద్య నభ్యసించి నవకాళ
ుచ్చిరి. తల్లిదండ్రు లిట్లు దృఢసంకల్పమునైనచో విడ్డబు
ద్యావంతులుగారా!

అన్నపూర్ణమ్మయు కన్నవారికి కీర్తి తెచ్చు
సమరైగాన స్వసంపాదనపై నాధారపడవలెనను ఉద్దే
శ్యముతో గ్రంథరచన ప్రారంభించి నిర్వహించినది.

ఈమె భర్తయగు (వ్రాయమైన నీడు)గారిని గుఱిం
చి వేరే చెప్పవలసినది లేదు. వారియొక్క ఉచార
వ్యభాసము, విశాలహృదయమే అన్నపూర్ణమ్మకు పెక్కు
సహకార్యములుచేయుట కవకాశమిచ్చినవి.

మనదేశము రెండవవిభజనకు దాస్యమునబడి తన్ను
కొనుచు కుక్కించుచున్నది. ఒకటి మతసంఘదాస్యము,
రెండు విదేశ ప్రభుత్వదాస్యము. ఈరెంటిలో మన మే
యొక్కటి జయించినను భాగములేదు. ఏలయన రెండవది
యనలను మారుమూటాడక ద్వంద్వముచేయును. కావున మన
రూరెండురకములగు దాస్యములనుండియు పరిపూర్ణముగా
రిముక్తులము గావలెను. అట్లైనగని మనప్రజలు సుఖ
పడరు, మనదేశ మాన్యత్వమునకు రాదు.

అన్నపూర్ణాదేవి తండ్రిగారి కాలముననే వారి
కుటుంబము సంఘమత దాస్యములనుండి విముక్తిగాంచి
నది. అన్నపూర్ణాదేవి తనకాలమున దేశమును ప్రభుత్వ
దాస్యమునుండి విడిపించుటకై గాంధీమహాత్ముని (వీయ
పుత్రికయై ఆతని ఆజ్ఞలను శిరసావహించి దేశసేవకై
తన జీవితమంతను ధారవోయి సమకట్టి పెక్కుసంవత్సర
ముల పాటు తనదీక్ష, దృఢసంకల్పమును జల్లడిచేసెను.
మనయొక్క అభ్యాగ్యముల అత్యల్పవయస్సుననే మన
లను విడనాడి (౧౯౦౦-౧౯౨౭) తన కార్యభారము
మనకు ఒప్పగించినది. ఆ ఉన్న అల్పకాలమును సర్వదా
అనాలోగ్యనతియైయుండి. తా జేయగలిగినంత చేయజా
లకపోయినది. ఈమె చనజీవితములో నెరవేర్చుకొనదల
చిన నేమన: ౧. స్త్రీలొక కళాశాల (అన్నపూర్ణాదేవి
పాఠశాలయే కళాశాలయగుగాక); ౨. మహానదాన పరి
శ్రమలయ ముగిసినపడుట, ఈరెంటిని ఆంధ్రస్త్రీలు
నెరవేర్చుదుగాక.

శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవి జీవితము నాదర్శముగా నిడి
కొని ఆంధ్రస్త్రీలు సంఘమత దాస్యమునుండియు,
ప్రభుత్వదాస్యమునుండియు విడిపిచెదరని పడేపడే చెప్ప
నవసరములేదు. గ్రంథకర్త అధికగ్రాంథికముగా నున్నది.
భావ యింకనూ కొంతసలభముగా నుండవలెను. శైలి
ధనవంతముగ నున్నది.

ఈ గ్రంథమాలాధికార్థ అన్నపూర్ణాదేవి జీవిత
చరిత్రను ప్రచురించినట్లే ఆమె జాబులనుమాడ ప్రకటిం
చెదరని తలచుచున్నాను.

వలయువారు—శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవి గ్రంథమాల,
పూడిపేట, గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

ఊకుమల్ల కామేశ్వరరావు.

బాల్యవివాహ తత్వసారము

గ్రంథకర్త: "డెమోస్టెజు. 116 పుటలు. వెల
రు. 1-0-0. అమృతముని వేంకటాచలపతిరావు గారు.
ప్రకాశకులు: మేనేజరు, స్వస్థగృహకాశిని, కీలుపాడు,
మద్రాసు.

"బాల్య వివాహములనే దేశము ఊహించుచున్న"
దనియును, "అట్టి దంపతులకు బుట్టిన శిశువులు, దుర్బ
లులు, బుద్ధిహీనులు, పిరికిపందలు నగుచున్నారు" అని
యును, మఱియు "నీబాల్యవివాహమువల్లనే యకాలశిశు
మాతృమరణములు సంభవించుచున్న" వనియును, "సంఘ
కుద్ధిచెచుచున్న" వనియును, అను నీమొదలగు బాల్యవివా
హ నిషేధకాశన ప్రతిపాదకసంస్థల యాక్షేపణములు
గ్రంథకర్త యీ గ్రంథమున ముమ్మందుమాపి, వానిని
యుక్తియుక్తములును, సప్రమాణములును నగు సమాధా
నములచే విమర్శించి ఖండించిరి.

బాల్యవివాహములు, మహమ్మదీయులు మనదేశ
మును పాలించుకాలమునుండి యారంభయినవని కాని,
ఇవి ప్రాచీనములుగావను నాశయమును, వేదకాలమునుం
డియును బాల్యవివాహములు జరుగుచున్నట్లును, సీతా
దేవికి ౧౨-వ సంవత్సరముననే వివాహము జరిగినట్లును,
రామాయణపుటికి 16 సంవత్సరముల వాడయినట్లును అను
నీమొదలగు హేతువులు చూపి ఖండించిరి. బాల్యవివా
హములు జరుగుచున్న కాలములలోనే, బుద్ధిమంతులు,
దైర్ఘ్యవంతులు, బలవంతులు నగు సంతానము విశేష
ముగా నున్నట్లు సహేతుకముగాను, సప్రమాణముగాను
రుజువుచేసిరి. బాల్యవివాహములు విడనాడి ప్రాధావి
వాహములు తలుచుగా జేసికొనువారిదేశములలోనే
సంస్కర్తల బాల్యవివాహముల కంటగట్టిన చిహ్నములు
సంభవించుచున్నట్లు లేటపడిచిరి. అకాలశిశుమరణా
దులు, బాల్యవివాహములు జరుగుచున్న సంఘములలో
గాక- తదితరులలోనే విస్తారమున్నట్లు వ్యక్తపడిచిరి.
సంఘముద్ధి ప్రాధావివాహములు చేసుకొనువారి దేశము
లలో లేకయున్నను లేనట్లును, బాల్యవివాహములు జరు
గుచున్న దేశములలో బాగుగ నున్నట్లును తెలియబడిచిరి.
బాల్యవివాహములేని దేశములలో వారు దుర్భరదుఃఖ
ముల కాన్పడులయు వాని నాచరింప మొదలిడుచున్నట్లు
పాశ్చాత్యప్రముఖుల వాక్యములనే ప్రమాణములు చూపిరి.
"ఎస్కిమోలు" పిల్లలుట్టిన తరువాతగాని తత్పూర్వము
గాని పిల్లలందరిని వివాహమునకయి యొడంబరచుకొను
నట్లును; "ఆస్ట్రేలియా" దేశమువారును, న్యూజీలండు
వారును, న్యూగినియావారును పిల్లలు పుట్టినవెంటనే
వెల్లి వివాహముచేసికొనునట్లును ప్రమాణములను చూపిరి.
ఇంగ్లాండుదేశమున 16 వ శతాబ్దివఱకును బాల్యవివాహ
ములు జరుగుచుండెడి వనుటకు నిదర్శనములు చూపిరి.
నిమ్క-పటమును, పరమ పవిత్రమును నగు దంపతుల
ప్రేమకు బాల్యవివాహమే మూలకారణ మయినట్లు
సహేతుకముగా రుజువుచేసిరి. బాల్యవివాహము విద్యా
ధులకు మేల్సరింప లేదనువిషయము కల్లయనియు,
అట్టివివాహము చేసికొనినవారలు సకల విద్యాపారం
గతులయి ఎల్లవిధముల సంఘమునకు మహాత్మయోజన
కారకులయినయి దృష్టాంతములు చూపి ఖండించిరి.
బాల్యవివాహములేని దేశములలో వారుపడుచున్న
దుఃఖములను చూపిరి. హిందూమతమును, హిందూసంప
తుల పవిత్రప్రేమను, వి వేక సా హ సా దు ల ను
పాశ్చాత్యమహాశయులు వేవేళ్లఁ బొగడి రన్నంధులగు
నిదర్శనములు చూపించిరి. పాశ్చాత్యవిద్యనలన హిందు
వులు స్వకులచాగ భర్తములను విడనాడి స్వకీయమతము
నకు కళంక మాపాదించుచుండుటను పాశ్చాత్యుల గ్రం
థములనుండి ప్రమాణములనుధరించి తెలియ జెప్పిరి. మత
విషయములలో దొరతనమువారు జోక్యముచేసికొనఁ
గూడదని జెప్పిరి. కారదాచట్టము విషయమై కాశనస
భాదులలో ప్రతిపాలరసంఖ్య హెచ్చుగానున్నట్లును,
అనుకూలరు తక్కువైనట్లును రుజువుచేసిరి. మఱియును
ననేకవిషయములను జూపి ప్రాధా వివాహములు ఆనాది

సిద్ధిములు కొవనియును, ప్రమాదభూయిష్టము లని
యును, విదేశవిద్య నేర్చుకొనుటచే మనవా రీదేశమునకు
ఈముప్పును దెచ్చిపెట్టుచున్నారనియును పర్యవసా
నము లేల్పిరి. అట్టి బాల్యవివాహములు చేయగూడ
దనియును, కారదాచట్టమును రద్దుచేయించుటకు మనము
ప్రజ్ఞత్వింప వలయుననియును రూఢముగాఁ దేట
పడిచిరి. అట్టియీగ్రంథమును సావధానముగాఁ బ్రతి
యాంఢ్రుఁడును జదివి తత్ఫలమును బడయఁగలుగుచునేని
గ్రంథకర్త పరిశ్రమము సఫలముగాగలదు. పాశ్చాత్య
విద్యావ్యాపార ప్రోద్బలములవలన హిందూమతమున
బ్రవేశింపవచ్చు యీశ్రోత సన్సారము మూలమున
కలుగనున్న బాగోగు కాలమువలన అనుభవమువలనలేల
గలవు. కీదేశలగనున్నను ప్రతిఘటన మంతలో జరుగక
పోవచ్చును; కాని కలిగినపుడుమాత్రము తప్పక ప్రతిఘట
నము జరుగకపోదు.

గ్రంథసవిషయము లన్నియు పండిత పామరజన
సుబోధముగ నుండుట్లు సులభశైలి నున్నవి. ప్రచారము
నుద్దేశించిన గ్రంథము లిట్లులే యుండవచ్చినవి.

ఉభయ భాషాప్రవీణ బులును సరసింహశాస్త్రి.

పువ్వుల తోట

గ్రంథకర్త: సన్నిధానము సూర్యనారాయణ
శాస్త్రిగారు, తెలుఁగు పండితులు, మహాబాబ్ కాలేజి,
సికింద్రాబాదు. క్రాస్ సైజు, ౧౧౩ పుటలు. వెల ౮౭.

ఇది వివిధవస్తువులు గల ఏఁబది ఖండకావ్యముల
సంపుటము. ఇందు 'కవి-అభినవస్వర్గము,' 'భావకవి,
అను కావ్యములనుబట్టి ఈకవి కవితా సంభావన, తదభి
రుచి వ్యక్తతరముగ తెలిసికొవచ్చును. సత్యనూపన లేని
వర్ణనలకు పాత్రమగు, సత్యముతో నూత్రబంధమేని లేని
అవాస్తవ వస్తుజాలముతోడిది వీరి 'అభినవ స్వర్గము'
జ్ఞానపిపాసువులై విద్యయందు రమించు మర్త్యలోకవాసు
లకు, కవిజనమునకు మఱియు, అంతగా సమ్మతముకాదు.
వీ రీకావ్యములందు వ్యక్తీకరించిన అభిరుచి వీరి కవిత్వలో
నిరూఢమై కన్పట్టెడిని. కాని వీరు 'భావకవి' యెడ
వెలిపుచ్చిన అభిప్రాయములలో అగ్రము ఒక్కటి తమకే
ఒప్పగించుకొవచ్చును: "శక్తి నార్జించి వ్రాయఁగా"నిం
కను యత్నింపఁజనును వీరు.

"ప్రకృతి దృశ్యము"లో వీరు వైది మేడలనుండి
భూకాంతులనుపిలిచి, వెండి, బంగారములు లెక్కించు
"కుచేరు"ను పిలిచి, "ప్రభుత్వ బ్రకటింపు నధికారిచర్య
ల"ను విలిచి, "సర్వకాలంబు సౌభజాలమండ" కడపక,
"ప్రకృతి దృశ్యంబులను జూడవచ్చు మీకు
రండు! మా గ్రామటికుటీరముల నైపుఁ
గనుడి"

అని యెచ్చరించి,

"ముక్కుతో బట్టి సన్నని పుడక యొకటి
యాకసమునందుఁ బరువెత్తుకాకి యెడగ!"

* * * * *

యమునివలె దున్నపై నెక్కి యరుగుచుండె
గొడ్డకాఁపటివాఁ డెడగు" యొకండు!"

అనుచు నిట్లు నెలయెళ్లు, జంతువులు, పక్షులు, జనవీశే
షములు మున్నగువానిని "అవిగొ, అదిగొ, రండు
కనుడను" అనుచు చూపిచూపి,

"ఇరిక నెన్నే నిఁ గనుడోయి కింపు నింపు
దృశ్యములు గానఁబడుచుండు నచట మీకు;
విలువ గట్టుఁడు-మీసౌధములకు మాదు
గుడి నెలకుఁ బక్షపాతంబుఁ గొనక మీకె"

అని వదలివారు. పిలుపులో ఆకర్షణ లేకున్నను, కవి
కాఁబోలు పిలుచుచున్నాడను సద్భావముతో వారువిన
వచ్చి (చూడనే వచ్చినచో కవి ప్రభావము గణనకు
రాదుగా), మెచ్చక వెడలిపోయినచో, వారిని విరను
లనుటకు వీలు లేదు. ఆశాభంగమునకై ప్రకృతితోపాటు
వారును సానుభూతి పాత్రులుమాడను.

ప్రభాతమునవలె, ఒక విషయమై భావనా
ప్రసారము వెలివడుట కాక,—అది తక్కువ—అనావశ్య
కముగు కథనము, "కాల్యకృత్యముతో తీర్చి, భాస్కరున
కర్మ మిచ్చి మరలితి"నను నట్టివి, కావ్యమును విరూప
మొనర్చును. 'సుందరి,' 'సౌందర్య లబ్ధుఁడు' మున్నగు
కావ్యములు కొంత అభిరుచి నిమ్మతను నూచించును.
'నామనే ప్రవర్తి నంట్టి వానిలో భావములు ఇంపు

గూర్చుకున్నవి. వచనములో చెప్పుటకై నన్ను విశేషము లేని భాషనామగ్ని యందు మెండు. భాషకవిత్వము అప్రసాద్యోతనమున్న జాలరు; ఆ అవస్థ అక్కర్చి యుకొన్న భాషన, నుడిరీతిలో మెలగి, కావ్యమునకు గౌరవపరిమాణము నిర్ణయించును. లలితమగు, కవిత్వసమృద్ధమగు భాషవిన్యాసము పీఠికవిలేలో ఇంకను చాలమ వివిధము సంతతితో మాటాడ సుత్సహించును పీఠికనస్సు; నిష్కతో నిష్కటిగఁ యెఱిగించు పూనిక, కళ పెంపొందవలెను.

‘పంచమస్థైర చిలుక,’ ‘తృణకణములలో’ కొన్ని భాగములు లోనగునవి చక్కగ నున్నవి. శైలి ధారాళము; సుబోధము. భాష నిర్దోషము. కం. జ.

కమలాపాచకములు

ఈవాచకములలో రెండవది భారతి ఆరవసంపుటము పదునొకండవసంచికయందు విమర్శింపబడినది. ఇప్పుడు తరువాతివాచకములు విమర్శింపబడును.

ఈ వాచకములశైలి యెదుదొడుగుగ నున్నది. భాష గ్రాంథికముగాని, వ్యావహారికముగాని కాక సంగ్రహముయొక్కది. అనాకమును, పాండిక చాలకొంత పడినది. ఇందువలన చదివినవెంటనే భాషము గోచరించుట కష్టము. చిన్నపిల్లల పుస్తకములయందు విషయము చేత నొచ్చిపెట్టిన యరటిపండువలే సులభగ్రాహ్యముగ నుండుటావశ్యకము. ఈ వాచకములయందలి పాఠములు చాలవర కట్టినికావు. ఆమూల్యగ్ర మివి సంస్కారమును గాంచనిచో వీనిని చదువువారికి లాభము గలుగజాలదనుట సాహసముకాదు.

నేడు బాలబాలికలకొరకు పుట్టుచున్న పుస్తకములలో నూటిలో తొంబదిటికి నీగతియేట్టిదని, జీవిక జరుగని సామాన్య విద్యావంతులు, అసంస్కారులు గ్రంథరచనమునకు దొడంగుట యందుకు కారణము. వీని వలన గ్రంథకర్తలకు, పాఠకులకు లాభము అల్పమాత్రమే— అనగా వీనికి ప్రకాశకులవలన గ్రంథకర్తలకు లభించు సామ్యము, వీనిని చదువుటవలన బాలబాలికలకు లభించు జ్ఞానమును తక్కువ యనుట. ఇక వీనిని బోధించు నుపాధ్యాయులపాట్లు చెప్పతగిన కానివి. ఇన్నియుపద్రవములను పాఠ్యగ్రంథ నిర్ణయసంఘము తప్పింపవచ్చును. కాని అందలి సభ్యులు వాచకపుస్తకములగుణాగుణముల నిశ్చయింపగల సామర్థ్యము, శ్రద్ధ, పనిపాపల విద్యాభివృద్ధి పట్ల సానుభూతి గలవారు కానంతవరకు నదిసాధ్యము కాదు. నిర్దిష్టములగు అధునాతి పాఠ్యగ్రంథములను బట్టి చూడ సభ్యులు ఏవంగుణ విశేషావిష్టులు కారేమోయని సంశయింపవలసి యున్నది. ఈముప్పు తప్పుటకయి బాల బాలికల పోషకులు తీవ్రముగా ప్రయత్నింపవలయునని నెనుకటివలెనే ఇప్పుడును కావించుచున్న యీ హెచ్చరికను వ్యర్థపరుపక కర్తవ్యమునకు బానుకొందురుగాక!

ఇకవీనియందు స్థూలముగ గోచరించు వసంగతముల గొన్నిటి నీక్రింద జూడదగును.

మూడవవాచకము

“దీని(వేదచెట్టు) యాకునకు ఏడుమొదలు తొమ్మిదివఱకు చిలుకవేలములందును” పుట. 7. ఇక్కడ వివరముగాచెప్పక వృత్తాంతప్రాంతిత్వము చూపుట వలన లాభములేదు.

“సామాన్యముగా మనము భూమియ నావారపదార్థములన్నియు వండుకొని తినవలసినవిగ నే యుండును.” పు. 24.

“ఈ గది మంటిదిగా నుండుటయే మంచిది.” పు. 25.

“మీరు రెండవ తరగతిలో వారములను గూర్చి నేర్చుకొంటిరి. నాలుగు వారములు కలిపిన యెడల నొక మాసమగును. (‘వారములు’ అనుపదములకు రెండుచోట్ల నొకటియర్థమా?) దీనినే నెలయని కూడ అందురు. నెలకు ముప్పది దినములు.” పుట 47. పై లెక్క ప్రకారము ముప్పది దినములేట్లు? వారమునకు 7½ దినములయరా? “ఇంగ్లీషు మాసములందు, తిథులకు బదులుగా తేదీలను వాడుదురు. మాసము పండునపు వన్ని యును తేదీ లగును.” పు. 44.

“చంద్రుడు దినమునకు రెండేసి గడియల చొప్పున పుట్టిపోందును. పూర్ణిమనాటికి రాత్రి యంతయు వెన్నెల ప్రకాశించును.” పు. 44.

ప్రకాశించు ధాతువు అకర్మకము. సకర్మకము కాదు.

“(చంద్రుడు) బహుళవిదియనాడు పాడ్యమి నాటికంటె మఱికొంచెము క్షీణించి * * * ప్రకాశించును.” పు 44. కొంచెమనిన ఎంతయని?

ఉత్తరము, జూరములు అను పాఠములు చాల ఎగుడు దిగుడుగనుండి వింకను గొలుపుచున్నవి. ‘మేరెరాణి పాఠమున’ “ఈమె లెక్క ప్రభువునకు జనించెను” అని మరల “ఈమె ప్రభుకుంబములోనిది” అనికలరు. ఇవట్ల పునరుక్తి.

“ఒకపుడు చిత్రూరు పట్టణమునుండి యొక మన జాడు బండితోలుకొని పారుగురికి పోవుచుండెను” పు 55. అని ప్రారంభించి మరల ౮ బంతులతరువాత దీనిని మఱిచిపోయి “ఆ రెండును ఈ నీతిలోనుండగా బండినాడొకడు చూచెను” అని ఇంకొకనికొనివచ్చినారు.

ఇట్టివి ఎన్నియయినను చూపవచ్చును. ‘నీతిగల గాడిన’ ‘ఏనుక్కి’ను నిరూప లేము ప్రవేశించుట మొదల యిన పాఠములకంటె మంచివి భౌరకపోయినవి కాబోలె! ఇది పోనిండు.

అవశిష్టములు చూడుడు:

తక్షణము, ఉడత, పేనెన, యవ్వనవతి, పిండి, చక్కెలము మొదలయినవి.

అర్థ వివేచనమును గనుడు: వలదిన=కోరిన (పు. 4.) ఇక్కడ ప్రేమించిన యనుట తగును.

మద్దెనును=చూడు — దినుసులు = అనేకరకములు (పు. 16)

దురాశ=నిష్కృవ ఆశ (పు. 24) అననా?

అనందము=సంతోషము, ఉత్సాహము = సంతోషము. (పు. 42.) రెండు పదములకు నొక్క యర్థపెట్టు పొసగును.

మాతృభాష=తల్లి భాష పు. 51. స్వభాషకదా!

వ్యాకరణాంశములలో ‘ఎ ఏ’లు తప్పకక్రింద అచ్చులు మొదలుగల పదములను వరుసగా చెప్పి ‘ఈ పదముల మొదటి అక్షరములు అచ్చులు’ అనిరి. ‘ఎ ఏ’లు అచ్చులు కావనకొన్నారో; లేక, ఇంకొకవాచకమున వానిని చెప్పదలచుకొని మీరు పెట్టినారో? ఇక వీరి పద్యకవిత్వమును పాఠకులు కొంచెము చదివాడదగును. “బరువుగల ఫలములచే వంగుతరలతోడ; జనుల కింపాడగూర్చు వసంత మహానా” (పు. 37.)

నాలవవాచకము

అసంగతములను చిత్తగించుడు: రంగు “ముదుర గనో లేక లేటిగనో” 14 పు.=ముదురరంగు లేతరంగు అనుట తెనుగు జాతీయము. “ఆ ఋతువులలో వచ్చు పుష్పములు” పు. 18. పూచు పుష్పములని కాబోలె! “దీనిని (తులసిని) కెంచువారిని పవిత్రులనియు (ఇంతవరకు బాగున్నది) మర్యాదగల వారనియు పెంచుచున్నారు” పు. 23. తులసిని కెంచువన్న మర్యాదలేదా? “యంత్రసహాయమున గుట్టుట చేతబడెనేని” పు. 26. చేతనగునేని అని కాబోలె భావము.

సుకన్య సంయాతి పుత్రికయట. పు. 19. కర్మాతిపుత్రికగాని సంయాతి పుత్రికకాదు. “గోమయమున గుమ్మరిబూడిద కలిపి యలుకవలెను” పు. 29. గుమ్మరి అనిమనందలి బూడిద అని కాబోలె అర్థము. కాకున్న గుమ్మరినే బూడిదచేయవలసినదా? “పెంకుముక్కులు నలుగగొట్టి మెత్తని బూడిదగ కేసి” పు. 39. పెంకులను నలుగగొట్టిలే బూడిద అగునా? ఇది వింతగా ఉన్నది.

శ్రీమహా విష్ణుపుంగూర్చి తపస్సుచేయగ కృష్ణుడు ప్రసన్నుడైనాడట. పు. 52.

“త్రోడికొండొద్దరు నిబబయన అక్కచెల్లండ్ర వలె.” పు. 66.

“మందు కుంటిదీనికి గర్భరాజుపుట్టెను.” (పు. 66.) అని చెప్పి మరల (పు. 67 లో) “కుంటికి క్రమ ముగా గర్భజ (పునరుక్తి) అర్జున నకుల సహదేవులను నైదుగరు ధమాల్లు పుట్టిరి. వారిని కాంక్షేయులనియు బాండవులనియు బిలిచిరి.” అనిరి. కుంటికి లెక్కినవారి తోపాటు నకుల సహదేవులు కూడ పుట్టిరట! అందరు కాంక్షేయులట!

మూరాసురుడు నరకాసురునికి తమ్ముడట! (పు. 51.) “మేఘములు— పర ము, వాయువు, నీటిని రిప

మధ్రముచేయుట— మొదలయిన పాఠము లిందున్నరీతిని పిల్లల తలకెక్కుబాలనివి. మరియూ వాక్యరచన ఒక పురుషమునుండి ఇంకొకపురుషములోనికి దాగుమండును. (మా. 8 పాఠము.)

వింతసమానములు వింతపదములు చూడుడు:

పూలహారము (పు. 2); మనస్సాత్రిగ, భార్యా బిడ్డలు (పు. 19.); పడినెభారము (పు. 24), సొంతి (పు. 25), ఇవయోగపర్వకొందురు (పు. 26), మాటు (పు. 26), సులభనరలకు (పు. 27), ఉపాహాలు (పు. 28), వయప్రయాసలు (పు. 28), ఆత్మనీదేవతలు (పు. 22), నడనా (పు. 36), ఉనయాస్థమయములు (పు. 37), నొక్కిరాని (పు. 33), అర్జునుడు (పు. 41), మలు చటికోజను (పు. 53), సకల కోరికలు (పు. 58.), ఇత్యాదులు.

అర్థసారస్వములను చిలికింపుడు: అనమానము=నిస్స (పు. 4.) నిరసనభాషము=నీచపుమాపు (పు 14) కారించేయనది. (పు 25). ఈ వింతపదము ఇందే కనిపించుచున్నది. ఇట్టివి పెక్కులు. ఎన్నియని శేక్కినవచ్చును! ఇక దీనిలోని పద్యకవిత్వమును చిత్తగించుడు.

“దాహమని బాటసారులు దల్లడిలుచు, బసువులెల్ల ను నీటికై పరుగులెడుచు, వెడకి చలిపందిరిగాంచి వేడ్కొనొంది, చలువకై యెగునలుకు గ్రీష్మంబునందు.

చలిని ఇనులెల్లఁ దట్టుశీతలమె యపుడు, వలయునందును గీర్తింపఁబడుచుందును, గ్రీష్మంబందలి వేడికి ప్రేగలేక, నీలగిరికేగి యచ్చట నీడగొందు. (పు. 50.)

తెరువాతివాచకముచూట తరువాత—భారతి.

ప్రణయ సారథము.

రాయల్ నైజా. పుటలు 62. నెల 0-12-0

రచయితలు—కొండపల్లి గోపాలరావు, హరితామ లింగరాస్త్రిగార్లు, కలవపాముల, కాటూరుపోట్లు, కృష్ణాజీలా.

“ప్రణయ సారథము” నాలుగు వీచికలుగా విభజింపబడిన పద్యకావ్యము. ఇందు కథాచిత్రణమున నైపుణ్యము కానరాకపోయినా కథనములో సౌలభ్యము గోచరిస్తుంది. రచనలో ఉత్సాహమున్నంత పటిష్టత కనిపించదు. తరుకవిత్వానికి మేలుబంతి పూర్వబడిన నయితలు పెజ్జ పిల్లో.

“ఎందును, లేవు పూర్వకపు లేగనిత్రోవలు సత్కవిత్వని, వ్యంజి మరంగధారలు రసానహమతో త్రిపురాసురారి మా, ధీందుకలాభివక్తను లహీనము లయ్యవి, లేమి కావ్యములో, నెందునె లోకమాన్యత, రుచిందునె కావ్య రసజ్ఞ పాళిన్.

అని తెలియజేసినారు. కాని ఇందుపూర్వల ఉత్కృష్టతలు ప్రతి ఫలింపక పోయినవి.

‘మాతులంగల్లనంగ మాకంద జందీర ఖడ్గారకదలికా క్రముకయము.’

వంటివి వీరే తొలుత వ్రాయలేదు. ప్రకృతి స్వరసలో ప్రయత్నములే పాడకట్టుతూ ఉన్నవి. ఈ పుస్తకములో కావనవృత్తి ఇంతకంటే మంచి నిర్వహణకు వాగ్దానములు. శైలికి ఉదాహరణగా మీది ఉత్పలము ఉపకరిస్తుంది. కృత్రిమగా వచనముండడానికి ఇచ్చుమలేనట్లు వ్రాయబడినట్లున్న.

‘అనుచు చెడయొడ దవహారీతిమిగుల, బలిమాలు కొనుటకు ప్రత్యుత్తరము, నొసంగఁదరితీపు నొసరించు నట్టి, యాపె నుట్టేంచి యంటి నిటు సఖి.’

నంటిపద్యా లెక్కతో గోచరిస్తవి కాని శైలి త్రావద్యాలన్నీ బాగులేకపోనివి. వినుగుపాంచక పాఠకుడు చదువుకోగలిగినవి. శ్రీ. శ్రీ.

గ శివానందలహరీస్తోత్రము (నా గ రి లి షి)

చిన్న నైజా, పుటలు 3౨. నెల ౦-3-౦.

ఇందు శంకరాచార్యకృత శివానందలహరీస్తోత్ర శివాపరాధ తనూపా సోత్రములు, శ్రీధర వేంకటేశ్వరాచార్య విరచిత ఆ రిహారాక్షకము నున్నవి.

౨ ఇంద్రాక్షి స్తోత్రము

(నా గ రి లి పి)

చిన్నపైజా, పుటలు 3౨. వెల ౦-3-౦.

ఇందు ఇంద్రాక్షిస్తోత్రము, శ్రీశంకరభగవత్పాద కృత దేవీనవరత్నమాలికా స్తోత్ర, దేవీభుజంగస్తోత్ర, ఆర్ధనారీశ్వరస్తోత్రములు, మార్కండేయకృతమృత్యుంజయ స్తోత్రము నున్నవి. ఈరెండుపుస్తకములను ప్రకాశకులు చక్కగా పరిశోధించి, నిర్దుష్టముగా ప్రకటించినారు.

పైరెండు గ్రంథముల ప్రకాశకులు కడలంగుడి బ్రహ్మశ్రీ నరేంద్రాచార్యులుగారు, ౭౨ బిగ్ స్ట్రీటు, తిరువల్లికేణి, చెన్నపురి.

౧. శ్రీవైష్ణవ తిరుమాలిగ

క్రాసు ౨౦ పుటలు, వెల ౨ అణాలు.

౨. ఆండాళ్ తిరుక్కళ్యాణము

(శ్రీవ్రతము (తిరుప్పావు) తులసీపూజ) క్రాసు, ౬౦ పుటలు, వెల ౪ అణాలు.

ఈ పైరెండు చిన్న పుస్తకములును విద్యావేదానారాయణవరము కూరత్రావరయ్యగారు రచించినవి.

విలాసము: యన్. కె. వసుధాధరణం, ౨౨ పచ్చయప్పమొదలిప్పి, కోమలిశేర్లకొండేట, చెన్నపట్టణము.

శేరులవలసనే యివి వైష్ణవ సంప్రదాయ గ్రంథములని తెలియుచున్నది. మొదటిదానియందు గృహస్థుల దినచర్య, భక్తిజీవనముగూర్చిన విషయములు గలవు. రెండవది ఆండాళ్ జీవితకథ, ఆమెవ్రాసిన తిరుప్పావు నకు పద్యానువాదమును గలది. ఇందు వికమత్యము సరిసార ఆధ్యాత్మ అనుభవముల గూర్చిన బోధనలు కలవు.

జ. బి.

దాంపత్యము

ఇది దంపతులకు మిగుల నుపయుక్తమైన గ్రంథము. వాత్సల్యమును కామసూత్రములు, కొక్కోకము, కళాశాస్త్రము, చరకసుశ్రుతాది వైద్య గ్రంథములు, మహాభారతాదినిగ్రంథములు, మొదలయినవానినుండి దాంపత్య ధర్మములనేగూర్చి వ్రాయబడిన కొన్ని ముఖ్యవిషయము లిందుచెప్పబడినవి. "పెక్కు గ్రంథములు పరిశోధించి అట్టిలమునకు దావులేకుండ కాస్త్రసమృతముగ కృష్టముగ సతీపతుల కారీరక మానసి కోల్లాసముల కనువగునట్లు దీనిని వ్రాసితి నని గ్రంథకర్త గారు పీఠికయందు తెల్పుకొనిరి. కామపురుషార్థ సంబంధమున సదుపదేశము లొసంగు గ్రంథమొక్కటియైన భాషయందు గానరాదనియు, తామ కొంతదీర్ఘ నీ గ్రంథమును రచించితిమనియు వారు నూచించిరి. కామశాస్త్ర బోధనను పేరు పెట్టి కొందఱు తొకకొన్నిగ్రంథముల మిగుల పచ్చిగా వ్రాసినట్లు వాస్తవమేకాని కామశాస్త్ర విషయక గ్రంథములన్నియు నట్టివనట సాహసము. కొందఱివిషయముల జాలవిస్తవ్యముగా వ్రాయవలయుననియు, కొందఱు దుపతులకై నిట్టి గహస్యవిషయక జ్ఞానము స్వాభావికముగా యశావగమముతో నెవ్వరి ప్రబోధము లేకుండ నభివృద్ధిచెందుననియు, అట్లుగుటచేత నట్టి గహస్య విషయకమైన గ్రంథరచన వట్టియనర్థదాయక మనియు వాదించుదురు. ప్రథమాధ్యాయమున గ్రంథకర్త యీ వాదములను కొంతవిమర్శించి కామశాస్త్రోక్తియు, దాని యావశ్యకతయు నిరూపింప బ్రయత్నించెను. పచ్చిగా జెప్పబడిన కామశాస్త్రీయగ్రంథములు కామనృత్తులగు పామరులను, బాలకులను దుర్వికారములకును, దురవిస్థలకును బాలునీయును. సర్కారువాట్టి గ్రంథముల నిషేధించుటయు నత్యవసరము. "ఒక స్త్రీగాని, ఒక పురుషుడుగాని తమ శిలమును బుగ్గిగలసి నేర్వచ్చుగా విహరించిన జాతియంతయుఁ జెడివోవుచున్నదని తలంపవలయును. ఏ జాతి తనయందలి స్త్రీనిగౌరవించునో ఆ జాతి చిరస్థాయిగా నిర్దిష్ఠి కృతార్థత గాంచగలదు. స్త్రీ మాతృదేవతయొక్క ప్రతిబింబము. ఏనాడు స్త్రీతనపతిని దైవముగా భావించి అన్యపురుషుల సోదరులవలె జూచునో, ఆనాడే స్వాతంత్ర్య లక్ష్మీ మనయింట్ల దాస్య మొనరింపగలదు? మానవుని యుచ్చనీనులు, గౌరవాగౌరవములు, ధర్మాధర్మములు, స్త్రీలపవిత్రతలను వే నాధారపడియుండును." అని వీ రీగ్రంథమున బలుతావులనుడిచిచుట చాల ముదాహరణముగ నున్నది. ఈ

గ్రంథము కామశాస్త్ర విషయకమగు మర్మముల వెల్లడించునదై నను ఎచ్చట నసభ్యముకాని, అశ్లీలముకానికానరాదు. దంపతులకు కామసంతృప్తి, పరస్పర వైషమ్యము, తిన్నివారణోపాయములు, వంధ్యాత్వము, సంతాననిరోధము, సుఖరోగములు, వానిచికిత్స, కన్యావిప్రసంగము, ఉపచారవిధులు, సంయమావశ్యకత మున్నగు విషయములీగ్రంథమున వర్ణింపబడినవి.

పాశ్చాత్య విద్వాంసుల గ్రంథములనుండియు, ప్రబంధములనుండియు దాంపత్య ధర్మములతో సంబంధమున్న కొన్ని విషయము లీగ్రంథమున దుద్భుతములైనవి. మాదిరికి, కొన్ని యుదాహరణములు :-

మను చరిత్రమునుండి:

ఎవ్వడు మీఁదెలుంగకయ్యేచ్చ సుఖైకరతిం జరింపగా, నవ్వల వింశహని వ్రతహాని యశోధనహాని పుట్టుఁ దా, నవ్వెడఁగ మృదువ్యపశువ య్యవివేకి చెడుక జగంబునక, నవ్వఁగఁబాలు రారవమునక బడఁబాలును నిందపాలునై.

మహాభారతమునుండి:

శ్లో. అపత్యోత్పదనాగ్ధంవ తీవ్రం నియమమాసితిః; కా లేనియిమతాహో బ్రహ్మచారి జితేంద్రియః |

ఉద్భృతభాగములలో నర్థముల తప్పలును, వాక్య సమన్వయరోపములును కొన్ని పొడకట్టుచున్నవి. విషయావిబోధమున కిది అడ్డుఅగును.

గ్రంథము 105 పుటలు. వెల ఒక రూపాయి. వలయువారు దొంతకెట్టి వాగేశ్వరరావు, 2, రామానుజ మాటంబిప్పి, పాతచాకలపేట, మదరాసు. అని వ్రాసిన బడయగలరు.

దివాకర్ల సోమసుందర రావు.

South Indian Music Series

Book II. (Stage III.)

(మేళకర్త రాగములపట్టికతోను, రెండు అనుబంధములతోను సహా.) గ్రంథకర్త: పి. సాంబమూర్తి గారు, బి. ఏ., బి. యల్., లెక్చరర్ ఇన్ ఇండియన్ మ్యూజిక్, క్వీన్ మేరీస్ కాలేజ్, మద్రాసు. క్రాసు పైజా ౮౫ పుటలు. వెల ౮ అ.

ఈ గ్రంథకర్త మిక్కిలి అనుభవముతోను, పరిజ్ఞానముతోను వ్రాసిన ప్రాథమిక సంగీత బోధినిలు మూటిలో నిది చివరది.

ఇందు ముఖ్యముగ రాగములనుగూర్చి యిచ్చిన వివరములు మిక్కిలి ప్రశస్తముగ నున్నవి. ద్వాదశ చక్రములలో పూర్వోత్తరమేళకర్తలు 72 ను స్వరూపములతో అనుహలముగ కూర్చబడినవి. శుద్ధమధ్యమ ప్రతిమధ్యమములు పూర్వ-ఉత్తరమేళకర్తలకు స్వరూపముగా ఆయాయి ఋషభగాంధార దైవతనిషాదభేదములు ఏదో చక్రములందు వచ్చునో ఒక పద్ధతిగ వివరింపబడినది. జన్యరాగములలో వక్రావక్ర భేదములు, వాని అవాంతరభేదములు, నర్ణావర్ణములు, ఉపాంగ భాషాంగములు, నిషాదాంశ్య దైవతాంశ్య పంచమాంశ్యములు, ఇవికాక ప్రాచీనవిభాగము లగు శుద్ధరాగ, ఛాయారాగ (సలగ) రాగ, సంకీర్ణ (సంక్రమ; మిశ్ర) రాగములు-తీనినైనను తెలుపబడినది. స్వరముల వాది, సంవాది, వివాది, అను వాది భేదములు, గ్రహ, న్యాయ, అంశభేదములు వివరింపబడినవి. ౧౨ రాగముల సమగ్ర, లక్షణములు ప్రామాణికములగు కొన్ని రాగచరిత్రములతోను, సంచారాది విశేషములతోను ఈయబడినవి. ఇట్ల ఘన, నయ (రక్తి), వేణీయరాగ విభేదవివరణము కలదు. తుదను స్వరజ్ఞానాభ్యాసములను, ౧౭౦ జన్యరాగముల మేళ స్వరూపములను రెండు అనుబంధములుగా కూర్చబడినవి. రాగసంచారములను బాగుగచూపు తానవర్ణములు మూడు చేర్చబడినవి. శాస్త్రీయ కేయరచనయందు వర్ణముల ఔత్కృష్ట్య మిట్ల వివరింపబడినది.

వివిధపారిభాషికపదవివరణము తొలుతనే కలదు. కృతులు, వర్ణములు మున్నగు కేయర వనల చర్చించుట యందును, వివిధజంత్రివాద్యములగూర్చిన ప్రకరణమునను, జనసామాన్యము వాడుకగా పాడుకొను పాటల రకములను వేలుపటిచి చూపుటయందును సాంధికైన భాగ్యూ యెంతయో కలదు.

స్వతంత్రములు జతిభేదములచే 3౫ గను, పిదప గతిభేదములచే నవి ౧౭౫ గను ఏర్పడుట దీని వెనుకటి గ్రంథములలో వివరించియుండెనట. ఇచట దేశాది, మధ్యాది, చాపు భేదములు తెలుపబడినవి. గ్రంథము తుదను ౨౫ ప్రశ్నములున్నవి. మంచిశాస్త్రజ్ఞుల ప్రామాణికత, విద్యార్థుల కవి యుపయోగపడురీతి ప్రయోగించు సామర్థ్యము, రచనయందు సాంధిక ఈ గ్రంథమునకు ప్రాముఖ్యము నిడుచున్నవి.

ఈ పుస్తక మూడు గ్రంథములును ఒక్కసంపుట ముగా 'Elements of Karnatic Music' అనుపేర ప్రకాశకులు (The Indian Music Publishing House, G. T., Madras.) ప్రకటించినారట.

కొం. జ.

స్వీ కార్ ము

ఆంగ్లదేశచరిత్ర సంగ్రహము. ప్రథమభాగము

క్రాసుపైజా, పేజీలు 115. వెల రు 0-10-0.

ద్వితీయ భాగము. క్రాసుపైజా, పేజీలు 88, వెల 0-8-0
గ్రంథకర్త: భాస్కరసుబ్బయ్యగారు, బి.ఏ., యల్.టి., సహాయ చారిత్రకోపాధ్యాయుడు, బసవరాజు హైస్కూలు, పుంగనూరు.

వారసుడు: వి. రమణా అండ్ కో, వేపేరి, మద్రాసు.

గుంటూరుజిల్లాలో గోలిఅను గ్రామము వద్దనున్న స్తూపమునందలి పాథశిల్పము:

(Bulletin of the Madras Government Museum)

ఆంగ్లము: డిమిట్రి పైజా, పుటలు 44 ఆర్డు కాగితము. పెక్కు శిల్పచిత్రము లున్నవి. వెల రు 2-12-0 1929 సం.

గ్రంథకర్త శ్రీ.టి. యల్. రామచంద్రగౌరు, యమ్. ఏ., ఆర్కియాలజి అసిస్టెంటు; ప్రకాశకులు: నూపరిం పెండెంటు, గవర్నమెంటు మ్యూజియం, చెన్నపురి.

ఆంధ్రమేఘసందేశము

క్రాసు, ౭౪ పుటలు. మేలికాగితము. అందమయిన అచ్చు. వెల రు ౦-౧౨-౦.

గ్రంథకర్త: గుట్టము వేంకటసుబ్బరామయ్యగారు, యం. ఏ, ఆంగ్లయోగన్యాసకులు, వేంకటగిరిరాజుగారి కళాశాల, నెల్లూరు.

శ్రీరాఘవేంద్రస్తోత్రము.

(సంస్కృతము-నటిక)

క్రాసు ౪౨ పుటలు, నునుపుకాగితము. వెల రు ౦-౪-౦. ౧౯౩౦. సం.

టికాకారుడు: ప్రొద్దుటూరి నరసింగరావుగారు, బి. ఏ., నురుప్రసాద, (లచ్చిరాజుపేట) సూర్యారావుపేట, కాకినాడ.

హోమియో వైద్య చికిత్సాసారము

మూలికారహస్యము భా ౧

క్రాసు ౧౭౯ పుటలు. నునుపుకాగితము. వెల రు ౨-౮-౦, ౧౯౩౦. సం.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు బి. శ్రీరాములుగారు హోమియోపతిస్టు, బయో-కెమిస్టు, విజయనగరము.

పాతపాటలు

క్రాసు ౨౧ పుటలు. నునుపు కాగితము, అండ్ మైనముద్రణము. వెల అ. అ. ౧౯౩౦. సం.

సంపాదకులు: తేకుమళ్ళ కామేశ్వరరావుగారు, బి. ఏ.

పుష్పాంజలి

(కావ్యములు) సంపుటము ౧

డిమ్మి ౧౮౮ పుటలు. రథకాగితము. వెల రు.

౧-౪-౦. ౧౯౨౯. సం.

గ్రంథకర్త: కల్లూరి వేంకటనారాయణ రావుగారు, బి. ఏ., యల్. టి.

ప్రకాశకులు: కల్లూరు యజమాన సుబ్బారావు గారు, ఆత్మహర, అనంతపురంజిల్లా.

శ్రీమద్రామాయణ తత్వజ్ఞాన

(ఆదివైవర్త గ్రంథముల ౮) డిమ్మి ౩౯ పుటలు. రథకాగితము. వెల రు. ౧. ౧౯౨౯ సం. శ్రీగురుకులశ్రమము. చిలుమూరు, అనంతపురంపట్టణం, గుంటూరుజిల్లా. గ్రంథకర్త: పాశ్చులూరి నూర్యనారాయణ శర్మగారు.

ముకుందమాల

(అనువాదము)

క్రొను ౧౦ పుటలు. రథకాగితములు. వెల రు. ౨. ౧. మచిలీపట్టణమున సత్యసాధనీ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.

అనువాదకులు: చెట్టుకూరి కాళహస్తిశర్మ శర్మగారు.

ప్రకాశకులు: కోన ఆదినారాయణ వర్మగారు, సత్యసాధనీ ప్రెస్సు, బందరు.

పశు వైద్యవస్తుగుణదీపిక

(చతుర్థపుష్పము) క్రొను ౨౬౨ పుటలు. మంచి కాగితము. పేపరుబైండు. వెల రు. ౨. ౧౯౨౯ సం.

గ్రంథకర్త: యేజెళ్ళ శ్రీరాములుచౌదరిగారు, ఆంగలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రాధ్యాత్మరామాయణము

రామల్ పైజు, ౪౫౦ పుటలు. సునుపుకాగితము. అందమైన ముద్రణము. క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౩ ల. ౧౯౨౯ సం.

అనువాదకుడు: పినుపాటి నారాయణ శాస్త్రి గారు, పాన్నూరు, గుంటూరుజిల్లా.

Kampili and Vijayanagaram

(ఆంగ్లము) క్రొనుపైజు ౩౮ పుటలు. పెద్దరు గుజ్జుకాగితము. అట్టబైండు. వెల తెలియదు.

రచయిత: యస్. వెంకటరమణయ్యగారు యమ్. ఏ., పి. హెచ్. డి. చారిత్రకోపన్యాసకులు. క్రైస్తవ కళాశాల, చెన్నపురి.

హిందీ మొదటి పాఠపుస్తకము భా. ౨

క్రొను ౩౬ పుటలు. సునుపుకాగితము. వెల రు. ౩. ౧౯౨౯ సం.

రచయిత: కూచిమంచి సుబ్బారావుగారు, శ్రీజిరు పేట, కాకినాడ.

శ్రీ అల్లిపుర వేంకటేశ్వర స్తోత్రరత్నములు

చండకము: డిమ్మి చిన్నపైజు, ౮ పుటలు. వెల అర్థశా. ౧౯౩౦ సం.

రచయిత: వక్కలంక శ్రీనివాసరావుగారు.

ప్రకాశకులు: అండ్ కృష్ణమూర్తి బ్రదర్స్, ౪౪ కొట్ల, బజారుపేథి, విశాఖపట్టణము.

(Moonbeams)

(ఖండకావ్యముల సంపుటి.)

ఆంగ్లము. క్రొను ౩౪ పుటలు. పెద్దరు గుజ్జుకాగితము. అందమైన బైండు. వెల తెలియదు. ౧౯౨౯ సం.

ప్రకాశకులు: యూత్ ఆఫ్ ఏషియా సొసైటీ, మచిలీపట్టణము.

గ్రంథకర్త: వి. యస్. భూషణ్ గారు,

౧. వావిళ్ల వాచక పుస్తకము

మొదటి తరగతి:

పుట ౮౭ వెల రు. ౦ ౩ ౦

రెండవ తరగతి:

పుట ౯౨ ,, ౦ ౩ ౦

మూడవ తరగతి:

పుట ౧౧౬ ,, ౦ ౪ ౬

నాల్గవ తరగతి:

పుట ౧౨౦ ,, ౦ ౫ ౦

పుస్తకములతీరు, అచ్చు, అందముగా నున్నది. ౧౯౨౯.

గ్రంథకర్త: జయంతి గంగన్నగారు,

బి. ఏ., యల్. టి.,

పిఠాకలింగం మైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు, రాజమహేంద్రవరము.

౨. నులభ గణితము, భా. ౧.

నాల్గవ తరగతి:

పుట ౧౭౪ వెల రు. ౦ ౮ ౦

గ్రంథకర్త: శ్రీకంఠం కృష్ణారావుగారు,

బి. ఏ., యల్. టి.,

బోర్డుమైస్కూలు, కావలి. ౧౯౨౯.

౩. శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర

పంచాంగము

తిరుమల కాండూరు వేంకటాద్రిమలూచార్య సిద్ధాంతిగారు గణించినది. వెల రు. ౦-౨-౦.

పై మూటికి ప్రకాశకులు:

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, చెన్నపురి.

పత్రిక

ఆనందవాహిని

సంపుటము ౧. సంచిక ౧.

౧౯౩౦ సంవత్సరం జనవరి నెలలో ప్రారంభమయిన పత్రిక—సంవత్సరం చందా రు. ౧-౦-౦.

ప్రకాశకులు: యస్. యస్. హన్మగారు,

244, టంకసాల పేథి, మదరాసు.

Renasent India (ఆంగ్లము)

క్రొను ౧౦౫ పుటలు. మేలుకాగితము. అందమయిన బైండు; వెల రు. ౧-౦-౦. రెండవవార్షికము.

గ్రంథకర్త: కే. యస్. వెంకటరమణిగారు, విలాసము: శ్వేతారణ్యాశ్రమము, మైసూరు, చెన్నపురి.

పుష్పాంజలి

డిమ్మిపైజు. సంపుటము ౧. సంచిక ౧. ఈ పుష్పమాసముతో ప్రారంభమయినది. సంవత్సర చందా రు. ౧-౧౨-౦. సంపాదకుడు: శ్రీ జొన్నలగడ్డ వేంకటరాధాకృష్ణయ్యగారు. ప్రకాశకులు: కర్పగం అండ్ కంపెనీ, 5, పిఠాస్వామిపేథి పేథి, మదరాసు.

హరిణి

(గొడవర్తి అనంత లక్ష్మణరాచార్యులుగారు)

ఉ. ఓ హరిణీమతల్లి! యిది

యొక్కకిరాతులపల్లె; దీని దు

స్సాహస మూని చేరితివె

సాధుతపోవనబుద్ధి; గీరసం

దోహము నియ్యడం బలుకు [మీ

'త్రుంపుము; చంపుము; మ్రింగు; క్రోలు

దాహము: దీటు' నన్నుడులు.

దైవమ! వీనుల సోక లేదటే?

ఉ. పాశవృతంబు లయ్యెడ దదు

పాంతదిశల్; ధర్మభూత; మవ్వనీ

దేశము వహ్నికీలల; బ్ర

దీపిత మయ్యె; విషాక్తము ల్సరో

జాశయముల్; గిరాతులు శ

రాసనపాములు వెంబడించి; రా

దేశము: జేరె దా హరిణి

దీర్ఘము: బోతనమృద్ధియు క్త యై||

చ. ఎదుటను జాపహస్తం: డయి

యే: చెడివ్యాధు:డు; వెన్న భీమదా

వదహను:డు; నైలంకులను

వాగురలు; దరి సారమేయముల్;

పదముల లగ్నమైన పసి

పాపలతోడుత నేడె బోవ: జా

లుదు నెది కార్య మంచుమది

లో వగ లొందుచు గర్భభారసం

పద సతిమందయాన మృగి

వ్యాధున కిట్లును బాష్పచక్షువై.

ఉ. బోయడ! నాదుదేహమున:

బొల్బుపయోధరమాంసమున్ దయం

బాయక వీడి తక్కిన న

మస్తము: జేకొని నన్ను: బోవవే!

మేయంగ ఘాసము న్వయసు

మేకొననట్టి నిసుంగు లెల్ల నా

యాయువు మూడిన న్నెట యు

పాయము లేమిని గుండు నక్కటా!

ఉ. అల్లె దెగెన్ రయంబునను

సంతలా, విల్లును భగ్నమాయె; భీ

తిల్లి దవాగ్నిచే నరుగు

దెంచె స్వకీయులతోడ శ్వాసముల్;

చెల్లెను గాలి రజ్జవుల

చింతితవృష్టిని నాతె వహ్నియుం;

బిల్లల: గూడి యాహరిణి

మెల్లెగ నేగె; గృహసముద్రుడొ

నల్లరమేళుహేతువిర

హంతదయారస మిట్టిదే కదా!

కౌములాక్షి

(విచిత్రకథ): వెల 8 అణాలు

గ్రంథకర్త:—గుంటూరు వాస్తవ్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకటేశ్వరుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేడ్లకు పూర్వపు

ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్థలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గణశీల

ములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయం ప్రత్యేక మగుచుండును. వలయువారు గ్రంథకర్తకుగాని,

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

7, తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసుగూని, వ్రాసుకొనవలెను.